

ČKAIT BUDE SLAVIT 10. VÝROČÍ SVÉHO ZALOŽENÍ. ZA DOBU SVÉHO PŮSOBNÍ DOSÁHLA VÝZNAMNÉ SPOLUPRÁCE S RAKOUSKOU SPOLKOVOU KOMOROU ARCHITEKTŮ A KONZULTAČNÍCH INŽENÝRŮ A RAKOUSKÝM SVAZEM INŽENÝRŮ A ARCHITEKTŮ.

Zástava Rakouského svazu inženýrů a architektů, který působí již 153 roků. Zleva: Dipl. Ing. Dr. techn. Georg Widtmann, generální tajemník Rakouského svazu inženýrů a architektů; Dipl. Ing. Josef Robl, viceprezident Rakouské spolkové komory architektů a konzultačních inženýrů; Ing. Miroslav Loutocký, člen představenstva ČKAIT; Prof. Dipl. Ing. Hans Georg Jodl, Technická univerzita Vídeň a Ing. Jiří Kuchynka, viceprezident ČSSI.

Rakouští kolegové konzultovali se zástupci ČKAIT koncepci dopravního propojení Vídeň – Brno v rámci Centrálního středoevropského prostoru. Zleva: Ing. Jiří Kuchynka, Dipl. Ing. Dr. techn. Georg Widtmann, JUDr. Suzanne Jenner, Dipl. Ing. Josef Robl, Prof. Dipl. Ing. Hans Georg Jodl.

ZPRÁVY

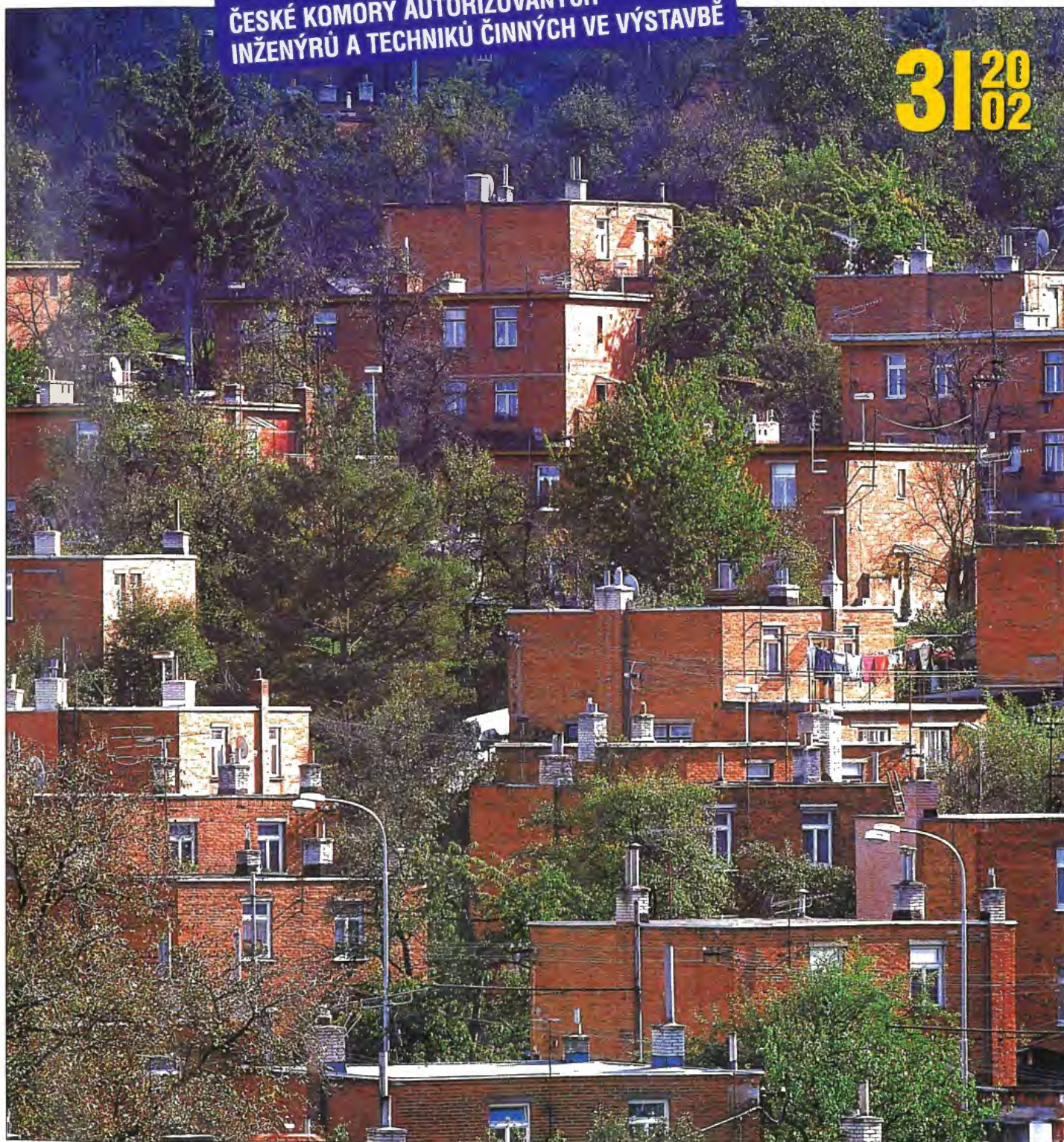
ČKAIT

Informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

31²⁰
02

Průmyslové město Zlín bylo vyhodnoceno pro svou typickou architekturu z Baťova období stavbou století.

OBSAH

Z NAŠEHO POHLEDU

V LÉTĚ NEMÁ KAŽDÝ NÁŠ ČLEN DOVOLENOU 1

NÁZORY A STANOVISKA

ARCHITEKTURA, STAVITELSTVÍ A VSTUP ČR DO EVROPSKÉ UNIE 1

Z ČINNOSTI KOMORY

Z ČINNOSTI KOMORY V 1. POLOLETÍ LETOŠNÍHO ROKU 3

ZKUŠENOSTI Z USKUTEČŇOVÁNÍ PROGRAMU ČZV

ČLENŮ ČKAIT V 1. POLOLETÍ 2002 4

ZPRÁVA O PŘÍPRAVĚ VÝKONOVÉHO A HONORÁŘOVÉHO ŘÁDU 8

CENTRÁLNÍ KOTELNA V BYSTRICI NAD PERNŠTEJNEM

SPALUJE BIOMASU 9

PRVNÍ SPOLEČENSKÉ SETKÁNÍ PŘEDSTAVITELŮ STAVEBNICTVÍ

KRAJE VYSOČINA 9

PRÁVO

STANOVISKO MMR K POSTUPU NĚKTERÝCH STAVEBNÍCH ÚŘADŮ 10

ZE ZAHRANIČÍ

ZAHRANIČNÍ ČINNOST KOMORY V 1. POLOVINĚ ROKU 2002 10

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR 11

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE 14

ZE SVĚTA VÝSTAVBY 21

MYŠLENKOVÉ BOHATSTVÍ A INOVACE

VYBRÁNO Z INGENIEUR BLATT 5/02 25

ODBORNÉ AKCE

PRACOVNÍ AKTIVITY ČKAIT 27

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PROJEKTOVÁNÍ OCHRANY

PŘED BLESKEM A PŘEPĚTÍM 28

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ ČKAIT:

SEMINÁŘ O PROJEKTOVÉM ŘÍZENÍ VE VÝSTAVBĚ 28

POUČENÍ Z HAVÁRIE DOMU NA NÁMĚSTÍ SVOBODY V BRNĚ 29

BALNEOLOGOVÉ, STAVEBNÍ INŽENÝŘI A ARCHITEKTI

ZEMÍ VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY 31

5. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE A VÝSTAVA

ODPADNÍ VODY 2003 OLOMOUC 32

ODBORNÉ PUBLIKACE

ČESKÉ ODBORNÉ PUBLIKACE 32

Fotografie na titulní straně obálky:

Město Zlín

Autor fotografie:

J. Karásek

Fotografie poskytnuta z archivu Magistrátu města Zlín

Z + i 3/02

PRO SVÉ ČLENY VYDÁVÁ ČESKÁ KOMORA
AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ
ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

WWW.ZPRAVY-CKAIT.CZ

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký, předseda redakční rady,

tajemník RS Brno, člen představenstva ČKAIT

Marie Báčová, ředitelka Informačního centra ČKAIT

Ing. František Bartoň, Hradec Králové

Ing. Jan Bedrníček, tajemník ČKAIT

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.

Ing. Jiří Kuchynka, čestný člen ČKAIT

Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc.,

člen představenstva RS Brno

Ing. Miroslav Najdekr, CSc.,

předseda Autorizační rady ČKAIT

Ing. Jiří Schandl, přednosta oblasti České Budějovice,

člen Stavovského soudu

Ing. Ivana Švařčíková, Fakulta stavební VUT v Brně

JUDr. Marie Urbancová, kancelář RS Brno

Ing. Svatopluk Zídek, přednosta oblasti Karlovy Vary,

člen představenstva ČKAIT

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno

Vrchlického sad 2, 602 00 Brno

telefon/fax: 05/45 57 43 10, telefon: 05/45 21 21 23

e-mail: ckait@brno.anet.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.

Výstaviště 1, 648 03 Brno

tel.: 05/41 15 25 65, e-mail: mkuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPODATA-DIDOT, spol. s r.o.

Langrova 43, 627 00 Brno

Vycházíme nejméně čtyřikrát ročně

jako příloha Věstníku ČKAIT

Pro členy ČKAIT zdarma

Náklad 21 550 výtisků

Následující vydání Z + i ČKAIT č. 4/2002

Termíny příspěvků: 31. 7. 2002 na adresu firmy

EXPO DATA spol. s r.o.

Termín vydání: 1. 10. 2002

V LÉTĚ NEMÁ KAŽDÝ NÁŠ ČLEN DOVOLENOU

Dovolená v létě je touhou nás všech, ale ne každý z nás může nerušenou dovolenou nastoupit. Myslím tím zejména podnikatele, projektanty a kolegy, vedoucí stavby. Akumulace prací v letní sezoně je osudem každého stavaře a bez plnění termínů a starosti o počasí si léto umíme těžko představit. Vysoké tempo a sled činností, ovlivňovaných povětrnostními podmínkami, vyžadují soustředění, zejména u složitějších staveb.

Podnikatelé v projektování jsou zvláštní skupinou, reagující na poptávku a ta nezná roční období, nezná rozdíl mezi pracovními dny a víkendy, řídí se konjunkturou. Stabilitnější jsou projektové firmy, disponující autorizovanými odborníky ve více oborech, flexibilní na trhu a lépe reagující na poptávku v širším okruhu oborů a specializací. Tuto skutečnost potvrzují projektové a konzultační kanceláře v Rakousku a dalších státech.

Samostatným činitelem je práce na exportních zakázkách a stavby v zahraničí. Zde jsou podmínky ještě tvrdší. Přesto práce na export, dosud málo frekventované, se budou stávat v budoucnosti jedním z pilířů dobrých a obchodně zdatných podnikatelských subjektů.

Komora a její funkcionáři nebudou v létě také zbaveni starostí. Střídání ve vládě a parlamentu přináší oprávněné nejistoty o další osud zákona stavebního, zákona č. 360/1992 Sb., a zákona o veřejné zakázce. Naši členové čekají na nový honorářový řád, který komora a ČSSI připravují po pečlivém prostudování honorářových řádů sousedních států v možném souladu s nimi. Doba, kdy vážnost a použitelnost takových řádů naroste, se blíží. Prvé signály máme z Německa a rovněž z domácího tržního prostředí, kdy některé firmy, které si již vybudovaly profesionální pozice, nejsou nadále ochotny vstupovat do soutěží s mimořádně nízkými cenovými nabídkami jak v projektování, tak v realizaci.

Tato praxe, která se v minulém období stala osudem zejména firem projektujících, pokulhává nejen v kvalitě nabízených služeb, ale je i v rozporu s etickými principy komory. Pravidlo, které je podstatou fungujícího trhu, za kvalitní výkon, za kvalitní dílo náleží přiměřená odměna, nemůže nadále opomíjet kvalitní projektové firmy.

Komora oslaví v září 10 roků své existence. Jubileum je vždy důvodem k bilancování. Máme možnost posoudit v retrospektivě naše předsevzetí, úkoly, postavení na trhu

a postavení ve společnosti. Komora povýšila péči o profesi na prioritu prvního řádu a to jí umožnilo partnerství se zákonodárnou i výkonnou mocí státu, založené na ryze profesionální rovině. Nikdy jsme se neuchýlili k lacinému populizmu, nikdy nebylo použito nátlaku. Tento princip naplňování zákona č. 360/1992 Sb. je pro komoru základem do roku příštích a zejména základem pro jednání o novele zákona s novou politickou a výkonnou garniturou.

Milé kolegyně a kolegové, tak jako naplňování dobrých úmyslů a plánů Vás všech, je naplňování cílů komory doprovázeno sinusoidou lepších a méně dobrých výsledků, nicméně nikoho z nás to neodradí od rozvíjení těch kroků a rozhodnutí, které považujeme za správné.

Přejeme Vám, aby doba letních dovolených byla pro Vás časem obnovy sil, obnovy jistoty a síly k uskutečnění Vašich a našich společných plánů a cílů.

*Ing. Miroslav Loutocký
předseda Redakční rady ČKAIT*

ARCHITEKTURA, STAVITELSTVÍ A VSTUP ČR DO EVROPSKÉ UNIE

Jako představitel ČKAIT, nominovaný panem předsedou Ing. Václavem Machem, jsem se účastnil jednání valné hromady České komory architektů, která se konala dne 20. dubna 2002 v Karlových Varech v hotelu Thermal. Jednání valné hromady architektů mne utvrdilo v přesvědčení, že sblížení ČKAIT a ČKA bude úkolem značně komplikovaným, nicméně pro obě komory nutným. Hlavním problémem (i obavou) architektů, ale i mých kolegů, autorizovaných inženýrů v oboru pozemní stavitelství zabývajících se projektováním, který je potřeba urychleně vyřešit, je uplatnění absolventů oboru pozemního stavitelství v projektování, oboru jehož jsem sám absolventem. Jsem toho názoru, že o problémech je třeba hovořit. Dialog je dle mého názoru účelnější nežli snaha zabarikádovat se na svých pozicích a pokoušet se o „ostřelování protivníka“ z opevněných postů.

O rozhovor jsem požádal odborníky z nejpovolanějších a sice vedoucího katedry architektury Fakulty stavební ČVUT Praha Doc. Ing. arch. Václava Dvořáka, CSc., a Doc. Ing. Bedřicha Košťatku, CSc., proděkana pro obor Pozemní stavby a architektura téže fakulty.

**Doc. Ing. arch. Václav Dvořák, CSc.,
a Doc. Ing. Bedřich Košťatka, CSc.**

Vážení páni docenti, rád bych Vám v úvodu poděkoval jménem čtenářů časopisu „Zprávy a informace“ ČKAIT (Z+i) za ochotu poskytnout odpovědi na mé otázky. Nejdříve bych Vás rád požádal o krátkou exkurzi do historie.

Fakulta stavební vznikla na ČVUT v roce 1960 rozhodnutím ministerstva školství spojením čtyř fakult – fakulty architektury a pozemního stavitelství, fakulty inženýrského stavitelství, fakulty zeměměřičské a ze stavebního směru rušené fakulty ekonomického inženýrství. Fakulta architektury a pozemního stavitelství měla do této doby dva velmi blízké směry (2 roky společného studia) – směr Architektura a urbanismus a směr Pozemní stavitelství (v počtu studentů většinový). Oba tyto směry vychovávaly projektanty pozemních staveb, jednoho s umělečtějším a druhého s techničtější zaměřením. Tento stav pocházel již z období před první světovou válkou. Zde pravděpodobně tkví jádro problému. Projektant pozemních staveb s vysokoškolským vzděláním je povoláním architekt. Zda navrhuje architektonické koncepty, studie či následně projektové stupně až po poslední detail stavby či projekty koordinuje, nic to nemění na tom, že se jedná o architekta.

V roce 1976 vznikla bez odborné diskuse rozhodnutím ústředních orgánů fakulta architektury (FA). Obor Pozemní stavby (dříve Pozemní stavitelství) zůstává na fakultě stavební (FSv). Dřívější blízké obory se tak od sebe ještě více vzdálily se všemi neblahými důsledky. Toto rozdělení bohužel potvrzuje i vznik profesních komor v roce 1992.

Pražská Stavební fakulta ČVUT a následně bratislavská Fakulta stavební VUT se po roce 1990 snažily na vzniklou situaci reagovat. Jednání FSv s FA vyznělo do ztracena, FA ČVUT neměla o toto technicky zaměřené vzdělání architekta zájem. Následně proto

vznikl na oboru Pozemní stavby modul Architektura pozemních staveb, na který navázal studijní obor a posléze studijní program Pozemní stavby a architektura (PSA), akreditovaný v roce 1994. Z oboru Pozemní stavby vznikl obor Pozemní stavby a konstrukce.

Program PSA doplňuje nabídku studia architektury o studium s vyšším podílem stavebně inženýrských předmětů při zachování požadované škály předmětů architektonických v kontextu s obdobnými evropskými programy.

Tolik tedy historie a jak vypadá současnost?

Současné dvanáctisemestrální studium má v první etapě převážně teoretické, průpravné a odborné předměty stavebně inženýrské společné s oborem Pozemní stavby a konstrukce. Náplň těchto předmětů dává velmi kvalitní základ technické stránky studia a vhodně se doplňuje s architektonickou částí díky jejich úzké vzájemné odborné návaznosti. Nedílnou součástí jsou humanitní a ekonomické předměty.

Od prvního semestru se postupně rozšiřuje nabídka předmětů architektonického zaměření tak, že od 8. semestru už tyto předměty ve studijním plánu výrazně převažují.

Předměty teoretického základu (matematika, konstruktivní geometrie, stavební mechanika aj.), aplikovaného základu (pružnost a pevnost, geologie aj.) a ostatní (humanitní a ekonomické předměty) tvoří zhruba jednu třetinu, oborové předměty (architektonické a stavebně inženýrské) dvě třetiny rozsahu studia. Pro tuto šíři předmětů FSv se svým personálním obsazením zajišťuje kvalitní zázemí.

Tento široký záběr a tím i naplnění maximálního možného počtu hodin povinnými předměty přináší sebou samozřejmě určité limity v hodinových dotacích. To je nám vytýkáno především v oblasti ateliérové tvorby. Jsme však přesvědčení a dosavadní výsledky to potvrzují, že pro posluchače vzniká dostatek prostoru k vytvoření potřebných návyků pro vznik kvalitního výsledku. Tento prostor je dán jednak celkovým počtem 8 ateliérů, jednak dalšími tvůrčími cvičeními, jako je architektonická kompozice, nauka o budovách atd., dále pak v diplomním projektu a v intenzivním využití daných hodin (v ateliérech od 4 do 8 hodin týdně) i v možnosti dalších konzultací s pedagogy mimo vyhrazené učební hodiny (min. 2 hodiny týdně).

Výuka ateliérů probíhá v tematicky řazených ateliérech (od jednoduché bytové stavby po soubor občanských a výrobních staveb včetně ateliéru interiéru a urbanismu). Model tzv. vertikálních ateliérů jsme nezavedli, pro technickou univerzitu s velkým počtem posluchačů považujeme za vhodnější výuku v ateliérech při účasti všech posluchačů dané skupiny, kteří se tak mohou aktivně zapojovat

do individuálních korekcí a hodnocení prací svých kolegů, což přispívá k jejich lepší informovanosti i získávání dalších znalostí, řada otázek je řešena společně. Větší hodinová dotace ateliérů vede totiž často k nahrazení této společné výuky pouze konzultacemi s jednotlivými posluchači. Získané hodiny lze podle nás využít účelněji. Kritika zvenčí je často mířena i proti matematice. Náš názor je ten, že architekt z technické univerzity by měl porozumět základním principům přírody. Tyto principy nelze hlouběji poznat bez znalostí matematiky. Nejde nám o „počty“, ale o řád, pevnou strukturu, logickou stavbu, schopnost abstrakce, dedukci, průkaznost a aplikovatelnost. To vše napomáhá při rozhodování technicky vzdělaného člověka.

Odlíšnost máme též v názoru na přijímací zkoušky, které u nás probíhají až půl roku po přijímacích zkouškách na fakultě architektury. Jsou stejně jako u ostatních programů FSv písemné z matematiky a fyziky, následuje pohovor nad přinesenými výtvarnými pracemi a prokázání zájmu o obor. V každém roce se hlásí třikrát až čtyřikrát více zájemců, než lze z kapacitních důvodů na studijní program přijmout. Neumístění uchazeči jsou většinou přijati na ostatní programy FSv. V případě trvalého zájmu k nám mohou přestoupit po prvním roce studia na základě úspěšné talentové zkoušky a velmi dobrého prospěchu. Naopak posluchači, u kterých se neprojeví v počátcích studia talent pro architektonickou tvorbu, mají možnost pokračovat ve studiu na ostatních oborech FSv.

Přesto, že náš studijní program je ministerstvem školství nepoměrně hůře finančně dotován a máme menší učební plochy v přepočtu na studenta než např. FA, získali studenti tohoto mladého oboru již řadu ocenění ve studentských a veřejných architektonických soutěžích. Tradicí se již stává výstava studentských prací včetně prací jejich hostů z dalších fakult ČVUT i z jiných vysokých škol (Brno, Bratislava, Liberec) na přelomu roku v atriu fakulty. Nejdůležitější a nejpřesvědčivější je však velký zájem o absolventy ze strany projektových a architektonických kanceláří.

Odpověď byla vskutku vyčerpávající. Rád bych Vás ale přece jen ještě požádal o odpověď na jednu podstatnou otázku. Jak se mohou v praxi absolventi fakulty uplatnit?

Absolventi tohoto programu se uplatní jako tvůrčí pracovníci v oblasti koncepčního navrhování a projektování všech druhů pozemních staveb ve všech projektových fázích včetně autorství konceptu technického řešení, jako koordinátoři projektového týmu, jako hlavní inženýři projektu, mohou vykonávat architektonický a technický dozor, pracovat ve správních institucích a úřadech,

na výzkumných pracovištích a v dalších oblastech investiční výstavby i mimo ni.

Hlásíme se k odpovědnosti za celý proces výstavby. Absolventi některých vysokých škol architektury nejsou vždy na všechny vyjmenované činnosti připravováni. To není kritika jiných typů škol, to je jen konstatování o potřebné různorodosti, která obohacuje celek.

V současné době se připravují na všech našich vysokých školách, v souvislosti s připravovaným vstupem ČR do EU, rozsáhlé změny. Jak se dotknou Stavební fakulty ČVUT Praha?

V posledních dvou letech probíhá na stavební fakultě i celém ČVUT intenzivní příprava strukturovaného studia (bakalářské, magisterské a doktorské), které postupně nahradí současné studijní programy. Bakalářské studium programu Architektura a stavitelství bude čtyřleté, na ně navazují magisterské programy Architektura a stavitelství (2 roky) a Budovy a prostředí (1,5 roku), případně Stavební inženýrství (1,5 roku). Proto studijní plán bakalářského studia obsahuje větší podíl teoretických a stavebně inženýrských předmětů než předmětů architektonických, které jsou přesto zastoupeny v celém potřebném rozsahu. Vychází to z předpokladů návaznosti na další magisterská studia (i v rámci jiné univerzity v ČR či v EU), ale i pro uplatnění v praxi, kde se počítá s působením jak v projektování a stavební praxi, tak i v opomíjené sféře státní správy a místních samospráv.

Název programu Architektura a stavitelství byl zvolen z důvodu tradice. Je obdobou programu evropských univerzit, kde se objevuje pod označením Architektura a inženýrství.

Předměty teoretického a aplikovaného základu a předměty ostatní (včetně jazyků a tělesné výchovy) tvoří 34 %, předměty oborové 66 %. Z toho předměty stavebně inženýrské 31,5 % a předměty architektonické 34,5 %.

Studijní plán magisterského studia Architektura a stavitelství je už koncipován s výraznou převahou architektonických předmětů s potřebnou dotací v ateliérech s doplněním dalšími technickými a humanitními předměty.

Vyjádřeno čísly: předměty aplikovaného základu a ostatní 13,5 %, oborové předměty 86,5 %, z toho stavebně inženýrské 16,5 % a architektonické 70 %.

Pokud bychom bakalářské a magisterské studium programu Architektura a stavitelství v celkové délce šesti let vyjádřili sumárně, jsou výsledky následující: předměty teoretického a aplikovaného základu 27,5 %, stavebně inženýrské 27 % a architektonické 45,5 %. Ateliérová tvorba je pak v rozsahu 22 %. Jak stávající, tak navrhované strukturované

studium plně odpovídá požadavkům Evropské unie pro architektonické vzdělání na technických univerzitách. Můžeme to doložit výčtem a rozsahem jednotlivých předmětů. To však přesahuje možnosti tohoto článku.

Vážení pánové, dovoluji, abych Vám poděkoval za Vaše odpovědi na mé otázky. Závěrem si dovoluji poslední otázku. Je ještě něco, co byste rádi sdělili mým kolegům, autorizovaným inženýrům a technikům?

Pokusili jsme se zde představit studijní program Pozemní stavby a architektura a program strukturovaného studia Architektura a stavitelství na Stavební fakultě ČVUT. Pokládáme tyto programy za perspektivní a považujeme je za další vhodné rozšíření nabídky studia architektury. Kvalitu absolventů nechceme srovnávat ani hodnotit, rozhodující jsou výsledky a uplatnění v praxi. Předpokládáme a přáli bychom si, aby postupem doby došlo k hlubší koordinaci a spolupráci mezi FSv a FA, případně i dalšími vysokými školami s architektonickým zaměřením. V celé řadě případů již tato spolupráce dlouhodobě a bez problémů probíhá. Jsme proto stále více přesvědčeni o tom, že námitky proti výše uvedenému studijnímu programu mají své zázemí jinde než v obavách o osud architektury v českých zemích.

*Rozhovor připravil
Ing. Svatopluk Zídek*

ARCHITEKTURA, STAVITELSTVÍ A VSTUP ČR DO EVROPSKÉ UNIE

tentokrát z pohledu děkana Fakulty architektury ČVUT Praha prof. Ing. arch. Bohumila Fanty, CSc.

Snaha pokračovat v dialogu byla i důvodem, proč jsem poté, kdy jsem obdržel odpovědi na své otázky od pedagogů mé Alma mater a sice vedoucího katedry architektury doc. Ing. arch. Václava Dvořáka, CSc., a proděkana pro obor pozemní stavby a architekturu Stavební fakulty ČVUT Praha doc. Ing. Bedřicha Košťatky, o odpověď na stejnou otázku požádal i pana děkana Fakulty architektury ČVUT Praha prof. Ing. arch. Bohumila Fantu, CSc.

Vážení pane děkane, rád bych Vám nejdříve poděkoval jménem čtenářů časopisu „Zprávy a informace“ ČKAIT (Z+i) za ochotu poskytnout odpovědi na mé otázky. Úvodem bych Vás požádal o krátkou exkurzi do historie.

Prof. Ing. arch. Bohumil Fanta, CSc.

Za posledních 50 let proběhla řada reforem, týkajících se studia architektury. Po 2. světové válce ještě existovala Fakulta architektury a pozemního stavitelství ČVUT. Možná, že již tento název signalizoval rozdělení něčeho, co bez sebe navzájem nemůže existovat. V 1. polovině 60. let FAPS skončila a architektura a stavba měst se stala jedním z oborů na Fakultě stavební ČVUT (FSv). K definitivnímu rozdělení došlo v 70. letech vznikem Fakulty architektury ČVUT (FA). Stavitelství ale zůstalo na FSv, jistě také pod vlivem našeho tehdejšího velkého vzoru. Tento stav trvá dodnes a bude v souvislosti s naším vstupem do EU vyžadovat řešení.

I druhá otázka bude shodná s otázkou položenou pánům docentům z fakulty stavební. Jak se mohou v praxi absolventi fakulty architektury uplatnit?

V současné době nemají absolventi FA problémy s uplatněním v praxi. Svědčí o tom i velký počet studentů, kteří pracují již během svého studia. Většina absolventů nachází uplatnění v projektové praxi, určitá část také ve státní správě nebo jiných institucích (např. památkové ústavy), někteří zůstávají na fakultě jako asistenti nebo studenti doktorského studia. Domnívám se, že v budoucnu by se měli architekti kromě projektování přímo účastnit při řízení stavby a mít na starosti i veškeré otázky jejího financování.

V současné době se připravují na všech našich vysokých školách, v souvislosti s připravovaným vstupem ČR do EU, rozsáhlé změny. Jak se dotknou Fakulty architektury ČVUT Praha?

Některé změny v souvislosti se vstupem ČR do EU již proběhly. Na FA začne od příštího studijního roku strukturované studium. Zároveň bude celková délka studia upravena na 5 let. To je délka studia architektury, která je obvyklá v naprosté většině států EU.

(Bakalářský stupeň bude tříletý, magisterský dvouletý.) Vzhledem k této změně byl upraven studijní plán, který splňuje všechny parametry požadované UIA.

Předpokládám, že tato změna přispěje k tomu, aby FA byla srovnatelná se školami, které poskytují v EU architektonické vzdělání a zároveň zvýší naši schopnost konkurence. Fakultu samozřejmě čekají další úkoly. Jde především o akreditaci obou studijních programů (bakalářského a magisterského) v angličtině, aby se FA otevřela zahraničním studentům více než dosud. Podle mého názoru by FA měla zavést i určité obory v rámci svého studijního programu, které by rovněž zvýšily zájem o studium na FA. Tento proces již na řadě významných architektonických škol probíhá.

Vážení pane děkane, dovoluji, abych Vám poděkoval za Vaše odpovědi na mé otázky. Závěrem si dovoluji poslední otázku. Je ještě něco, co byste rád sdělil mým kolegům, autorizovaným inženýrům a technikům, členům ČKAIT?

Architekturu a stavitelství od sebe nelze oddělit (snad jen některé úzce specializované obory). Nejlepší definice obou oborů jsem nalezl pod příslušnými hesly v Ottově naučném slovníku, v žádném z pozdějších již tak dokonalé definice nenajdeme. Přesto tyto definice platí i dnes. Architektura i stavitelství by opět měly usilovat o svoji jednotu, která byla v uplynulém období uměle rozdělena.

*Bohumil Fanta, květen 2002
Rozhovor připravil Ing. Svatopluk Zídek,
přednosta OK Karlovy Vary.*

Z ČINNOSTI KOMORY V 1. POLOLETÍ LETOŠNÍHO ROKU

V letošním prvním pololetí se s výjimkou obligatorních činností – výroční členské schůze v jednotlivých oblastech, Shromáždění delegátů (letos až v prvním týdnu dubna vzhledem k svátkům Velké noci), obvykle obměšiční zasedání představenstva (únor, duben, červen) – soustředila práce v kanceláři komory na přípravu novely zákona č. 360/1992 Sb. Novela tohoto, pro komoru stěžejního, zákona je zaměřena na implementaci potřebných ustanovení, která jsou nezbytná z hlediska přizpůsobení očekávaného vstupu České republiky do

Evropské unie. Tedy značné zpřesnění pojmu a pochopitelně způsobu výkonu povolání jako svobodného. Rovněž v novele ztratí svůj význam povinnost občanství a trvalého bydliště na území Česka. Nezanedbatelnou „novinkou“ by mělo být snad již konečné zrušení „gumového“ paragrafu 34, o němž se vedla málem stolně-tenisová bitva na konci roku 1994 mezi Poslaneckou sněmovnou a panem prezidentem (za neexistence Senátu), nakonec rozhodnutá Ústavním soudem ČR sice ve prospěch prezidenta a komory, ale nedostatečnou většinou – osm ku šesti.

Přestane tak – snad – konečně platit ustanovení, které umožňuje i našim některým autorizovaným kolegům nadále (a beztestně) využívat „Průkazy zvláštní způsobilosti“, o jejichž vydání není nikde žádný záznam dochován. Pochopitelně dohled nad činností osob, které využívají § 34 není ustaven. Následky a výsledky můžeme leckde vidět kolem sebe.

Nezanedbatelnou částí práce v prvním pololetí bylo uvedení nového sídla komory na Novém Městě Pražském (kupodivu ještě) v Sokolské 15 do rutinního chodu. A s ohledem na absenci (alespoň) pohodlného schodiště příprava investičního záměru realizovat v letošním roce vestavbu výtahu. Ovšem ... Umístění budovy v městské památkové rezervaci znamená projednávat jakoukoliv (každou) úpravu s odborem památkové ochrany. V současnosti není toto projednání pro komoru ideální – pouze podmíněný souhlas za předpokladu obsluhy jen čtyř nadzemních podlaží, a to je málo. Ale držte nám palce.

Ostatní náležitosti chodu se snad podařily, ale o tom byste měli podávat zprávu spíše Vy...

*Ing. Jan Bedrníček
tajemník ČKAIT*

ZKUŠENOSTI Z USKUTEČŇOVÁNÍ PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ ČKAIT V 1. POLOLETÍ 2002

OBLAST BRNO

K plánovaným jedenácti seminářům v 1. pololetí zařadil výbor oblasti další dvě specializované

exkurze na ražbu stok o velkém profilu štítem a na technologický blok na spalování biomasy. Seznam akcí na 1. pololetí byl publikován a nebudeme ho opakovat, větší pozornost věnuje výbor oblasti konečným efektům a stanoviskům účastníků, často vyjadřovaným v diskusi a korespondenci. Výbor vychází ze zásady, že systém ČŽV prodělává zkušební období a vyhodnocení tohoto období bude kritériem pro nastavení definitivního programu. Z prvních zkušeností brněnské oblasti vyplývá, že prioritní zájem je o akce soustředěné na náměty praktické, zaměřené na nové materiály a jejich možnosti, na výrobní postupy s těmito materiály a aplikační možnosti v oblasti úspor energie a v oblasti dokonalých izolací. Oceňovány jsou i příklady při vadách střešních plášťů a podobných, ve větším počtu se vyskytujících selhání, kde se učíme z možností jejich odstraňování, o příčinách, následcích a konstrukčních a materiálových možnostech, které k podobným chybám nevedou.

Na stejné úrovni je zájem o témata z oblasti stavebního práva a praxe s právem související. Tyto typy seminářů značně obohacují příklady a judikáty při soudních sporech.

Exkurze jsou poměrně časově a finančně náročné. Jsou uplatňovány dva pohledy:

a) časově a finančně méně náročné prohlídky speciálních technologií a konstrukcí

b) exkurze náročnější – na stavby mimořádného významu z tzv. velkého stavebnictví, jako bylo na příklad sledování stavby přehrady Freudenau ve Vídni a nyní je to v Berlíně, mimořádně rozsáhlá a z hlediska oborů a specializací víceoborová stavba železničního uzlu Lehrter Bahnhof. Mají-li být exkurze vyššího řádu poučením pro naše členy, musí pro ně být vytvořeny technické podniky ve spolupráci se zahraničním partnerem, což není jednoduché a vyžaduje to dlouhodobou profesionální přípravu.

O exkurzi do Berlína a Lipska, specializované na inženýrské stavby a s nimi související moderní technologie, podáme zprávu v příštích číslech Z+I.

Zkusme se podívat na účinnost a úspěšnost našeho systému. Zatím je možno považovat za úspěch, projevili-li zájem o tento typ vzdělávání zhruba 10 až 30 % členů oblasti a to je málo. Jaká máme východiska? Možnosti jsou dvě a obě souvisejí s pohledem na prospěšnost poznání pro podnikatele v projektování a realizaci staveb a technologických celků.

a) Upravit a povýšit systém tak, aby byl zajímavý pro naše členy, vyžadující informace o speciálních oblastech, odborných novinkách, aplikačních informacích o riziku selhání a nových materiálových, konstrukčních a techno-

logických možnostech. Potom je nutno zapojit do systému naše špičkové oborové společnosti.

b) Dokud nenastavíme systém na širokou škálu speciálních požadavků, je možno uvažovat o liberalizaci tzv. bodového hodnocení. Absolvování specializovaných, často velmi úzkoprofilových oborů by bylo možno zařadit jako průkaz absolvování kurzů ČŽV, i když nejsou obsaženy přímo v nabídce komory.

K bodovacímu systému jsme vyslechli řadu výhrad, vyplývajících z obavy, že může být formální a přináší značné časové a finanční zatížení. Domníváme se, že tento systém má být analyzován ze zkušeností zkušebního období a upraven tak, aby se nestal honbou za body. Naším cílem by mělo být poznání, že účastníci akcí ČŽV získali nové, obchodně a profesně využitelné poznatky, setkali se s kolegy podnikajícími ve stejném oboru. Společenský význam těchto akcí je jejich nedílnou součástí.

Názory ad a) a b) je možno aplikovat i na témata ze stavebního, správního a obchodního práva.

Často se vyskytuje argument, že téma semináře nebo exkurze je široké a neuspokojuje specialistu. Tento argument je legitimní a nebude možno při našem systému ČŽV sestavit program výhradně pro úzkou specializaci, i když je nutno uznat, že právě zde je možno obdržet širší špičkové informace.

Nicméně stavebnictví a v něm užívané technologie jsou produkty týmové práce a mám-li být špičkou ve svém oboru, musím vnímat vývoj v oborech souvisejících. Výbor oblasti Brno zařazuje semináře a exkurze s širším zastoupením poznatků z více oborů a specializací, jako součást poznání širších souvislostí, vedoucích ke korigování specializací působících uvnitř celé stavební nebo technologické dodávky. Výbor považuje poznatky získané na velkých a významných stavbách za motivující pro širší oblast oborů i specializací.

Pokud považujeme celoživotní vzdělávání ve smyslu tohoto pojmu za neodmyslitelnou součást praxe, a tak tomu je u nás i v cizině, potom se dotýkáme dalšího principu, o kterém se mlčí, a to je etika v podnikání. Zahmeme-li do hodnocení ČŽV i principy etiky a vztahu ke klientovi, jak jsme to slíbili při autorizačním slibu, potom se vypořádáme s tímto principem tak, že kromě korektních postupů při projektu a realizaci ve vztahu ke klientovi musíme nabídnout maximum profesionality a toto maximum je problémem každého z nás a komora se k tomu snaží přispět přiměřeným dílem.

V druhém pololetí roku 2002 byly zařazeny akce, které jsou uvedeny v příloze Z+i č. 2/2002 a výbor je připraven zařadit další požadavky členů oblasti Brno, které písemně obdržíme.

Přehled akcí naší oblasti je také uveden na internetové adrese: www.ckait.cz.

ČKAIT – Výbor oblasti Brno

OBLAST ČESKÉ BUDĚJOVICE

S uspokojením konstatujeme, že podstatná část našich členů vzala na vědomí, že je vyhlášen program celoživotního vzdělávání. Většina z nich se snaží program využít k tomu, aby současně splnili vyhlášené požadavky na body a obohatili své znalosti.

Pro autorizační obory, které jsou v oblasti zastoupeny velkým počtem členů, není problémem zajišťovat odborné akce v rámci oblasti. Taková témata, jako jsou nově vydané zákony a jejich novely (vodní, energetické, obchodní zákoník, ...), vždy přitáhnou dostatek zájemců a pro zajištění odborné úrovně lze najít i vhodné přednášející. Vzniká zde problém u oborů a specializací zastoupených v oblasti velmi malým počtem členů – pro ně není racionální odborné akce zajišťovat. Toto by mělo být především záležitostí řídicí komise při ústředí, která by měla stanovit metodiku celoživotního vzdělávání (CŽV), vyhledávat vhodná témata a doporučovat přednášející resp. pořadatele – zejména u akcí úzce specializovaných.

Další otázkou je systém bodového hodnocení. Zde řada členů namítá, že studuje-li např. v rámci zpracovávání projektu některý z nových problémů, musí svému vzdělání věnovat podstatně více, než mu předepisuje systém CŽV. Dále pak u firem existují různá školení, např. v rámci certifikace, takže se jim systém bodového hodnocení jeví jako nevhodný.

V naší oblasti se osvědčilo zajišťovat odborné akce prostřednictvím pobočky ČSSI. To umožňuje podstatně rozšířit okruh účastníků a pobočka tak nevstupuje do hospodářských činností, což není jejím účelem. Současně je pořádání těchto akcí výrazně levnější než prostřednictvím školicích agentur. Jestliže jsme v minulosti měli účast na jednotlivých odborných akcích v rozmezí 15–30 osob, tak s vyhlášením CŽV i při zvýšeném počtu odborných akcí zaznamenáváme návštěvy v rozmezí 50–100 osob.

Za velice úspěšné považujeme pořádání odborných akcí jako součásti doprovodného programu Stavebního veletrhu Stavba For Arch jižní Čechy.

Po zhruba roční zkušenosti můžeme konstatovat, že systém CŽV je potřebný, vyvolal poměrně značný zájem autorizovaných osob. Jeho přednost by měla

spočívat zejména v široké nabídce, kterou by komora svým členům poskytovala. Formální sledování návštěvy odborných akcí však nepovažujeme za vhodné – je to administrativně náročné a jednotlivé akce ve vztahu k prospěchu pro zájemce jsou těžko srovnatelné. Snad by postačovala jen povinná účast na akcích zaměřených na právní problematiku. Dosavadní zkušenosti je nutno využít pro tvorbu optimální metodiky celoživotního vzdělávání ČKAIT.

Ing. Jiří Schandl
přednosta OK České Budějovice

OBLAST HRADEC KRÁLOVÉ

Akce jsou pořádány ve spolupráci s ČSSI OP Hradec Králové a Svazem podnikatelů ve stavebnictví. Semináře jsou přístupny i pro širokou veřejnost a jsou převážně uskutečňovány prvé pondělí v měsíci. Pro účastníky jsou zdarma.

V prvním pololetí 2002 bylo uspořádáno celkem 13 akcí se zaměřením na celoživotní vzdělávání s průměrnou návštěvností 40 účastníků. O akce je velký zájem a u zájezdu na Mezinárodní stavební veletrh do Brna a odborný zájezd do Dánska, Finska a pobaltských republik bylo nutné provést zúžený výběr pro velký zájem přesahující kapacitní možnosti.

Největšímu zájmu se těšily semináře orientované na „Novelizaci Stavebního zákona včetně navazujících předpisů“, „Hygienické požadavky v oblasti akustiky“, „Novinky z oblasti finančních předpisů a daní“, „Systém jakosti dle ČSN EN 9000:2000“, „Nové ČSN a zákonné předpisy v oblasti bezpečnosti práce“ a „Seznámení s internetem“.

V červnu proběhne ještě seminář „Energetické audity a energetické průkazy“.

Na druhé pololetí 2002 jsou plánovány akce:

9. září 2002

Novinky z oblasti hygienických předpisů – problematika navrhování stravovacích provozů
17. – 18. září 2002

Školení – příprava k legislativní části autorizačních zkoušek

4. – 6. října 2002

Zájezd do Vídně a Budapešti

14. října 2002

Harmonizace ČSN ve vztahu ke vstupu do EU k roku 2004.

4. listopadu 2002

Systém pojištění ve stavebnictví – problematika pojištění autorizovaných osob, montážní pojištění a výhledové trendy pojištění záruk ve stavebnictví

2. prosince 2002

Vodní zákon a jeho dopady do práce autorizovaných osob

Akce jsou zveřejňovány na internetových stránkách ČKAIT OK Hradec Králové, kde jsou i průběžně aktualizovány.

Ing. František Bartoň
přednosta OK Hradec Králové

OBLAST KARLOVY VARY

Nejpodstatnějším, přitom i pro nás pořadatele poněkud překvapivým zjištěním, je trvalý zájem našich členů, ale nejen jich, ale i ostatních kolegů na příklad ze státní správy a samosprávy, o systém celoživotního vzdělávání, který jsme zaznamenali po úspěšných začátcích v loňském roce i letos. I když jsme do programu vzdělávání zařadili i poněkud méně „výživná témata“ jako na příklad „Nové právní předpisy v oblasti bezpečnosti práce“, případně „Nové hygienické předpisy“, byla průměrná účast na prvních pěti seminářích (organizujeme jeden měsíčně) 98 účastníků, z toho 93 členů ČKAIT. Za zmínku jistě stojí, že v Karlovarském kraji bylo na počátku letošního roku registrováno celkem 654 autorizovaných osob.

Zájmu posluchačů se těší i firemní prezentace, převážně organizované firmou PSM, ale i přímo jednotlivými firmami, kterých bylo v 1. pololetí uskutečněno celkem 6 s průměrným počtem 43 účastníků. K tradicím naší práce patří i snaha organizovat i společenské akce, odborné exkurze a přednášky i odborně zaměřené zájezdy. Neformální delegace Karlovarského kraje, která se tradičně vypravila společným autobusem, nechyběla ani letos na 8. reprezentačním plese stavebnictví na pražském Žofíně. Společně jsme navštívili i mezinárodní veletrh IBF v Brně. K nejzajímavějším odborným přednáškám patřila hojně navštívená přednáška Ing. Balíka, CSc. s názvem „Mastaba – objevení a rekonstrukce staroegyptské hrobky“.

Po loňských úspěšných vícedenních odborných zájezdech pod vedením zkušeného odborného průvodce do Berlína a do Lipska, jsme i letos zorganizovali týdenní úspěšný zájezd na jižní Moravu a do Vídně. Zájezd byl plně obsazen a to ještě doma zůstalo cca 10 náhradníků, pozdě přihlášených, na které se již místo nedostalo.

K nesporným úspěchům práce oblastní kanceláře je nutno připočíst i přípravu a organizaci mezinárodní konference „Návrat do města“, která byla organizovaná jako doprovodná odborná akce veletrhu IBF v Brně. Na konferenci, které se účastnilo více než 150 posluchačů z Maďarska, Polska, Slovenska a ze spolkových zemí Sasko a Bavorsko a pochopitelně početné zastoupení bylo i z řad domácích odborníků, seznámili zástupci Maďarska, Slovenska,

Jázezd OK ČKAIT Karlovy Vary do Vídně

Polska a České republiky posluchače se zkušenostmi z navracení života do opuštěných průmyslových areálů i jednotlivých výrobu opuštěných objektů. Konference, kde jednací řečí byla kromě češtiny a slovenštiny i polština, maďarština a němčina, byla zároveň přípravou na 2. Bienále technických památek a konverze průmyslové architektury, které připravujeme pro rok 2003 již jako mezinárodní akci.

Tradičně k vyvrcholení, jakýmsi žním činnosti všech profesních stavebních organizací, patří v Karlových Varech Regionální výstava stavebnictví, letos již 11. ročník výstavy FOR ARCH Karlovy Vary a její hlavní odborná doprovodná akce, 7. ročník konference „Městské inženýrství Karlovy Vary 2002“. I letošní ročník je tradičně připravovaný ve spolupráci se Slovenskou, Saskou a Bavorskou inženýrskou komorou, s dopoledním vystoupením zahraničních a dopoledním domácím přednášejících. O těchto, ale i dalších akcích, jakými jsou soutěže studentů středních odborných stavebních škol o studentský projekt roku i znalostní soutěž studentů 3. ročníků těchto škol, soutěž učňů v oborech zedník, zedník-obkladač a truhlář i o soutěži Stavba roku Karlovarského kraje, vás bohužel s ohledem na termín redakční uzávěrky (31. 5. 2002) můžeme informovat až příště.

Ing. Svatopluk Zidek
předseda OK Karlovy Vary

OBLAST OSTRAVA

Projekt celoživotního vzdělávání členů ČKAIT znamená pro nás pozitivum v tom směru, že zvýšil zájem členů o odborné akce, které jsou

pořádány oblastní kanceláří nebo organizacemi, které s námi v tomto směru úzce spolupracují. V naší oblasti jsou to zejména:

- VŠB Technická universita Ostrava, Fakulta stavební
- Dům techniky Ostrava
- ENERGO-STEEL, s.r.o., Ostrava
- NICOM, a. s., Ostrava
- PSM CZ

Pro naše členy jsme připravili celou řadu vzdělávacích odborných akcí se snahou pokrýt všechny obory členské základny. Podařilo se nám realizovat (podílet se na realizaci) celkem 17 seminářů, konferencí a exkurzí s celkovou účastí 1.550 členů.

Za nejzdařilejší považujeme tyto akce:

- Odborný seminář s tematikou **OCELOBETONOVÉ KONSTRUKCE** s účastí 123 osob

Ocelobeton není novým pojmem, je však méně známý než železobeton. Přitom, při vhodném návrhu, ještě lépe než železobeton využívá výhodných vlastností obou materiálů a jejich spřežení. Vzniká tak kvalitně odlišný kompozitivní materiál s výrazně ekonomickým efektem. Aplikace pro skelety ilustruje možnost kompozitu od běžných stavebních postupů až po regulaci napětí apod.

- Seminář s tematikou **Územní plán VÚC BESKYDY** s účastí 166 osob

Územní plán VÚC byl projednán krajskými orgány a schválen vládou ČR. Řeší území okresů Frýdek-Místek a Nový Jičín v MS kraji a okresu Vsetín v kraji Zlínském. Obsahem plánu jsou nadřazené sítě technické infrastruktury, stavby vodohospodářské, hlavní prvky ochrany životního prostředí a zejména stanoveny veřejně prospěšné stavby.

- Celostátní konference **SPOLEHLIVOST KONSTRUKCÍ** s účastí 120 osob

Konference byla zaměřena především do oblasti teorie a byla již v pořadí třetím ročníkem. Jednotlivé bloky přednášek zahrnovaly problematiku:

- Aplikace simulační techniky při posuzování spolehlivosti konstrukcí v projektové praxi
- Aplikaci metod využívající simulační techniky

- Exkurze na stavbu „Silnice I/11 – Mosty u Jablunkova obchvat“ s účastí i studentů a pedagogů z VŠB TUO – Stavební fakulta, celkem 72 osob

V období 04/99 – 11/01 byla realizována stavba v nejvýchodnější části naší republiky v blízkosti hranic se Slovenskem a Polskem – obchvat Mostů u Jablunkova. Jednalo se v podstatě o 2. stavbu, která navazovala na již vybudovaný zemník a pilotovou stěnu. Investiční náklady stavby byly 1.164 mil. Kč, přičemž na financování se podílely – Evropská investiční banka, fond PHARE a státní rozpočet. Na celkem 7,35 km

komunikace bylo vybudováno celkem 16 mostních objektů v délce cca 1,5 km, přičemž hlavní dominantou stavby jsou čtyři estakády spřažené ocelobetonové konstrukce.

- Exkurze do nově vybudovaného centra obce a sportovního areálu v Čeladné s účastí 152 členů

V malebném prostředí beskydských hor ve středu obce Čeladná bylo postaveno bytové a rekreační centrum, jehož dílčí části jsou řešeny samostatně. Stávající centrum obce bylo rozšířeno o 52 bytů, komerční prostory a garážová stání. Jednou z dominant zastavěného náměstí se stala kašna (autor uměleckého návrhu je Petr Honzátko).

Sportovní areál je reprezentován golfovým areálem s perfektním zázemím. Umožňuje také doprovodné aktivity v jezdeckém areálu Horsche Ranch a na tenisových kurtech.

- Odborné semináře a prezentace dodavatelských firem zajišťované firmou PSM CZ
- V prvním pololetí měli naši členové možnost využít nabídky celkem 5 akcí. Tematicky byly tyto akce zaměřeny na možnosti využití nových a kvalitativně lepších materiálů ve specializacích:

- Elektroinstalační systémy a technologie
 - Moderní trendy v opláštění budov
 - Zateplené střešní konstrukce
 - Inženýrské sítě, vodohospodářské a průmyslové stavby
 - Stavební materiály a technologie pro 3. tisíciletí
- Celková účast na těchto akcích byla 490 osob.

Po zhodnocení celkových dosažených výsledků ve výboru OK jsme dospěli k názoru, že je výhodnější z organizačního i ekonomického hlediska pořádání seminářů a exkurzí se zajímavou tematikou. Neplánujeme tedy pro další období pořádání zahraničních zájezdů, které jsou finančně i organizačně náročné a slouží pouze pro úzký okruh zájemců.

Informace svým členům o pořádání jednotlivých akcí zasíláme v dostatečném předstihu formou pozvánky – výběr je proveden dle tematiky a s návazností na oborové členění autorizace. Celkový přehled je také uveřejněn na naší internetové stránce: <http://ckait.poda.cz>.

Závěrem musíme i u nás konstatovat, že i když celkové dosažené výsledky v naplňování programu celoživotního vzdělávání jsou relativně velmi dobré – stále ještě větší polovina našich členů zůstává i v tomto směru pasivní. S touto skutečností však budeme asi marně zápasit i v dalším období.

Ing. Jan Merenda
předseda OK Ostrava

OBLAST OLMOUC

1. Daň z příjmu za rok 2001 – dne 5. 2. 2002
Novinky v oblasti finančních předpisů a daní, změny a novinky v daňové oblasti.

Zúčastnilo se 93 členů. Již tradičně velká účast členů oblasti, kteří přijdou za informacemi od ředitele Finančního úřadu a jeho zástupce.

2. Program panel – dne 12. 3. 2002

Aktualizace programu oprav panelových domů MMR a jeho financování, ekonomie oprav a technické zabezpečení.

Zúčastnilo se 44 členů. Zájem ze stran investorů o program panel je velmi malý, s výhradami, že úrokové dotace jsou nízké, pracnost doložení dokladů k žádosti velká. Přesto je zájem odborníků mít dobré informace o programu, jeho financování a ekonomii tak, aby investoři mohli podat přesvědčivé informace.

3. Bezbariérová Olomouc – dne 22. 3. 2002

Autor vyhlášky č. 369/2001 Sb. přednášel o aplikaci platné právní úpravy zajišťující předcházení vzniku a odstraňování architektonických a technických bariér při výstavbě a rekonstrukci budov. 1/3 populace nemá rovnocenné podmínky k užívání staveb.

Magistrát města Olomouce požádal o spolupráci při organizování odborné akce OK ČKAIT Olomouc.

4. Autorský zákon v projektové praxi – dne 26. 3. 2002

Seznámení AO s novelou autorského zákona ve vztahu k autorizovaným inženýrům a technikům.

Zúčastnilo se 63 členů. Odborný asistent právnické fakulty vysvětlil nutnost koncepčního přístupu k problému autorství se znalostí zákona. Autorské dílo je výsledek tvůrčí duševní činnosti.

5. Mezinárodní stavební veletrh IBF v Brně – dne 24. 4. 2002

Zúčastnilo se 75 členů. Tradičně je o veletrhu v Brně zájem.

6. Smlouvy a claimy v zahraniční stavební praxi – dne 13. 5. 2002

Pod záštitou Ing. Romana Váni, přednosty OkÚ Olomouc.

Claimy – dodatečné změny, odchylky, vícepráce. Nároky smluvních stran v rámci nebo nad rámec dohodnutých smluvních podmínek, které v konečném důsledku vedou k uplatnění finančních požadavků.

Zúčastnilo se 32 členů. Znalost předpisů, zákonů a nařízení, které je nutné aplikovat ve stavební praxi nejen v zahraničí, ale i v tuzemsku, to jsou zkušenosti lektora odborné akce.

7. Dopravní urbanismus, vývoj dopravních řešení – dne 28. 5. 2002

Pod záštitou Ing. Romana Váni, přednosty OkÚ Olomouc.

Funkce dopravy ve společnosti, dopravní politika, doprava v územním plánování, regulace, organizace a řízení dopravy. To jsou témata, která byla od členů ČKAIT navrhována a požadována pro téma odborného semináře. Účast 48 členů.

8. Stavba rychlostní komunikace R 35 – dne 4. 6. 2002

Přednáška s exkurzí. Přihlásilo se 95 zájemců, což nám působí určité organizační potíže, které jistě zvládneme. Je zájem o toto téma i s ohledem na další pokračování dálničního propojení na Ostravu.

9. Příprava projektových dokumentací pro čerpání finančních prostředků z programů EU – dne 11. 6. 2002

Seznámení AO s požadavky na projektovou dokumentaci pro projekty EU.

10. Čistírna odpadních vod v Přerově – dne 20. 6. 2002

Pod záštitou VaK Přerov. Exkurze pořádaná do ČOV v Přerově-Henčlově.

Na oblasti se uskutečnili firemní prezentace pořádané PSM CZ

- Střecha speciál 2002
- Sanace a rekonstrukce staveb
- Inženýrské sítě, vodohospodářské a průmyslové stavby

Pro 2. pololetí jsou na oblasti připravené odborné akce:

1. Úprava vody v Černoviře – Olomouci – dne 3. 9. 2002

Ve spolupráci s Vodohospodářskou společností Olomouc.

Největší úprava na podzemní vodu v ČR.

2. Čistírna odpadních vod v Uničově – dne 24. 9. 2002

Ve spolupráci s Vodohospodářskou společností Olomouc.

ČOV prochází rekonstrukcí celé čistírenské linky a nejdůležitějších částí stokové sítě.

3. Dřevěné konstrukce – dne 1. 10. 2002

Navrhování dřevěných konstrukcí podle ČSN a podle norem EU (odlišnosti, podstatné rozdíly). Opravy a zesilování starších dřevěných konstrukcí, zejména krovových soustav. Novodobé trendy v navrhování dřevěných konstrukcí.

4. Nový stavební zákon – dne 5. 11. 2002

Charakteristika některých zásadních změn, zjednodušení stavebního řízení.

Podrobnější informace o jednotlivých akcích jsou na oblastní kanceláři.

Ing. Anežka Najdekrová
přednostka OK Olomouc

OBLAST ÚSTÍ NAD LABEM

a) V přímém organizačním zabezpečení se v průběhu 1. pololetí uskutečnilo 13 seminářů a prezentací odborných firem s přednáškou, zařazených do programu ČŽV AO.

V těsné součinnosti OK ČKAIT s nadací ABF a agenturou SGR s.r.o. UL proběhl FOR ARCH Severní Čechy v Teplicích ve dnech 16. – 18. 5. 2002.

Lze s potěšením konstatovat, že o akce ČŽV je velmi značný zájem, členové sledují informace na webových stránkách a účast na akcích je 30–50 osob v průměru.

Mezi nejpovedenější patřil seminář Tepelné technické vlastnosti staveb, který se podařilo zabezpečit s přednáškou Ing. Šály, CSc., jak v Ústí n. L., tak i v Mostě. Další velmi atraktivní byla akce Energetické audity a energetické průkazy budov, s účastí cca 70 osob, pořádaný s garancí spol. Martia Ústí n. L.

Za hlavní akci regionu považují mezinárodní konferenci Dálnice D 8 v Ústeckém kraji – faktor rozvoje území, kterou připravila OK ČKAIT Ústí n. L. spolu s ČSS Praha, podařilo se získat záštitu hejtmana Ústeckého kraje Ing. Šulce a uspořádat tuto akci ve velkém zasedacím sále Krajského úřadu. Kromě nejvyšších zástupců kraje se akce zúčastnili představitelé ČSS (prof. Lehovce), nejvyšší zástupci téměř všech velkých zhotovitelských firem, poslanci, ale i prezident dálničního úřadu Spolkové země Sasko a zástupci VDI Sasko a pobočky Pima.

b) Hlavní akcí pro 2. pololetí, která má nadregionální význam, je 22. mezinárodní seminář Polní geotechnické metody 2002, který se koná pod garancí spol. AZ Consult a.s. Dalšími spolupracujícími organizacemi je OK ČKAIT Ústí n. L., Geotechnická společnost ČSSI, SSSI Bratislava a ČVUT Praha.

Ing. Martin Mandík
přednostka OK Ústí n. L.

OBLAST ZLÍN

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků v roce 2001 vyhlásila program Celoživotního vzdělávání členů komory – ve zkušebním provozu. Po vyhlášení oblast Zlín nabídla svým členům návrh seminářů a akcí pro druhé pololetí roku 2001, následně pro první pololetí roku 2002 a nyní podáváme návrh na druhé pololetí roku 2002.

Jízda OK ČKAIT Zlín na Mezinárodní stavební veletrh do Brna

Vítáme rozhodnutí redakční rady, „...“, že č. 3 Z+i ČKAIT bude částečně obsazeno zprávami z oblastí o zkušenostech z programu celoživotního vzdělávání“.

Máme zájem uspokojit potřeby vzdělávání, průběžné aktualizování – právních předpisů, oborově profesní techniky a technologie, nadstavbové a doprovodné potřeby členů komory, zvláště osvětu:

- v digitálních technikách prací s počítači pro úplné začátečníky i pokročilé, využívání základních počítačových programů MS WORD, MS EXCEL ..., grafických programů, internetu, dále používání digitálních fotoaparátů a kamer, skeneru a dalších technik v práci s počítači...

- semináře na podporu osobní prezentace v pracovním procesu, manažerských schopností...
- semináře z oblasti Jakosti a Kvality díla...

a další dle poptávky členů oblasti.

Semináře a konference jsou uskutečňovány většinou ve Zlíně v Academia centru Univerzity Tomáše Bati v aule, případně v posluchárně s plným technickým vybavením, které je vždy předmětně využito (zpětný projektor, dataprojektor, elektronická tabule, atd.).

Pro účastníky zajišťujeme písemné materiály, které je možno obdržet, případně zakoupit u prezence. Účast je pro členy komory zdarma. Případný účastnický poplatek je uhrazen při prezenci.

Závazné přihlášky na akce lze zaslat na oblastní kancelář písemně, faxem, e-mailem, pokud není v nabídce uvedeno jinak. Žádáme členy komory o serióznost vzhledem k účasti. Počet přihlášených účastníků stanovuje kapacitu přednáškových místností, což výrazně ovlivňuje finanční nároky seminářů.

V průběhu roku ražujeme aktuálně další semináře a akce. Doporučujeme proto především sledovat zlínské internetové stránky www.ckait.cz. Na tyto akce rozesíláme pozvánky členům ČKAIT oblasti Zlín plošně, případně dle oborů které oslovují,

v neposlední řadě dle projeveného zájmu vzhledem k průzkumu zveřejněnému na souhrnné pozvánce Návrhu akcí... (jak tomu bylo v případě nabídky výuky seznámení s využitím internetu), zaslané před každým pololetím všem členům oblasti Zlín a předmětně zveřejněné (viz níže).

Akce jsou prezentovány – na internetových stránkách ČKAIT OK Zlín a ČKAIT IC, v Kabelovém televizním vysílání města Zlína, v Magazínu města Zlína, ve Zpravodaji Svazu podnikatelů ve stavebnictví oblasti Zlín, v příloze Z+i č. 2/2002, ve Stavebních listech, v oblastním tisku, atd.

Akce ČKAIT Oblastní kanceláře Zlín uskutečněné v programu Celoživotního vzdělávání členů ČKAIT

Akce pořádané ve II. pololetí 2001

Jízda na veletrh FOR ARCH 2001 – Praha, (zdarma)
počet účastníků: 113

Jízda na veletrh „LIPSKO 2001“, s odbornou exkurzí „Výstavba Berlína v r. 2001“

Novelizace Živnostenského zákona a Obchodního zákoníku
počet účastníků: 42

Předpisy z oblasti veřejných zájmů
počet účastníků: 51

Předpisové, finanční a technické zabezpečení regenerace panelových staveb
počet účastníků: 21

Akce pořádané v I. pololetí 2002

Novinky v oblasti finančních předpisů a daní
počet účastníků: 53

Nové hygienické předpisy
počet účastníků: 126

Novelizace autorského zákona
počet účastníků: 49

Systém jakosti dle ČSN EN 9000:2000
počet účastníků: 51

Energetické audity a energetické průkazy
počet účastníků: 108

Novelizace stavebního zákona včetně navazujících předpisů
počet účastníků: 125

Jízda na Mezinárodní stavební veletrh Brno 2002
počet účastníků: 83

Seznámení s využitím internetu – akce právě probíhá,
přihlášeno 60 účastníků

Přehled akcí pořádaných naší oblastí v 2. pololetí roku 2002 je uveden na internetové adrese www.ckait.cz

Ing. Matylda Dufková
přednostka OK Zlín

ZPRÁVA O PŘÍPRAVĚ VÝKONOVÉHO A HONORÁŘOVÉHO ŘÁDU

Výkonový a honorářový řád – výkony a honoráře architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě – je metodickou pomůckou pro účastníky investičního procesu, která uvádí doporučený způsob, jak dospět ke smluvní ceně. Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků, Česká komora architektů a Český svaz stavebních inženýrů tento materiál zpracovaly jako pracovní verzi již v r. 1993, ve druhém, doplněném a přepracovaném vydání pak v r. 1996. Autorský kolektiv k jeho praktickému využití od té doby uspořádal řadu odborných seminářů a podal mnoho komentářů a vysvětlujících stanovisek. Řád byl a dosud je metodicky využíván širokým spektrem projektové, investorské i dodavatelské sféry a stavebního managementu a byl při příležitosti mezinárodního stavebního veletrhu FOR ARCH vyhodnocen jako nejúspěšnější metodická publikace v oboru. Protože od jeho posledního vydání v r. 1996 uplynulo již 6 let a objektivně – i v souvislosti s novými českými i evropskými právními předpisy a přípravou vstupu ČR do EU – vznikla potřeba zachytit současné trendy při výkonu povolání ve stavebnictví, zohlednit a zobecnit řadu nových skutečností, srovnat využití honorářové metodiky s evropskými

zvyklostmi a vydat novelu Výkonového a honorářového řádu. Rovněž některá nedávná rozhodnutí Evropského soudního dvora ve věci národních honorářových řádů nezpochybňují právo vydávat je, neboť evropskému právu neodporují.

Autorský kolektiv tohoto vydání řádu se snažil zpracovat novelu tak, aby sloužila k základní a rychlé orientaci, aby řád byl dostatečně variabilním podkladem ke stanovení honoráře, jehož výše je vždy věcí smluvního vztahu. Snaha zjednodušit a soustředit všeobecnou část do jedné kapitoly vedla k zúžení jeho rozsahu. Z hlediska nutnosti připravit novelu co nejdříve a dát ji k dispozici uživatelům, byla v předstihu pro toto vydání připravena verze, zachycující základní stavební obory, tj. pozemní stavby, inženýrské stavby, technologické stavby a techniku prostředí staveb s tím, že

stavební veřejnosti by měl tento Výkonový a honorářový řád sloužit minimálně stejně dobře jako předchozí vydání při vědomí další prověrky konkrétní stavební praxí.

Kolektiv autorů

CENTRÁLNÍ KOTELNA V BYSTŘICI NAD PERNŠTEJNEM SPALUJE BIOMASU

Výbor oblasti Brno uspořádal dne 7. června 2002 exkurzi pro úzký okruh specialistů na

Výstupem z kotelny je struska, jejímž hlavním podílem jsou spečené minerální látky, které se dostaly do kotle s palivem a popel z organické hmoty, který po analýze na obsah těžkých kovů může být použit do kompostu nebo jako hnojivo. Teplota při spalování biomasy se pohybuje od 800 °C do 1070 °C. Jednalo se o exkurzi s nízkým počtem účastníků, třináct členů komory a jeden student. Přesto považujeme takové informace pro úzký okruh specialistů za prospěšné, pokud se jedná o ojedinělé, perspektivní technologie.

Výbor oblasti Brno

Exkurzi uspořádala oblast Brno s podporou firmy ŽS a.s. Brno.

PRVNÍ SPOLEČENSKÉ SETKÁNÍ PŘEDSTAVITELŮ STAVEBNICTVÍ KRAJE VYSOČINA

Oblastní kancelář České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě Jihlava a Stavební sdružení Vysočina uspořádaly v historických reprezentačních prostorách hotelu Gustav Mahler v Jihlavě v úterý 11. 6. 2002 „První společenské setkání představitelů stavebnictví kraje Vysočina“. Setkání se uskutečnilo pod záštitou hejtmána kraje Vysočina, Ing. Františka Dohnala, a primátora města Jihlavy, Ing. Vratislava Výbomého.

Setkání bylo zahájeno koncertním vystoupením pěvkyně MgA. Dany Dubové za doprovodu Romany Kameníkové v prostorách presbytáře bývalého kláštera; jeho přestavbou vznikl dnešní hotel Gustav Mahler. Ve starobylém prostředí zazněly operní árie a naladily přítomné ke slavnostní atmosféře celého setkání.

Význam společenského setkání potvrdila přítomnost ministra dopravy a spojů Ing. Jaromíra Schlinga, prvního místopředsedy ČKAIT Ing. Miroslava Čermáka, CSc., a generálního ředitele Svazu podnikatelů ve stavebnictví Ing. Miloslava Maška, CSc. Poslancům, představitelům kraje a starostům měst a obcí kraje Vysočina byla představena činnost pořádajících organizací a společný projekt – soutěž STAVBA VYSOČINY. Vypisovatelem odborné soutěže je kraj Vysočina, OK ČKAIT Jihlava a Stavební sdružení Vysočina. Nad soutěží převzal záštitu hejtmán kraje Vysočina, Ing. František Dohnal. Pravidla

Exkurze na kotelnu spalující biomasu v Bystřici nad Pernštejnem. Vlevo od objektu kotelny je zásobní nádrž ohřáté vody.

novela oborů dalších je rovněž připravována a bude vydána dílčím způsobem.

Výkonový a honorářový řád postihuje profesionální výkony, které zpracovávají inženýři, architekti a technici při výkonu svého povolání, přičemž přímá vazba zhotovitele dokumentace na objednatele – stavebníka dává řadu možností pro výběr kvalitních výkonů důvěryhodného partnera a odpovídající zázemí pro inženýra a architekta k řádnému a nezávislému plnění zakázky. Přesněji uvést výčet výkonů inženýra a architekta v dostatečném členění a s možností jejich kontroly, doplnit řád o doporučený obsah dokumentace vybraných výkonových fází a o výkon autorského a technického dozoru bylo hlavním zadáním pro autorský kolektiv tohoto vydání. Autorizovaným osobám i širší

prohlídku nové kotelny v Bystřici nad Pernštejnem.

Kotelna spaluje dřevní štěpku, obilní a řepkovou slámu a piliny. Pokusně je spalováno lněné pazdeří, dopravované ve volně loženém stavu a v briketách. Instalovány jsou dva kotle, každý o výkonu 4,5 MW, dodané rakouskou firmou URBAS. Kotelna je v provozu od zimní sezony 2001/2002 a dodává teplo pro vytápění a výrobu teplé vody v sídlišti s cca jedním tisícem bytů, restaurací, samoobsluhou a kulturním domem. Hoření v kotlích nevyžaduje ani při startu ani při provozu žádné intervenční palivo.

Na stavbě dominuje kromě kotelny sklad paliva, ve kterém jsou topné látky skladovány v zásobě převyšující potřebu za dvanáct měsíců a vyrovnávací nádrž teplé vody.

soutěže budou zveřejněna na internetových stránkách www.stavbavysociny.cz během měsíce července 2002.

*Ing. Jan Konicar
přednosta OK Jihlava*

1. setkání představitelů stavebnictví kraje Vysočina v Jihlavě bylo zahájeno pěveckým vystoupením paní MgA. Dany Dubové v doprovodu Romany Kameníkové v prostorách presbytáře.

1. místopředseda ČKAIT Ing. Miroslav Čermák, CSc., předává hejtmanovi kraje Vysočina Ing. Františku Dohnalovi a primátorovi města Jihlavy Ing. Vratislavu Vybírnému knihu *Architektura a stavebnictví 1992 - 2002*.

ověřování, zda dokumentace stavby předkládaná v řízeních podle stavebního zákona je zpracována oprávněnou osobou. Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj zní:

K Vaší žádosti o stanovisko postupu některých stavebních úřadů při ověřování, zda dokumentace stavby předkládaná v řízeních podle stavebního zákona je zpracována oprávněnou osobou (§ 46a stavebního zákona), sdělujeme: Ustanovení § 13 odst. 3 zákona ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, stanoví autorizované osobě povinnost opatřovat dokumenty související s výkonem její činnosti vlastnoručním podpisem a otiskem razítka se státním znakem České republiky, svým jménem, číslem, pod nímž je zapsána v seznamu autorizovaných osob vedeném komorou a vyznačeným oborem, popřípadě specializací své autorizace.

V dané věci je důležitý § 13 odst. 5 zákona č. 360/1992 Sb., v němž se stanoví, že dokumenty splňující náležitosti podle § 13 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., jsou pro úřední účely veřejnými listinami. Z toho lze usoudit, že dokumentace stavby, která je opatřena uvedenými náležitostmi a předkládána pro úřední účel (řízení o stavbách), má nepochybně povahu veřejné listiny. Z ustanovení § 134 občanského soudního řádu vyplývá, že listiny, které jsou zvláštními předpisy prohlášeny za veřejné, mají průkazní moc, tzn. že osvědčení uvedená v takových listinách se považují za pravdivá, není-li dokázán opak (tzv. presumpce pravdivosti). Je-li tedy dokumentace stavby předkládaná v řízení o stavbě opatřena předepsanými náležitostmi a nemá-li stavební úřad pochybnosti, např. o pravosti podpisu či razítka, je doložení kopie osvědčení o autorizaci zpracovatele této dokumentace neopodstatněné a nadbytečné.

*JUDr. Václava Koukalová
ředitelka odboru stavebního řádu MMR*

STANOVISKO MMR K POSTUPU NĚKTERÝCH STAVEBNÍCH ÚŘADŮ

Česká komora stavebních inženýrů a techniků požádala Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor stavebního řádu, o stanovisko k postupu některých stavebních úřadů při

ZAHRANIČNÍ ČINNOST KOMORY V 1. POLOVINĚ ROKU 2002

Letošní rok je rokem jubilejním pro mnohé inženýrské komory. Již v lednu se konal

10. inženýrský den bavorské inženýrské komory za předsednictví prof. Klinga. 20. února slavila své jubileum Slovenská komora autorizovaných inženýrů v Bratislavě. Prestiž oslav zvýšila i účast slovenského prezidenta Schustera, jinak též původním povoláním stavebního inženýra. ČKAIT zastupoval její předseda Ing. Václav Mach, ČSSI jeho prezident Doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc. Pamětní medaili obdržel Ing. Svatopluk Zídek za zásluhy o rozvoj vzájemných vztahů. Oslavy 10. výročí založení ČKAIT se intenzivně připravují na září. Budou probíhat současně s inženýrským dnem 11. 9. a posledním zasedáním přípravného mezinárodního výboru 3. Evropského inženýrského fóra. Účast předběžně potvrdila většina pozvaných zahraničních hostů a Praha bude místem setkání významných představitelů naší profese před 3. EEF.

Stále více se rozšiřuje spolupráce s britským svazem stavebních inženýrů ICE, v současné době především s jeho skotskou pobočkou. Proběhl výběr mladých inženýrů ucházejících se o zaměstnání ve Skotsku, 14. června se konaly v domě komory za účasti skotského partnera ČSSI pohovory s vybranými zájemci a první z nich budou moci v nejbližší době vycestovat.

Skotská pobočka ICE nabízí 8 českým účastníkům zvýhodněné podmínky pro účast na Betonářské konferenci v Dundee, 5. – 11. září tohoto roku. Dotaci do výše 10 000 Kč na letenku, ubytování u členů této organizace a snížený účastnický poplatek ve výši 270 GBP.

Po dvanácti letech zavítala do České republiky delegace naší partnerské organizace ze Spojených států – ASCE (American Society of Civil Engineers) vedená prezidentem H. G. Schwartzem a výkonným ředitelem J. E. Davisem. Delegace přijela po předchozí návštěvě Maďarska a Rakouska do Českého Krumlova, kde se uskutečnila první část setkání perfektně již tradičně připravená Českobudějovickou oblastní kancelář pod vedením Ing. Jiřího Schandla a za účasti Ing. Pavlíka. Jednání pak pokračovala v Praze v domě komory, byla podepsána nová Smlouva o vzájemné spolupráci (viz 3. strana obálky), proběhla exkurze na zaplavované tunely Metra a společenský večer, který pořádala ASCE pro své členy žijící či pracující v ČR.

Zástupce komory byl též přítomen podpisu významné smlouvy o spolupráci se Svazem německých inženýrů VDI a naší ČSVTS a byly tak rozšířeny možné kontakty na významnou německou inženýrskou organizaci.

*Ing. Jiří Plíčka, CSc.
člen představenstva ČKAIT*

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR

KRÁTKÉ ZPRÁVY Z NĚMECKÝCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR

• Všechny německé inženýrské komory podporují rozšíření Evropské unie o nové země a připravují se na spolupráci s organizacemi, které v těchto zemích hájí zájmy inženýrů. Řada komor z jednotlivých spolkových zemí již navázala kontakty s partnery v České republice, v Polsku, v Maďarsku a Slovinsku, s nímž bavorská komora uzavřela již smlouvu Twinning-Projekt o vzdělávání inženýrských kádru a jejich dalším výcviku.

• „Supernárodní iniciativa“ komor v rámci Evropy se uskuteční v říjnu 2002 v Dubrovniku jako 3. evropské inženýrské fórum. Prezident Bavorské komory stavebních inženýrů prof. Kling volá po ustavení zastřešujícího svazu evropských komor v zájmu prohloubení spolupráce a zachování dosažené existenční úrovně inženýrů v nových podmínkách Evropské unie. Modelem pro další rozvoj této spolupráce musí být svoboda povolání, jak již bylo potvrzeno Evropským parlamentem 5. 4. 2001. Základem pro bezchybný chod spolupráce je jednoznačně převzetí jednotných evropských legislativních zásad do právních předpisů všech zemí.

• Důchodové připojištění stavebních inženýrů se v Německu stále rozvíjí a všechny inženýrské komory tyto snahy podporují. O 5 % vzrostl počet přihlášek v Bavorsku, Badensku, Württembersku, Meklenbursku a Dolním Sasku. Struktura přihlášených se upravila na průměrný věk 45 let při začátku připojištění, což také umožňuje platit nižší pojistné. V Hesensku mají inženýři vlastní pojištění zásluhou inženýrské komory, mají však možnost vstoupit do celostátního systému.

• K iniciativě spolkové vlády „Vyšší kultura staveb“ se přihlásili členové komor inženýrů i architektů v Badensku-Württembersku. Jedná se o zvýšení odpovědnosti za výstavbu všech druhů objektů v technických, architektonických i ekonomických parametrech při dodržování všech ekologických hledisek,

avšak také předpisů o čistotě zadávání staveb. Zásadou pro jednání v rámci iniciativy je oddělení projektové přípravy od provádění jako záruky nestranného a kvalitního uskutečnění investičního záměru.

• Komora stavebních inženýrů Saska-Anhaltska nabízí zájemcům program dalšího vzdělávání včetně technické angličtiny a přednášek o nových technologických stavění, požární bezpečnosti, využití obnovitelných zdrojů energie atd.

• Spolková inženýrská komora zpracovala rámcový návrh dvoustupňového vysokoškolského studia co do celkového a odborného pojetí studia, délky studia a udělování titulů Bachelor/Master of Engineering nebo Bachelor/Master of Science. Jak známo, značná část odborné veřejnosti protestuje v Německu proti změnám v udělování vysokoškolských titulů s poukazem na tradici a dobré jméno titulu Dipl. Ing.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 1/2/2002, str. 6, 7, 10, příl. 1, str. 1

• Komora stavebních inženýrů spolkové země Bavorsko provedla počátkem roku 2002 průzkum hospodářské situace v projektových kancelářích a zjistila, že 46 % z nich nepracuje se ziskem. Počet smluv na dodávku projektových prací se trvale snižuje a zatížení mzdovými náklady je stále větší. Nejhuře dopadají malé kanceláře s obratem pod 125.000 euro ročně, neboť pracují s nejnižším podílem vlastního kapitálu.

• Saská zemská komora stavebních inženýrů vytváří iniciativu pro podporu úsilí o získání olympijských her 2012 také do Lipska. Pro tuto iniciativu je již k dispozici 160.000 euro a nyní je snaha rozšířit okruh případných dalších sponzorů tohoto úsilí. Jak známo, o pořádání OH 2012 usiluje také hlavní město Německa Berlín (a také Paříž a další).

• Po regionalizaci smluv pro činnosti inženýrů-konzultantů volají inženýrské svazy spolkové země Brandebursko v zájmu posílení pozice místních odborníků při získávání zakázek. Bylo by to výhodné jak pro zaměstnanost odborníků, tak i pro daňové zisky, které by zůstávaly v zemi.

• Komora stavebních inženýrů v Bavorsku uvítala vydaný nový předpis o úsporách energie jako důležitý legislativní podklad pro navrhování a provádění energeticky úsporných budov. Domnívá se, že se tímto předpisem stávají energetické otázky průhlednější a pro trh jednoznačnější.

• Obavy z důsledků rozšíření Evropské unie o státy, které mají zcela rozdílné podmínky odměňování za duševní práci, mají vedoucí

činitelé Bavorské komory stavebních inženýrů. Nerovnost podmínek pro získání zakázek v nových členských státech musí být řešena jednotnými pravidly, platnými všeobecně.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 3/2002, str. 7, 9 a 10

• Pravidla pro odstranění frustrace na stavbách a k zabezpečení kvality vydala Inženýrská komora v Brandenbursku v rámci publikace „Sedm zlatých pravidel“. V nich je obsažen např. požadavek oddělení projektování od provádění staveb, rady pro řízení a dozor na stavbách a pro hodnocení kvality stavebních prací včetně certifikace nebo poskytování dobrozdání pro určité výrobky.

• Evropský soudní dvůr potvrdil, že německá pravidla pro oceňování činnosti nezávislých odborníků – konzultačních inženýrů a architektů jsou v souladu s obdobnými evropskými pravidly. Spolková inženýrská komora tento soudní výrok přivítala jako příspěvek k posílení úlohy nezávislých konzultantů v investiční výstavbě.

• Nejnížší přípustnou teplotou v kancelářích je podle mnichovského soudu 20°C. Na vyšší teplotu však není právní nárok. Soud přihlédl přitom ke všem dosud platným zákonným ustanovením a předpisům.

• Saská komora stavebních inženýrů vyvíjí značnou aktivitu v mezinárodní spolupráci. Na jaře 2002 se setkala s představiteli České komory autorizovaných inženýrů a techniků u příležitosti oslav jejího desetiletého výročí. Dále jednala v Bruselu v rámci 4. parlamentního večera o rozšíření Evropské unie a jeho důsledcích, v Bratislavě se setkali představitelé komory se slovenskými inženýry a byli přijati také slovenským prezidentem p. Schusterem.

• Německé město Chemnitz (Saská Kamenice) má na radnici odborníka p. Fischera, který je členem Saské inženýrské komory a má tudíž eminentní zájem o harmonický rozvoj města. Město potřebuje nové lidi do všech sektorů, neboť v posledních letech nastal odliv obyvatel v důsledku nedostatku práce. Saská komora mu přislíbila podporu ve všech záležitostech, které může ovlivnit.

• Nové nařízení o úsporách energie (EnEV) může přinést zvýšené riziko pro projektanty v tom, že se prohloubí záruční povinnost za navrhované řešení, na které budou navazovat již ve stadiu projektu opatření pro budoucí provádění, zejména při důslednějším propojení stavebně-technických řešení s volbou technického zařízení budov.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 4/2002, str. 6, 9, 12 a příloha

ČLENSKÁ ZÁKLADNA BAVORSKÉ KOMORY STAVEBNÍCH INŽENÝRŮ

V roce 2001 se zvýšil počet členů Bavorské komory stavebních inženýrů, kteří mají oprávnění ke specializovaným činnostem (pro statiku, požární odolnost a další). Zvýšil se i majetek komory na 1,984 mil. euro. V celkovém hospodaření je Bavorská komora na čele německých komor spolu s komorami v Berlíně, Severním Porýní-Vestfálsku a Dolním Sasku. Negativní je výkaz snížení počtu pracovníků v inženýrských kancelářích za poslední tři roky o 1.164 osob. Pro rok 2002 není výhled pro 840 bavorských inženýrských firem povzbudivý, 41 % z nich očekává další pokles případně stagnaci činnosti, 24 % počítá s dalším propouštěním. Stav členů Bavorské komory stavebních inženýrů k 31. 12. 2001 byl 2.101 řádných členů, 2.939 dobrovolných členů a 214 starších členů již mimo aktivní činnost. (Poznámka: Bavorsko má nyní 12,230 mil. obyvatel).

Podle *Deutsches Ingenieur Blatt* 1/2/2002

„SENÁTORSKÝ DEN“ SPOLKOVÉ INŽENÝRSKÉ KOMORY V BERLÍNĚ

Spolková inženýrská komora se poprvé představila v Berlíně na svém „Dobrém dni“ před senátem spolkové republiky jako zástupce všech zemských inženýrských komor v Německu. Prezident spolkové komory Dr. Ing. Schwinn seznámil zástupce senátu s hlavními problémy, kterými se inženýrské komory zabývají. Poukázal přitom na různost zákonných opatření jednotlivých spolkových zemí, která často vytvářejí bariéry pro vzájemnou spolupráci např. pro činnost konzultačních inženýrů nebo pro jednotnou výchovu inženýrů. Přimlouval se za brzké sjednocení všech potřebných předpisů na spolkové úrovni. V popředí zájmu vlády také musí být zlepšení úrovně služeb v průřezu všech resortů. Host jednání, Dipl. Ing. Robl z Rakouska, hovořil o své představě společné evropské spolupráce inženýrských komor v hospodářské i politické oblasti.

CÍLE INŽENÝRSKÉ KOMORY DOLNÍHO SASKA

Inženýrská komora Dolního Saska bude usilovat o zastupování svých členů na všech veřejných fórech a u správních orgánů ve prospěch členské základny. Bylo to řečeno při zahájení nového pracovního období po

zvolení nového představenstva komory. K tomu bude nutné více otevřít činnost komory veřejnosti, vytvářet nové kooperační vztahy s ostatními odbornými svazy a institucemi, zejména se stavebními podniky. Na pořadu dne je i zde otázka oddělení projektové činnosti od provádění stavby a společné úsilí na udržení vysokého procenta zaměstnanosti stavebních odborníků v budoucnu. Stejná spolupráce musí probíhat i s architekty a s investory. Trvale je třeba prosazovat myšlenku, že nejlevnější řešení návrhu investice není automaticky to nejlepší.

PŘÍPRAVA SPOLKOVÉHO „VZOROVÉHO INŽENÝR- SKÉHO ZÁKONA“ V NĚMECKU

Zemské inženýrské komory požadují, aby byl zpracován zákon o komorách, platný ve spolkovém měřítku. Na tom se shodli také ministři hospodářství zemských vlád, kteří navrhuji vydání takového zákona již pro konec roku 2003. Pro návrh zákona o inženýrských komorách (vzorový inženýrský zákon) poslouží existující návrh zákona o architektonických komorách (vzorový architektonický zákon). Zákon by vymezoval také pojem „kapitálová inženýrská společnost“ a pojem „svobodné povolání“ ve vztahu k této společnosti.

ČTVRTÉ INŽENÝRSKÉ FÓRUM V MEKLENBURSKO- POMOŘANSKU

Komora stavebních inženýrů Meklenbursko-Pomořanska uspořádala své 4. inženýrské fórum, na kterém se projednával zejména bod „Budoucí orientace modernizace budov“. Vydané memorandum k tomuto jednání shrnuje jeho výsledky takto:

- kampaň pro přestavbu starých domů v obecním a soukromém majetku pomocí poradenství v oborech finance, technika, smlouvy a návrhy;
- kampaň k posílení uplatnění obnovitelných zdrojů energií, včetně propagace nových zařízení;
- obecné použití všech ekologických hledisek při sanacích a nové výstavbě budov;
- pouze projekty, obsahující certifikace spotřeby energie, např. analýzu stavu budovy z hlediska spotřeby energie nebo pasport budovy;
- environmentální audit a spotřeba energie jako kvalitativní standard;
- modernizační opatření v bytových fondech pro snížení spotřeby;
- energie a náklady na zabezpečení dodržení sociálního nájemného;

- zahrnutí nových koncepcí financování pro uskutečnění opatření pro úsporu energie a kontrola hospodárnosti s cílem odlehčit veřejné výdaje;
- modelové vývojové projekty pro provedení modernizačních opatření;
- informační kampaň a seznámení veřejnosti s dalším školením partnerů v rámci modernizačních opatření.

V rámci setkání byly předneseny příspěvky o Facility Managementu jako důležité službě, poskytované nezávislými konzultačními inženýry a projektanty. S touto službou jsou dnes již velmi dobré zkušenosti. Byla uvedena celostátní iniciativa na odkrytí všech energetických rezerv státu. Měla by být prosazována zásada, že na snížení daní bude mít hlavní vliv účinnost provedených úsporných energetických opatření.

Podle *Deutsches Ingenieur Blatt* 1/2/2002, str. 32, 41, 43, 46

NĚMECKÉ KOMORY STAVEBNÍCH INŽENÝRŮ ŘEŠÍ DŮLEŽITÉ PROBLÉMY

Na počátku roku 2002 řeší řada německých komor stavebních inženýrů případně konzultačních inženýrů závažné problémy, které se dotýkají činnosti jejich členů. Především se komory spojují v úsilí zamezovat práci na černo s ohledem na časté podstatné snížení kvality takových prací. Černá práce se na stavebním trhu rozšiřuje proto, že investoři a stavebníci se často uchylují k neplnění zákonem předepsaných ustanovení o odměňování odborné práce a snaží se ušetřit najímáním těch, kteří nabídnou nižší, v podstatě dumpingové ceny. Stává se tak zejména při sanacích starých domů. Nekvalitní práce na stavbách přinesla v roce 2001 celkové škody ve výši 4,1 mld. euro, po věcné stránce se jednalo o nekvalitní provádění tepelných izolací, o použití vadných materiálů a výrobků dokonce i u nosných konstrukcí. Členové komor si také zvykají na nové nařízení o energetických úsporách a na nové normy v této oblasti. Některé prováděcí předpisy k tomuto nařízení ještě nejsou v platnosti a tak se musí kombinovat staré s novými předpisy. Jisté je, že nové požadavky budou zvyšovat stavební náklady. Problémem je také to, co s prázdnými byty ve východních spolkových zemích, kterých je v současné době kolem jednoho milionu, z toho jen v Sasku 400 tisíc, což představuje 25 % všech bytů. Řešení tohoto problému musí být komplexní od vytváření nových pracovních míst pro přilákání obyvatel až k podpoře státu a bank pro modernizace těchto pomalu chátrajících domů. V otázce honorářů, které zůstaly na stejné úrovni od roku 1996, provedla spolková vláda první analytické kroky, jejichž výsledky by mohly pomoci nově formulovat

zásady o odměňování inženýrů a architektů a také umožnit obhajobu vydané novely o honorářích proti námitkám z Bruselu, kde se pokládá výše honorářů v Německu za příliš vysokou v porovnání s dalšími státy Evropské unie. V Bruselu byla přijata zpráva o přípravě evropského zadávacího řádu pro veřejné stavby, který by zlepšil současný stav, zjednodušil řízení a navíc zařadil i otázky elektronického zadávání prací. Problémem jsou i prahové hodnoty jednotlivých nákladových skupin pro veřejné zakázky ve službách a v dodávkách prací (návrh od 200 tisíc a 300 tisíc euro). U menších zakázek se nepředpokládá velký mezinárodní pohyb, na příklad veřejné zakázky na menší rozsahy prací ve Vídni v počtu 280 byly obsazeny mimo dvou případů výhradně rakouskými firmami. Velkým problémem pro starší stavební inženýry v Německu je skutečnost, že jich bylo v září 2001 bez práce 51 tisíc, z toho 31 tisíc ve věku nad 45 let. Komory stavebních inženýrů vytvářejí tlak na správním místě, aby problematika nezaměstnaných starších inženýrů byla řešena se zřetelem na značné škody, které existují ve stavebnictví vinou méně zkušených odborníků. Pro poskytování poradenství konzultačními inženýry v oblasti energetických úspor navrhuji komory pevnou cenu 100 euro za jednu poradou.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 3/2002, str. 23, 31, 34, 37, 43

SOUČASNÁ ÚROVEŇ PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ SI-GE NA STAVENIŠTÍCH

Od roku 1998 platí v Německu nařízení o bezpečnosti a ochraně zdraví na staveništích Si-Ge jako závazný předpis, podle kterého musí postupovat všichni, kteří připravují a provádějí stavby. Posuzují se výsledky, které byly dosaženy za čtyřleté období. V převážné většině případů se zdá, že se bezpečnost na staveništích nezvyšila o tolik, kolik předpis předpokládal. Jinou otázkou je, zda lze tento předpis v budoucnu zasadit do evropského pracovního práva. Předpis má několik problémových okruhů: především jde o příliš volný výklad, z čehož vznikají značná nedorozumění jak na straně stavebníků, tak na straně jmenovaných koordinátorů Si-Ge. Nedobrá je také možnost požadovat hlubší koordinaci mezi účastníky v průběhu přípravy výstavby a její projektové dokumentace. V této fázi nelze ani správně stanovit důsledky opatření, která budou do projektu vložena. Koordinátoři jsou také více orientováni na prováděcí fázi stavby, v projektovém řešení nedokáží často rozeznat budoucí obtíže při provádění. Na staveništi jsou potom za ochranu zdraví a bezpečnost práce odpovědní ze zákona jiní pracovníci nežli koordinátoři Si-Ge, zejména je tomu tak

u velkých a středních podniků. Velcí stavebníci a investoři si podle předpisu objednávají koordinátora již ve fázi přípravy stavby a požadují na něm sestavení plánu Si-Ge. Koordinátor, který získal osvědčení k výkonu funkce během krátkého školení, nemůže za dosavadní dobu praxe sestavit plán Si-Ge na žádnou složitější stavbu a často takový plán sestává pouze z odkazů na platné předpisy, normy a technická pravidla. Nakonec vyvstává otázka, co je to vlastně „koordinace“? Podle nařízení jde o to dávat k dispozici všem účastníkům informace, vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi a prosazovat, aby se všechna přijatá opatření skutečně v praxi optimálně uplatnila. Tím se vyjadřuje i základní organizační činnost koordinátora, která ovlivňuje všechny účastníky výstavby. Postupné prohlubování nezávislé činnosti koordinátora a znalost úlohy koordinátora povede v delším časovém období k lepším výsledkům, než je tomu dosud.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft 4/2002, str. 24 – 27

VÝSLEDKY JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU V BRUSELU

Německá Spolková inženýrská komora se zúčastnila v únoru 2002 v Bruselu jednání u kulatého stolu, které bylo věnováno problémům rozšiřování Evropské unie o státy střední a východní Evropy. Zastoupeni byli členové komor ze všech spolkových zemí Německa. Hlavním problémem integrace nových států je vždy otázka omezení státní suverenity a důsledky tohoto omezení pro jednání vlád těchto zemí, do jaké míry mohou zachovávat svou suverenitu. Evropský komisař p. Verheugen vysvětloval účastníkům kulatého stolu svůj názor, který již mnohokrát řekl. Nižší stupeň suverenity bude vykoupěn bohatě vysokými příspěvky do hospodářství nových členských zemí, pro dosavadní státy půjde vedle nových tržních možností o posílení jistoty míru a stability v Evropě. Prezident Spolkové inženýrské komory p. Schwinna tyto teze podpořil jménem všech 40.000 členů komor v Německu, naopak však kritizoval dosavadní pomalý postup prací na harmonizaci předpisů, které budou platit v rámci celé nové EU. Další řečníci zdůrazňovali totéž, z potřebných 11.000 předpisů je jich dokončeno pouze 4.000. Ve věci vypisování mezinárodních konkurzů nemají němečtí inženýři jasno, neboť i nyní se setkávají s neochotou investorů některých členských zemí umožnit zcela svobodnou soutěž o zakázky. Obavy panují také z uvolnění podmínek pro trh práce z důvodů velkých rozdílů v příjmech stejných skupin obyvatel v současných a nových členských zemích. Spolková inženýrská komora přesto

hodnotí výsledky jednání u kulatého stolu spolu s účastí p. Verheugena velmi kladně a jako pozitivní signál. Mimo oficiálních rozhovorů se uskutečnilo mnoho soukromých setkání a počín Spolkové inženýrské komory byl všeobecně oceňován. Jednání bylo velmi úspěšné.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 4/2002, str. 39 – 41

ZASTŘEŠUJÍCÍ ORGÁN EVROPSKÝCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR?

Prezident Bavorské inženýrské komory Prof. Karl Kling je přesvědčen, že dozrála doba na vytvoření vrcholného orgánu evropských inženýrských komor a organizací s cílem chránit profesní zájmy a činnosti odborných inženýrských kádřů. Stále více pravomocí se přesouvá z hlavních měst členských států EU do Bruselu a jako protíváha k tomu se musí vytvořit dostatečně silný partner k projednávání výše uvedených problémů. Ten by musel být zřízen právě v Bruselu, aby mohl být v trvalém kontaktu s vedením EU. Tato otázka se určitě objeví na jednání 3. evropského inženýrského fóra v Dubrovniku v říjnu 2002. Od vrcholného evropského orgánu komor se očekává, že bude:

- získávat aktuální informace o možnostech podpory EU, o legislativní politice EU v oblasti výstavby, atd.;
- navazovat potřebné kontakty s odborníky v komisích EU a s rozhodujícími činiteli;
- koordinátorem veškerých činností inženýrských komor a jejich členů na mezinárodním poli;
- lobovat ve prospěch inženýrského stavu;
- pověřeným jednatelem ve věcech, které se musí projednávat s různými partnery na úrovni EU (např. právní předpisy).

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 4/2002, str. 60 – 61

POSTAVENÍ ABSOLVENTŮ ARCHITEKTURY V ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

Francouzští odborníci porovnávají postavení svých architektů absolventů s postavením v jiných zemích Evropské unie. Zdá se jim, že se ve Francii věnuje malá pozornost jak výuce architektury, tak i vlastnímu povolání v profesním životě. Odborníci se shodují v tom, že architekti ve Francii nemají zdaleka tu společenskou vážnost, jako jejich techničtí kolegové z inženýrských fakult a kromě několika „hvězd“ jsou architekti zaměstnáni na rekonstrukcích budov, městských čtvrtí a na obnově měst. Francouzští architekti pracují ve „velké architektuře“ jen sporadicky a zejména v zahraničí. Počty studentů

architektury již několik let klesají. Absolvent studia může ve Francii být ihned členem Svazu architektů a tím převzít ihned i zakázku na návrh stavby. V jiných zemích musí absolvent projít jistou odbornou stáží, která je určena na prohloubení praktických dovedností architekta. Tato zásada bude na příště vložena do harmonizačních dokumentů o výchově architektů v rámci celé Evropské unie. Zatím profesní praxi nevyžaduje Itálie, Řecko, Španělsko a Nizozemsko. Portugalsko požaduje jeden semestr stáže, ostatní (silné) členské státy požadují až dvouletou stáž. V Německu se bojuje o americký přístup k diplomovanému vysokoškolskému vzdělání (stupně Bachelor – Master) nebo o ponechání dosavadního stupně „Dipl. Ing. arch.“. V Německu se lze po skončení stáže stát členem Komory architektů, sdružující 110 tisíc členů. Ve Velké Británii se dosáhne titulu „architekt“ po sedmiletém studiu na jedné z 39 architektonických škol, které jsou schváleny RIBA (Royal Institute of British Architects). Celé studium se dělí na tři části: první se získáním prvního stupně, po dalších dvou letech získání konečného stupně, za další dva roky praxe podle výběru studenta (technologie, návrh, životní prostředí, dějiny a teorie, urbanizmus) oprávnění k výkonu povolání. Ve Španělsku je 11 vysokých škol s fakultami architektury. Po skončení šestiletého studia má získaný titul národní platnost, studium se však prodlužuje na 8 let z důvodu stáže, přičemž si student ponechává výhody studujícího. Ročně se výběrovým způsobem přijímá na studium 380 uchazečů. Ve Švýcarsku jsou podmínky pro studium architektury nejlepší v celé Evropě. Každý student má své osobní místo v posluchárnách a ateliérech a profesor má pro svého žáka vyhrazenou dobu 3/4 hodiny týdně na osobní konzultace. Uplatnění francouzského absolventa architektury v zahraničí závisí pouze na jazykových předpokladech, pokud se vyžadují (ve většině zemí je nutná angličtina).

Podle Moniteur 5106, str. 62 – 65

PŘÍCHOD ZAHRANIČNÍCH STAVEBNÍCH ODBORNÍKŮ DO NĚMECKA

Prezident Hlavního svazu německého stavebního průmyslu prof. Walter volá po možnosti vytvářet předpoklady pro příchod stavebních odborníků ze zahraničí do Německa. Ačkoli se v současné době německé stavebnictví potýká s nedostatkem práce a se snížením pracovních míst o 100 tisíc pracovníků, prof. Walter se domnívá, že je nutno zejména posílit řídicí kádry vzhledem k malému zájmu německých mladých lidí o studium na stavebních fakultách univerzit. Potřeby stavebních podniků se pohybují ročně okolo 5–6 tis. nových vysokoškolsky vzdělaných odborníků, kteří však již několik

let nepřicházejí. Pro možnou budoucí zvýšenou činnost jak na domácím, tak i na zahraničním trhu se musí stavební podniky již nyní připravovat.

Podle Bauindustrie aktuell 11–12/2001

– jp –

PŘÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EVROPSKÉ UNIE NESPOKOJENOST S ČINNOSTÍ NĚMECKÉ VLÁDY V HOSPODÁŘSKÉ OBLASTI

Rok před spolkovými volbami je bilance vlády Spolkové republiky Německo v hospodářské oblasti neutěšená. Slibované snížení nezaměstnanosti na 3,5 mil. osob se nepodařilo splnit. Dosavadní stagnace hospodářství, která nastala zhruba před třemi-čtyřmi roky, trvá. V roce 2000 ztratilo práci ve stavebnictví dalších 100 tisíc pracovníků. Vinou trvalého snižování podílu investic ze státních prostředků (stát, země a obce) se zhoršuje i stav infrastruktury, dopravní situace, školních a zdravotních staveb atd. Od ledna do května 2001 se snížily spolkové investice o dalších 10 %. Pro rok 2002 není výhled o nic lepší. Hlavní svaz německého stavebního průmyslu bije na poplach. Ptá se vlády, kde jsou nové koncepce a programy. V silniční dopravě se předpokládá od roku 2003 zavádění mýtného, zvýšení podílu soukromého financování dálniční sítě, avšak to je daleko. Chybí jasná politická vůle řešit problémy rychle a účinně. Pro stavebnictví se za poslední roky udělalo velmi málo. Pracovní trh nebyl reformován, odvody do státní pokladny dusí jednotlivé stavební podniky. Střední a malé firmy mají příliš vysoké daňové zatížení. U vypisování zakázek je sledována především co nejnižší cena i tehdy, jestliže se ví, že stavba bude náročnější na pozdější údržbu a cyklus oprav. Nikdo neřeší problémy okolo pozdních úhrad za provedené stavební práce. Stát, země i obce jsou v této záležitosti velmi liknavé a proti pozdním úhradám není dosud žádný právní nástroj. Německá vláda dokonce prohlašuje, že celkově na tom není německý průmysl tak špatně, jak to hodnotí stavbaři. Ti zatím nevidí ani východisko, ale ani vládní snahu o výrazné zlepšení situace.

Podle Bauwirtschaft 9/2001, str. 16 – 17

PŘÍLIŠ VELKÉ STAVEBNÍ KAPACITY V NĚMECKU ZA SOUČASNÉ RECESE

Stavební sektor v Německu má v současné době příliš mnoho stavebních kapacit, zejména na úrovni velkých firem, které se zejména na domácím trhu nemohou uživit. Firma Holzmann má na příklad využito v Německu pouze 40 % svých kapacit. Firma Walter Bau a Dywidag snižují své stavební kapacity o 30 %. Od firmy Holzmann odešlo za poslední dva roky již 5.800 pracovníků, počet osob ve vrcholovém managementu se snížil na polovinu (z 280 na 140), hrubý obrát se snížil z 315 mil. euro na 82 mil. euro. Za období leden až květen 2001 je firma v červených číslech. Do budoucna je možné, že se tato firma stane součástí silnějšího seskupení. Firma Walter Bau prošla nedávno dvěma fúzemi, při druhé s firmou Dywidag. Tím se tyto firmy v současné době zatím vyhnuly nejhoršímu. V roce 2000 ztratila firma Walter Bau/Dywidag 91 mil. euro a zmizelo 2.600 pracovních míst, o 1.000 víc než bylo plánováno. Podle velikosti je toto seskupení největší v Německu (3,4 mld. euro v roce 2000), podle činnosti v zahraničí je na 4. místě. Mimo Austrálie není ještě v cizině pevně zakotveno. V Asii ani ve východní Evropě není vůbec zastoupeno. Firma Züblin, která také patří do skupiny Walter, s firmou Walter Bau nefúzovala a vytvořila si značně nezávislé postavení. Rodina Lensova, která má 43 % účasti v této firmě, má také rozhodující slovo ve všech aktivitách a o fúzi nestojí. Züblin je jediná firma, která vytvořila v roce 2000 zisk a v zahraničí má dobré vyhlídky. Další velké firmy, Bilfinger + Berger a Strabag mají nyní rovněž značné potíže s přílišnými kapacitami a řadu provozů a filiálék likvidují. Výhled na rok 2002 není příliš radostný a rozhodně nečeká uvedené firmy zejména v Německu klidný a úspěšný rok. Firma Hochtief je na tom o něco lépe, neboť těžší z vysokého podílu práce v zahraničí (75,8 %). Další fúze však mohou snadno nastat, pokud se situace nezlepší a pokud to bude představovat záchranu podniků.

Podle Bauwirtschaft 9/2001, str. 48 – 49

Z BRITSKÉHO STAVEBNICTVÍ

• Úřad pro vzdělání v průmyslu zahájil rozsáhlou kampaň pro nábor mladých lidí (mezi 16 a 18 roky) pro práci v průmyslu. Součástí kampaně jsou i billboardy na 618 místech Anglie a Walesu. Jinou formou kampaně jsou oznámení v denním tisku a v časopisech a také přímé besedy ve školách. V následujících čtyřech letech bude průmysl potřebovat kolem 370 tisíc

nových mladých pracovníků, nahrazujících ty, kteří odcházejí do důchodu. Úřad vydá na tuto kampaň 900 tisíc liber.

- Britští architekti Foster and Partners navrhli bytový dům do Sv. Mořice ve Švýcarsku v podobě kola sýru s užžitnou plochou 4.650 m². Tato stavba, zhotovená na zemi, se zvedne na 8 sloupech tak, aby všechny byty v třípodlažním objektu měly stejný výhled do údolí a na jezero. Konstrukci navrhla známá anglická inženýrská kancelář Arup.

- Londýnský starosta Ken Livingston je průkopníkem výstavby malometrážních bytů pro mladé lidi. Každý byt by měl mít plochu 25 m² a jeho cena by byla 60 až 80 tis. liber. Návrh má základ v uspořádání jachet nebo karavanů a takový malý byt by měl zahrnovat ložnici, obytný prostor, šatnu a balkon. Obdobný záměr mají ve městě Manchester, kde se připravuje výstavba věžového domu se 144 takovými byty za 6 mil. liber.

- První dojmy z bytového souboru Millennium Village v Greenwichi – Londýn nejsou zcela takové, jak bylo proklamováno: „ukázka bydlení na světové úrovni v trvale udržitelném objektu“. Architekt Ralph Erskine pojednal bytové domy jako směsici různých barevných ploch, podobných obrázkům v dětských knihách a zapomněl na svůj vlastní proslulý modernismus. Jedno sto bytů má mít sníženou energetickou spotřebu o 50 % proti běžné výstavbě a použitím prefabrikace mají být i ceny bytů mnohem nižší. Výstavba není ještě ukončena.

- Organizace ESS dostala zakázku na výstavbu rozlehlého jeviště pro vystoupení zpěváka Toma Jonese s termínem odezdání dva měsíce. Cena zakázky na vybraném místě v areálu zámku Cardiff Castle, avšak s obtížným přístupem, je 350.000 liber. Další podmínkou bylo, že dva dny po koncertu musí být jeviště zcela zlikvidováno. Společnost ESS je zvyklá na takové zakázky po celém světě. Článek uvádí postup prací po týdnech a na závěr i po dnech a hodinách. V hodině H byla celá stavba osvětlena z osmi věží, které nesly obrovské průvlaky na dokončené stavbě jeviště. Zpěvák vystoupil za další dva dny a „svým zpěvem nechal omdlávat dámy v hledišti“. Věc se podařila.

Podle Building 33/2001, str. 15, 17, 18, 35

- Zpět do Evropské federace pracovníků ve stavebnictví se chce vrátit Velká Británie, která byla více než 5 let od této federace vzdálena. Britští činitelé uznali, že se francouzským a německým vyjednávačům ze sesterských federací podařilo vyjednat v Evropské komisi lepší pracovní podmínky pro své členy.

Podle Moniteur 5091/2001

NOVINKY Z FRANCIE

- Na nové trati TGV mezi Aix-en-Provence a Valence byla při zkušební jízdě dosažena rychlost vlaku 352 km/hod. Při oficiálním otevření trati 10. června 2001 se předpokládalo, že vlak urazí vzdálenost z Paříže do Marseille za méně než tři hodiny (asi 850 km).

- Generální ředitelství pro zdraví vydalo koncem prvního pololetí 2001 výnos o nejnižších přípustných hodnotách bakterií Legionelly v instalacích a o způsobech jejich potírání.

- Nový návrh na opatření v souvislosti s odstraňováním zamoření spodních vod a toků v zemědělských oblastech Francie předložilo ministerstvo zemědělství k vyjádření Evropské komisi. Návrh zahrnuje také způsoby financování těchto opatření.

- Zařízení na ražení tunelu největší na světě má nyní firma Bouygues SA. Měří 120 m, jeho průměr je 15 m a má hmotnost 3.200 tun. Použito bude při ražbě tunelu mezi Amsterdamem a Rotterdamem v Nizozemsku při výstavbě trati TGV – Sever. Tunel bude dvoukolejný, 7 km dlouhý v jedné troubě.

Podle Moniteur 5070/2001, str. 8, 17, 22

- V pařížské čtvrti Défense vzniklo největší seskupení kancelářských prostor v Evropě (213.000 m²) pod názvem Coeur-Défense (Srdce Défense). Jde o dva výškové objekty s oválnými rohy, doplněnými řadou nižších budov ve stejném architektonickém vyjádření. V souboru bude 10.000 pracovních míst. Budovy mají celkem 7 ha fasád, 20 ha podlahovin a tisíce kilometrů kabelů. Soubor stál 2,5 mld. franků. První firmy se již do budov nastěhovaly.

- Vláda oznámila vydání opatření pro podporu výstavby bytů pro mladé. Ti budou moci využívat zvýhodněné podmínky půjček, zejména při hledání prvního místa. Věk je omezen na 30 let. Pro jeden rok se uvažuje s pomocí pro 2.000 bytů. Vláda dále rozhodla, že po rozvodu manželství bude poskytována pomoc tomu z partnerů, který bude mít v bytě ve své péči dítě nebo děti.

- Parkoviště u známého zámku Mont St. Michel v Normandii by mělo být přemístěno do bezpečnějšího prostoru. Důvodem pro toto přemístění jsou denní výkyvy výšky hladiny moře přílivem a odlivem. Projednávání vybraného umístění naráží na řadu správních, vlastnických a environmentálních předpisů. Řešení se tak opět odsunulo až na rok 2002.

Podle Moniteur 5091/2001, str. 9, 17, 23, 25, 35

KRÁTKÉ ZPRÁVY Z EVROPSKÉHO STAVEBNICTVÍ

- Anglická kancelář White Young Green, jako renomované poradenské a konzultační místo pro investiční výstavbu, otevřela v Aténách svou další pobočku v zahraničí. Tato pobočka bude sloužit jako konzultant při výstavbě olympijských objektů, zejména dopravních staveb a staveb k ochraně životního prostředí. Zároveň zamýšlí rozšířit své aktivity do střední a východní Evropy, především do Polska.

- Švédská stavební velkofirma Skanska, která má filiálky ve Velké Británii i ve Spojených státech, měla v roce 2000 zisk 33,8 mil. liber proti 26 mil. liber v roce 1999. Její celkový obrát 1,3 mld. liber představuje stejnou úroveň, jakou firma dosáhla již za dva roky.

- Německá banka DG Bank otevřela své sídlo v Berlíně. Na jeho návrhu se podílel známý architekt Frank Gehry, který opět provedl v interiéru jeden ze svých příznačných výtvarů, jimiž je znám v celém světě – prolamované tvary, zborcené plochy z oceli a skla, jako baldachýn, zavěšený v prostoru. Nejpозорuhodnější ovšem je, že při vstupu do banky nikdo takovou úpravu nečeká. Banka se nachází na Pariser Platz.

- Irský ministr životního prostředí Noel Dempsey přednesl v září 2001 plán na rozvoj 12 regionů země jako součást dlouhodobé národní prostorové strategie.

- Ghanská vláda požádala černé architekty, sdružené v Society of Black Architects in Britain, aby se zúčastnili zpracování územního plánu pro hlavní město Akkru (náklady na výstavbu 300 mil. liber). Plán zahrnuje komunikace, úřední čtvrť, obchodní centrum a nemocnici, případně i tramvaj.

Podle Building 36, 37, 39/2001

- Recese, která postihla Spojené státy ještě před 11. zářím, se dotkla jak světové, tak evropské výroby oceli. Snížení výroby se v roce 2001 odhaduje o 1 mil. tun. Při tom se dále prohlubuje proces koncentrace evropských oceláren zejména z důvodů nákladových (energie). Koncentrace probíhá cestou zavírání malých nebo zastaralých výroben.

Podle Moniteur 5091/2001

- UNESCO, organizace Spojených národů, otevřela v Nizozemsku ve městě Delft Ústav pro výuku v oblasti vody. Hlavním předmětem výuky bude řízení hospodaření s vodou zejména v rozvojových zemích, kde půjde o nejdůležitější životní problém nového tisíciletí. Ústav bude moci – i díky podpoře

nizozemské vlády – sám účinně pomáhat při řešení konkrétních problémů v této oblasti (výchova konkrétních funkcí pro výstavbu vodohospodářských děl atd.).

- Na britských ostrovech Orkneje bude postavena první přílivová hydroelektrárna mimo pobřeží o kapacitě zařízení 2 MW s náklady 2,45 mil. liber s uvedením do provozu na podzim roku 2002. Dodavatel, firma Wavegen, postavil již první břehovou přílivovou elektrárnu s pomocí hnutí Greenpeace na jiném skotském ostrově. Tato elektrárna dodává energii pro řadu tamějších výroben známé whisky.

- Černé moře je vážně znečištěno odpady a produkty, které pocházejí mimo jiné až z německých továren a měst a jsou přinášeny Dunajem. Oblast tohoto moře se 162 mil. obyvatel je silně poddimenzovaná co do čistících zařízení, ruská zařízení v převážné většině ze 175 měst nefungují nebo vůbec chybí, na tureckém pobřeží Černého moře není ani jedno město vybaveno čistíčkou odpadních vod. Postupně se znečišťuje také Baltické moře, zejména kvůli velkému lodnímu provozu, nadměrnému rybolovu, erozi pobřeží a bahnu z ústí řek.

- Polská potrubí ve městech jsou převážně přestálá a vyžadují poměrně rychlou obnovu. Jednou z technologií, která umožňuje zrychlení provádění rekonstrukcí, je způsob kladení „kompaktního potrubí“. Na bubnech navíjené velkometrážní potrubí vhodných profilů se v podstatě hodí pro všechny druhy inženýrských sítí, pro vodovody, kanalizace, vedení plynu a průmyslových kapalin. Dosavadní rozsah použití v Polsku není velký, meziroční přírůstky však dosahují, zejména u pitné vody, trvale vyšších hodnot. Celkem bylo položeno za poslední 3 roky asi 37 km kompaktního potrubí.

Podle World Water 11/12/2001, str. 6, 7, 8, 26

- Známe tržiště „Bleší trh“ v severním předměstí Paříže Saint-Ouen bylo zařazeno do ZPPAUP – chráněné územní zóny pro ochranu národního dědictví architektury, urbanismu a krajiny. Celé jednání trvalo šest let a po jeho uzavření bude možné zpracovat plán přestavby území, včetně řešení dopravy a rekonstrukce opuštěných domů, poskytnutí finanční pomoci pro opravy domů, vybudování skladištních areálů. Charakter blešího trhu by však měl být v rámci chráněné zóny zachován.

- Z prostředků Evropské unie bude podpořeno obnovení železniční dopravy mezi francouzským městem Pau (Atlantik) a španělskou Zaragozou (délka 300 km).

Počítá se převážně s nákladní dopravou v objemu více než 4 mil. tun v prvním roce. Zaragoza musí pro tento účel rekonstruovat nádraží jako překladové pro zboží putující dále do Španělska.

- Brusel zakázal Francii pokračovat na koncepci kombinované dopravy železnice – silnice proto, že má charakter protikonkurenčního zařízení proti zájmům veřejnosti. Francouzská vláda vložila již do tohoto programu nemalé finanční prostředky. Celá záležitost se zřejmě bude dále projednávat.

Podle Moniteur 5105, str. 32, 39, 62

- Podle francouzského časopisu Le Moci je v České republice více velkých měst, která tvoří skutečná ekonomická centra (Praha, Brno, Ostrava, Karlovy Vary). Společnost Dalkia International je v Česku již ve čtyřech městech s celkovými investicemi 40 mil. euro (7 společností ve vodním hospodářství). Vedle malé iniciativy českých zákazníků Dalkia chválí výbornou odbornou úroveň pracovníků.

Podle Le Moci 31. 1. 2002

- Odhad vývoje stavebnictví v Evropské unii na období 2002 – 2003 je tento:

Francie	+ 0,2 %
Velká Británie	+ 2,4 %
Itálie	+ 1,9 %
Německo	- 1,3 %
Španělsko	+ 2,5 %
Portugalsko	+ 2,7 %
Švédsko	+ 4,5 %
průměr pro rok 2003	- 1,3 %

Podle Building z 18. 10. 2001

- Britský následník trůnu princ Charles se stal poradcem vlády pro výstavbu nemocnic investovaných National Health Service – NHS. V současné době se jedná o pět pilotních projektů (dva v Londýně, tři na severu Anglie). Celkový rozpočet dosahuje částky 644 mil. euro. V uvedené komisi jsou vedle úředních osob zástupci lékařů, pacientů, architektů, dodavatelů a finančních společností.

- Německé hospodářství potřebuje ročně 6.500 nových inženýrů. V roce 2002 se však na vysoké školy přijme pouze 3.500 studentů. Pokud se situace v přihláškách na vysoké školy nezlepší, bude chybět za čtyři roky 3.000 nových odborníků. Všechny 6.400 absolventů z roku 2000 již je zaměstnáno.

- Španělská investiční výstavba probíhá velmi dobře a přitahuje stále více investorů. Velká část výstavby se provádí formou koncesí (více než 50 %). Dokonce

i španělské firmy z bytové výstavby se účastní výstavby dálnic, přístavů, parkovišť atd. na základě koncese ve výši více než 2,6 mld. euro.

- Dosud nebylo převedeno 90 % předpisů Evropské unie ze stavebnictví na národní úroveň jednotlivých zemí. Většina podniků sledává národní předpisy za komplikované a doufá, že se převodem předpisů Evropské unie do národních právních předpisů uspoří nejméně 50 mil. euro.

Podle Moniteur 5114, str. 27

LZE ZAMEZIT ROZKLADU ÚZEMNÍCH CELKŮ?

Profesor na katedře urbanizmu pařížské univerzity Fr. Ascher je také předsedou Vědecké rady ministerstva pro výzkum a technologie. Ve svém článku uvádí: Rozklad územních celků je jedním z velkých problémů současného rozvoje společnosti. Jedná se o nekontrolovatelný dopad různých lidských činností do území s těžkými důsledky pro ekonomiku a životní prostředí. Rozvoj bydlení mimo město se stále většími vzdálenostmi od centra pracovní činnosti klade stále vyšší požadavky na dopravní obslužnost, na obrovské zvýšení soukromé dopravy do zaměstnání a zpět do místa bydliště; na druhé straně jsou krajinné typy zahlcovány nekontrolovatelnou stavební činností s výhradně soukromým pojetím výstavby a často s velmi nízkou architektonickou kvalitou. Navíc se zvyšuje podíl segregace mezi jednotlivými společenskými třídami. Realizace takových způsobů výstavby bez veřejné infrastruktury klade vyšší nároky také na služby v rámci malých venkovských středisek. Nový zákon o solidaritě a obnově území (měst) má za cíl poskytnout veřejné správy dostatek prostředků pro změnu nedobrého stavu věci. Stejnou cestou se ubírají i jiné evropské země. Je však stále obtížnější sladit svobodu soukromé osoby s požadavky veřejné prospěšnosti, být rozumnými. Rozklad urbanistických koncepcí není však jen důsledkem špatně řízeného územního záměru, přístupu k soukromému vlastnictví nebo egoizmu volených zástupců obyvatel, nýbrž i nesprávného pochopení vývoje urbanizace v průběhu mnoha staletí, utváření velkých aglomerací s velkým trhem pracovních příležitostí a také pocitu, že člověk může být současně obyvatelem města a přitom užívat výhod venkova. Tomu napomáhá i rozvoj komunikačních sítí a telekomunikací, zákon o 35hodinovém pracovním týdnu a flexibilita práce v řadě oborů. Je iluzorní bojovat proti potřebě lidí mít optimální zaměstnání, účasti na kulturním a společenském životě, na možnosti

studovat a na požadavcích na odpočinek podle svých představ. Většina evropských měst je již organizována tak, že pokrývají 80 % těchto požadavků a bojovat proti zbylým 20 % je věc téměř zbytečná. Proto musí politici nalézt jiné druhy zbraní v boji proti degradaci území. Nemohou systematicky vzdorovat stálému rozpadu územních celků, nýbrž musí zesílit úsilí organizovat lépe veškeré environmentální, ekonomické, sociální a solidární prvky. Veškerá snaha o územní a environmentální zlepšení zůstane marginální, pokud nebude začleněna do širších souvislostí jiných „politik“ ve správném měřítku v regionálním rozsahu. To, co se dnes odehrává ve Francii po přijetí zákona o solidaritě a obnově měst (SRU), se může stát z hlediska zvýšených pravomocí v rámci aglomerací dobrým počinem pro trvalé řešení problémů rozvoje urbanizmu.

Podle Moniteur 5091/2001, str. 450

TŘI TECHNOLOGIE A NĚMECKO- FRANCOUZSKÁ SPOLUPRÁCE PŘI STAVBĚ MOSTU PŘES RÝN

Jižně od Štrasburku se provádí výstavba mostu přes řeku Rýn, který je již osmým mostem překračujícím tuto řeku mezi Basilejí a Štrasburkem (200 km). Most bude mít dvě vozovky o šířce po 9,5 m a stezku pro pěší a cyklisty v šířce 3 + 1,5 m. Náklady na most dosáhnou 47,25 mil. euro na francouzské straně a u střední části, 17,5 mil. euro na německé straně. Most se staví třemi technologiemi: na francouzské straně 212 m tlačení, střední část letmou betonáží (457 m je největší rozpětí tohoto druhu technologie na světě), na německé straně na skruži (292 m) v oblouku nad šterkovištěm. Ukončení prací se předpokládá koncem roku 2002. Staveniště bylo zřízeno na německé straně u přístaviště Kehl asi 15 km severněji od mostu, včetně výroby potřebných prefabrikátů. Na výstavbu bylo použito i několik druhů speciálních betonů (po jistých jednáních mezi oběma stranami). Dva mostní pilíře v řece byly založeny v hloubce 46 m pod dnem, každý na 10 pilotách o průměru 1.800 mm, pilíře byly opatřeny silnou výztuží proti případným nárazům těžkých lodí. Určité problémy vznikly při letmé betonáži zakřivené konstrukce mostu s předpjatými kabely. Německá partnerská strana se dala přesvědčit o správnosti zvolených technologií na francouzské straně. Pro příští obdobné mostní konstrukce budou tyto technologie, jako již osvědčené, opět použity.

Podle Moniteur 5099, str. 38 – 40

MÝTNÉ NA DÁLNICÍCH NSR

Od počátku roku 2003 bude zavedeno na všech německých dálnicích mýtné pro nákladní dopravu ve výši mezi 0,14 až 0,19 euro/km, přičemž bude uvažován počet náprav vozu a stupeň znečištění. Dosud musely mít kamiony roční známku za 1.278 euro v celé síti 12.000 km dálnic. Od roku 2003 zaplatí při ujetí kolem 120.000 km ročně na dálnicích 15x tolik na mýtném (15.300 euro). Do státní pokladny to přinese očekávaných asi 16,6 až 20 mld. euro ročně. Očekává se, že mýtné budou v dohledné době platit také řidiči osobních aut; je slibováno podstatné zlepšení služeb na dálnicích včetně údržby a oprav. Tak vysoký příjem z provozu dálnic bude moci ovšem využít stát pro dotace železniční dopravy, která má v Německu přednost a její role má v dalších letech podstatně vzrůst. Zajímavé na výběru mýtného je bezesporu to, že nebudou stavěny žádné „pokladny“, nýbrž veškeré nákladní vozy budou vybaveny malým vysílačem-přijímačem, který bude napojen na satelitní automatické propočítání mýtného za ujeté kilometry. Příslušné detektory budou umístěny na okraji dálnic. Systém bude svěřen jedné ze společností Toll Collect + Deutsche Telecom a Ages (Vodafone Mannesmann, Aral a Shell), objednávka se bude pohybovat kolem 1 mld. euro a vítěz bude mít na přípravu celého systému méně než jeden rok.

Podle Moniteur 5100, str. 15

EVROPSKÁ SMĚRNICE SEVESO II

Evropské směrnice SEVESO I a SEVESO II vznikly na základě výnosu Evropské komise, týkajícího se evidence všech míst v Evropě, která jsou zatížena některými bezpečnostními a zdravotními riziky. Jedná se především o průmyslové oblasti, těžbu a případně o lokality s nebezpečnými přírodními podmínkami. Požadavky podle SEVESO II byly vloženy do francouzských předpisů a bylo vybráno 1.249 podniků, které podléhají opatřením podle SEVESO II. Většina podniků se nachází kolem Paříže a severně od ní, dále pak v okolí Lyonu, Marseille, Bordeaux a v Alsasku. Jde převážně o podniky s jaderným zařízením, s výrobou výbušnin, s velkými odpady z výroby. Z nich je 682 vysoce rizikových. V podstatě byla provedena ozdravná opatření jen u poloviny z celého počtu. Výbuch v továrně v Toulouse, kde zemřelo 29 osob a 2.400 bylo zraněno, obrátil znovu pozornost veřejnosti na plnění opatření v této oblasti. Podle nových francouzských předpisů budou mít na tomto poli rozhodující roli prefekti a starostové obcí. Umístění

průmyslových podniků do měst bude napříště podrobeno daleko přísnějším podmínkám než dosud. Směrnice SEVESO II bude přirozeně časem zajímat i českou veřejnost a správní orgány.

Podle Moniteur 5105, str. 20 – 21

ÚKOLY A MOŽNOSTI ROZŠÍŘENÍ EU VE STAVEBNICTVÍ

V rámci stavebního veletrhu Bautech v Berlíně na počátku roku 2002 byl uspořádán Evropský stavební kongres 2002 za účasti pana Dr. Franco Nobili, prezidenta Svazu evropských stavebních organizací. Ten ve svém projevu zhodnotil současný stav vztahů v evropském stavebnictví, které prohlásil za mezinárodně značně provázané a pro nově přistupující země zajímavé právě tak, jako pro dosavadní země Evropské unie. Příkladem jsou tvořící se železniční koridory. Šance a rizika byly hlavními hledisky u dalších příspěvků, které na kongresu zazněly. Jedním z problémů bude jistě nízká úroveň odměňování v nových zemích a z toho vyplývající nutnost přechodných opatření. Bylo přiznáno, že v těchto zemích existuje dobrý řemeslně pracovní potenciál („vyšší než v Německu“) a pro německé firmy se tak může vytvářet velmi dobrá výchozí situace ve spolupráci s tamními firmami. Většina příspěvků na kongresu se vyjadřovala k úrovni stavebnictví v Polsku, které je pro německé firmy nejzákladnější vzhledem ke své velikosti (38 mil. obyvatel) a všechno, co se týkalo přistupujících zemí, se tímto zorným úhlem poměřovalo. Rizika viditelná v Polsku však nemusí jinde vůbec existovat. Kladně se hodnotila vůle polské vlády poskytovat koncese na výstavbu a provoz stavební infrastruktury.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft 4/2002, str. 22 – 23

HODNOCENÍ VÝSTAVBY V ZÁPADNÍ EVROPĚ V ROCE 2000

Britský Financial Times hodnotil výstavbu v západní Evropě v roce 2000 a potvrdil dohady o tom, že se v soukromém i veřejném sektoru vedlo výstavbě v celku dobře. Dokladuje to na řadě příkladů také z Německa: rozšíření letiště Mnichov, most „Tři růže“ v Basileji, 216 km železnice postavených z Frankfurtu do Kolína nad Rýnem; dále z Irska: dálnice v blízkosti Dublinu a Jihovýchodní dálnice; z Portugalska: výstavba největší evropské přehrady Alqueva 200 km severně od Lisabonu; z Francie: dostavba letiště Roissy-Charles de Gaulle atd.

Podle International Construction 10/2001 a 11/2001

NEJVĚTŠÍ STAVEBNÍ FIRMY 2001

Největší stavební firmy roku 2001 (prvních deset) jsou seřazeny podle obrátu v USD takto:

1. Bougyes, Francie	obrat 16,3 mld. USD
2. Kajima, Japonsko	obrat 16,1 mld. USD
3. Taisei, Japonsko	obrat 15,9 mld. USD
4. Vinci, Francie	obrat 15,5 mld. USD
5. Bechtel, USA	obrat 14,3 mld. USD
6. Shimizu, Japonsko	obrat 12,4 mld. USD
7. Skanska, Švédsko	obrat 12,2 mld. USD
8. Obayashi, Japonsko	obrat 10,6 mld. USD
9. Fluor, USA	obrat 10,0 mld. USD
10. Takenaka, Japonsko	obrat 8,8 mld. USD

Mezi 100 největšími firmami není ani jedna ze střední a východní Evropy, poslední hodnocená na 100. místě je kanadská firma Aecon Group s obrátem 654 mil. dolarů. Podle *International Construction* 10/2001 a 11/2001

PŘÍRUČKA K PŘÍPRAVĚ VÝSTAVBY VE SVĚTĚ

Pro firmy, začínající své aktivity v mezinárodní výstavbě, byla ve Spojených státech vydána kniha „International Contracting“, zabývající se podrobně všemi aspekty přípravy a vlastní výstavby v cizině. Potřeba takové knihy vznikla na základě zkušeností z výstavby v Hong Kongu, ale také v Rusku a v jiných zemích s naprosto jinými základními podmínkami pro dobrou činnost stavebních firem, než je tomu v západní Evropě nebo v Severní Americe. Podle *International Construction* 11/2001

JAPONSKÉ OTAZNÍKY

Japonský stavební trh je druhým největším na světě. Japonské firmy patří k největším s obrovským ročním obrátem ve svém podnikání. Na podzim roku 2001 uskutečněná stavební výstava CONET zřetelně ukázala na sílu tohoto odvětví (618 mld. dolarů v roce 2000). Avšak již po celý rok 2001 se ukazují známky recese, která se stále prohlubuje. Podíl investic na hrubém národním produktu (27 – 30 %) je dokonce vyšší než je v současné době v Německu nebo i ve Spojených státech, které s tím mají značné problémy. Přehřátí ekonomiky se zrcadlí i v tom, že řada velkých výrobců nemá již dost zakázek a na příklad světový výrobce stavebních strojů, firma Komatsu, propouští 2.200 pracovníků. Řada odborníků obviňuje vládu, že podporovala výstavbu „silnic, po kterých nikdo nejezdí, a mostů, přes které nikdo nepotřebuje

přejíždět“. Nový program vlády, usilující o zlepšení ekonomické situace, pravděpodobně silně postihne právě stavebnictví. Z porovnatelných zemí (Německo, USA) z toho může Japonsko vyjít nejhůře.

Podle *International Construction* 11/2001, str. 3

EkONOMIKA VÝSTAVBY V ZEMÍCH STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY

Se zkracováním doby, kdy do Evropské unie vstoupí nové členské státy, se množí v západních odborných časopisech články, které rozebírají současnou úroveň výstavby v těchto státech a také v Rusku. Země, o kterých tento příspěvek pojednává, jsou Polsko, Maďarsko a Rumunsko. V Polsku klesl v první polovině roku 2001 podíl stavebnictví o 10,4 % při celkovém růstu ekonomiky země o necelá 3 %. Polské stavebnictví je podstatně méně rozvinuté (pouze 2,9 % HDP) proti západním zemím (kolem 10 % HDP). Obrát se očekává v roce 2002 zvýšením zahraničních investic do výstavby bytů, neboť Evropská rozvojová banka schválila již půjčku ve výši 149 mil. dolarů pro 10.000 bytů. Firmy Peugeot a Toyota plánují zahájení výstavby závodu na malé automobily s investičními náklady 1,4 mld. dolarů. Polsko dále plánuje výstavbu přes 1.500 km dálnic do roku 2015 s náklady 9,2 mld. dolarů, výstavba první silnice s dálničními parametry, financovaná ze soukromých zdrojů, byla již zahájena se státní zárukou 741 mil. dolarů. Maďarské stavebnictví má v této době dobrý růstový trend, + 9,7 % v meziočasném porovnání s podílem 4,2 % HDP. Stejně jako v Polsku je prioritou Maďarska výstavba infrastruktury. Navázání maďarské dopravní sítě na evropskou bude vyžadovat do roku 2015 náklady ve výši 9,2 mld. dolarů, z toho 3,7 mld. na železniční trati a 4,6 mld. na 1.450 km dálnic. Budapešť dostane nové metro (618 mil. dolarů) jako součást plánovaného pořádání olympijských her v roce 2012 a také rozšířenou síť hotelů. V Budapešti se postaví také dva nové mosty přes řeku Dunaj. S Rumunskem bude dosaženo dálniční spojení v délce 880 km. Rumunsko má pouze 114 km dálnic a její infrastruktura je silně poddimenzovaná. Odhaduje se, že by Rumunsko mělo věnovat na výstavbu asi 7 % svého HDP v dalších deseti letech. Slíbená podpora z programu Evropské unie ve výši 230 mil. dolarů je pouze náplastí na skutečné potřeby země. Česká republika se v uvedeném příspěvku nevyskytuje.

Podle *International Construction* 11/2001, str. 11

KODIFIKACE EVROPSKÉHO STAVEBNICTVÍ

• Reforma evropského kodexu pro zadávání veřejných prací by měla být projednána Evropským parlamentem v průběhu roku 2002. Zdá se však, že návrh změn není dostatečně zralý, aby opět nebyl odmítnut a vrácen k dopracování. Podle názoru německé delegace návrh neobsahuje řadu důležitých požadovaných prvků, jako je oddělení projektování od provádění staveb, nutnost dialogu během vypsání soutěže, sociální kritéria a prahové hodnoty pro veřejnou zakázku v úrovních obcí (např. 200.000 euro).

• Vrcholná schůzka Evropské unie v Laekenu přinesla některé zajímavé novinky pro inženýry (např. v rámci provádění závěrů z Kyota mohou získat inženýři nové zakázky) nebo zřízení komise pro vytvoření evropské agentury pro bezpečnost železniční dopravy a překládku zboží. Patří sem i podpora programu URBAN II ve výši 728,3 mil. euro pro trvale udržitelný rozvoj 70 evropských městských celků. Výdaje budou rozděleny stejným dílem mezi veřejné a soukromé zdroje financování.

• V Německu se připravuje zákonná předloha pro tvorbu „pasportu bytového domu“, který by obsahoval nejdůležitější data o konstrukci a materiálech použitých při výstavbě domu a který by sloužil k rychlé orientaci o stavu domu v případě jeho oprav, rekonstrukce, pronájmu a prodeje. Všechny konstrukční změny a změny technického vybavení, jakož i změny v užívání během životnosti domu se budou povinně doplňovat do tohoto pasportu.

• Na evropský právní systém, zabývající se otázkami zkoušek únosnosti staveb vzhledem k životnímu prostředí, musí přejít také německé právo. Povinnost provádět takové ověření bude závazná již od roku 2004. Za tím účelem bude nutné zabezpečit zjednodušení dosavadního zákona o územním plánování. Dosud se průkaz únosnosti stavby vzhledem k životnímu prostředí prováděl u pouhých 20 % případů.

Podle *Deutsches Ingenieur Blatt* 1/2/2002, str. 8, 11, 14

VÝHLED EVROPSKÉHO STAVEBNICTVÍ

Výhled stavebnictví na příští tři roky v evropských zemích podle britské studie bude velmi různorodý. Státy Evropské unie očekávají jen malý přírůstek výkonů v roce 2004: mezi + 0,8 % (Itálie) a + 4,3 % (Belgie);

v Irsku snad až + 5,5 % (po propadu v roce 2002 - 5,8 %), u některých zemí však jsou vyhlídky horší (Rakousko mezi - 2,00 % a + 1,5 %; Portugalsko mezi + 2,7 % a - 1,4 %). Celkově by v těchto státech mělo stavebnictví vykázat růst: 2001 + 0,5 %, 2003 + 1,3 %, 2004 + 1,8 %. Státy střední Evropy mají vyhlídky příznivější, jak ukazuje tabulka:

Stát	2002	2003	2004
Česká republika	5,4 %	5,3 %	5,4 %
Slovensko	6,8 %	8,4 %	8,9 %
Maďarsko	6,4 %	8,0 %	8,0 %
Polsko	- 5,5 %	1,8 %	7,6 %

Podle Building 1/2002

POMALÁ ČINNOST SOUDŮ V ZEMÍCH STŘEDNÍ EVROPY

Státy střední a východní Evropy trpí společným problémem: pomalou činností soudů, která znesnadňuje vyřizování žalob v investiční výstavbě. Problém není v nekompetentnosti soudů (Česká republika a Maďarsko), nýbrž jednoduše v pomalém vyřizování agendy. Proto se řada partnerů z těchto zemí obrací k odborníkům ve Velké Británii o arbitráž jako k rychlejšímu způsobu vyřízení vzájemného sporu. Odborníci ve Velké Británii také uvažují o školení odborníků pro arbitráž v uvedených zemích, aby se ještě více urychlilo projednávání sporů, které lze vyřešit arbitráží. Tito noví odborníci, případně i z České republiky, by mohli, vzhledem k dobrým znalostem prostředí, být velmi potřební a po budoucím začlenění svých zemí do EU i mezinárodně uznávaní.

Podle Building 1/2002

STAVEBNICTVÍ ZTRÁCÍ SVOU VÁŽNOST

Koncem prosince byla ve švýcarské Ženevě vydána zpráva týkající se postavení stavebnictví ve společnosti ve vztahu k pracovním otázkám. Zprávu připravila mezinárodní organizace práce ILO (International Labour Organization). Uvádí se v ní, že v rozvinutých zemích byl zaznamenán v posledních letech významný ústup z vymožeností, které byly pro zaměstnání ve stavebnictví a pro preferenci práce ve stavebnictví učiněny. Dnešní obraz oboru stavebnictví je špatný, práce je těžká, nebezpečná a málo placená. Příkladem je Španělsko, kde je i při potřebě mnoha tisíc pracovníků ve stavebnictví celkem 12 % nezaměstnaných bez zájmu o tuto práci. Zaměstnavatelé musí najímat pracovníky ze severní Afriky. Ve Spojených státech, kde je situace lepší než průměr, se stav za

posledních 20 let trvale zhoršuje. V Indii pouze 3,8 % rodičů z Delhi spatřuje ve stavebnictví budoucí obor svých dětí. V Číně se dostalo stavebnictví na poslední příčku ze všech průmyslových oborů. Úrazovost na příklad ve Španělsku stoupla ve stavebnictví za posledních sedm let o 50 %. Zaměstnavatelé v zemích Evropské unie zprávu napadají a viní ILO ze směřování řady věcí dohromady. Podle Engineering News-Record 12/3/2001, str. 15

PROGNÓZA SKUPINY EUROCONSTRUCT DO ROKU 2004

Skupina výzkumných ústavů zemí Evropské unie vydala počátkem roku 2002 prognózu rozvoje stavebnictví v patnácti zemích EU a čtyřech kandidátských zemích (Česká republika, Polsko, Slovensko a Maďarsko) do roku 2004. V současné době jsou všechny uvedené země v postupném trendu vzestupu mimo Francie a Irsku (stagnace) a Polska (útlum). Přírůstek stavebních prací se odhaduje v uvedených zemích Evropy do roku 2004 na 35 mld. euro, v roce 2004 by objem prací měl dosáhnout hodnoty 950 mld. euro, největší přírůstky se očekávají v zemích „silné pětky“ – „Big 5“, v Německu, Francii, Velké Británii, Itálii a Španělsku. Objem stavebních prací v těchto zemích bude činit celých 70 % z celku. V prognóze podle směrů výstavby (bytová výstavba, občanské stavby, inženýrské stavby) zaujímají bytové stavby 47 % a občanské zhruba 33 %. Bytové stavby však budou v prvním období ještě v záporných číslech, obrát se čeká v roce 2003. U nejsilnějších zemí bude růst činit cca 1 – 2,5 %. Inženýrské stavby budou trvale na vzestupu, jak tomu bylo i v minulosti. V roce 2002 by to mělo být + 3 %, v roce 2004 by již objem inženýrských staveb měl dosáhnout 22 % z celku. V roce 2002 a částečně i v roce 2003 budou kladné přírůstky bytových staveb zachraňovat opravy a stavební úpravy starých domů (z bytové výstavby to bude 43,7 až 50 %, v roce 2004 dokonce 52 %). Vydaná prognóza je mírně optimistická a skýtá všem výrobcům stavebních hmot, strojů a zařízení, jakož i stavebním dodavatelům naději na zlepšení současné v některých zemích tristní situace. Podle tiskové informace k veletrhu BAU 2003, únor 2002

FRANCOUZSKÁ BILANCE VE STAVEBNICTVÍ ZA ROK 2001

Francouzské stavebnictví vykázalo za rok 2001 v celku uspokojivé výsledky, o čemž svědčí dílčí a poněkud modifikované předběžné výsledky. Celé odvětví zvýšilo svůj potenciál

zhruba o 2,2 % proti roku 2000 a ani po událostech 11. září v New Yorku se situace nezměnila. Trhu vévodily stejné podniky jako dosud; v pořadí:

Vinci	obrat 17,30 mld. euro
Bouygues	obrat 13,30 mld. euro
Eiffage	obrat 6,24 mld. euro
SPIE	obrat 2,79 mld. euro

Zřetelný je odstup dvou prvních podniků, které dále posílily svůj podíl získáním dalších dceřiných společností. Ještě dalších osm podniků překročilo výši 1 mld. euro. V jednotlivých skupinách staveb lze očekávat, že bytová výstavba si i nadále podrží svůj rozsah kolem 300.000 bytů ročně i proto, že opatření vlády a vydané zákony bytovou výstavbu, včetně sociální, podporují všemi možnými způsoby (financování, úvěrová politika, získávání stavebních pozemků). Místní správy financují 75 % občanských staveb z veřejných prostředků, stát vydává i na výstavbu, údržbu a opravy silniční sítě méně prostředků a přenášá tyto výdaje na obce a regiony. Investice místních správ dosáhly v roce 2001 částky 34,5 mld. euro, investice regionální asi 9,4 mld. euro. V uvedených částkách je ovšem značné procento poskytnutých úvěrů za výhodných podmínek. Co do počtu pracovníků vykázala firma Vinci 122 tisíc osob, firma Bouygues 85,4 tisíc osob. Pouze mírný nárůst stavební činnosti (+ 2,2 %) poněkud ovlivnil bilanci podniků průmyslu stavebních hmot, nikoli ovšem výrazně. Výrobci stavebních strojů počítají za celý rok 2001 se snížením obrátu zhruba o necelá 2 % (asi 3 mld. euro). Zejména objednávky z místní sféry se zmenšují. Co do obrátu jsou největšími výrobci materiálů a výrobků pro stavebnictví: (viz tabulka na str. 20).

Podle průzkumů evropského stavebního trhu se očekává v roce 2001 celkové snížení evropského stavebnictví o 0,3 %. Přesné údaje budou k dispozici až uprostřed roku 2002. Odborníci si slibují výraznější růst v roce 2002 a jedním z uvažovaných faktorů růstu jsou nové způsoby financování velkých investic cestou soustředění veřejných a soukromých finančních prostředků (PPP, public – privat – partnership).

Podle Moniteur, zvláštní vydání 2001

VÝSLEDKY DEMOGRAFICKÉ STUDIE VE FRANCII

Provedená demografická studie o vývoji francouzského obyvatelstva do roku 2030 přinesla některé zajímavé poznatky. Počet obyvatel stoupne oproti dnešním 58,7 mil. na 63,9 mil. Přírůstky však budou velmi rozdílné podle regionů. Největší přírůstky lze očekávat v regionech jižně od řeky Loiry, kde stoupne počet obyvatel z dnešních 30,7 % na jednu

Saint Gobain	konstrukční materiály	obrat 28,8 mld. euro	171 tis. osob
USINOR	slévárny	obrat 15,7 mld. euro	
LAFARGE	cement	obrat 12,2 mld. euro	66 tis. osob
SCHNEIDER Electric		obrat 9,7 mld. euro	72 tis. osob

třetinu. Pařížská oblast si zachová svůj počet obyvatel (20 %), v pásu od německých hranic do středu Francie se však očekává úbytek obyvatel z 21 % současného stavu na 18,3 %. S nulovým přírůstkem se počítá také v přímořských regionech na severozápadě (Bretaň, Normandie). Populace v roce 2030 bude mít mnohem více starších osob nad 60 let než dnes (každý třetí proti dnešnímu každému pátému obyvateli). Celonárodní průměr bude 44 let. Jižní regiony, dnes v průměru starší, se díky zvýšeným přírůstkům přiblíží k celonárodnímu průměru. Podle *Moniteur 5109*, str. 14

VÝHLED NĚMECKÉHO STAVEBNICTVÍ NA ROK 2002

Ze všech stran posuzují odborníci výhled německého stavebnictví na rok 2002 a dále. Po několika letech stagnace, v některých skupinách staveb po propadu výroby, očekávají všichni konečně „světlo na konci tunelu“. Zdá se, že tomu je opravdu tak. Největší překážkou rozvoje zůstává značný rozdíl mezi úrovní stavebnictví v původních a nových spolkových zemích. Zatímco v původních zemích mají stavební práce na jednoho obyvatele ročně hodnotu 3.100 euro, v nových to je pouze 2.650 euro. Ve výstavbě průmyslových, obchodních a správních budov jsou zejména pro původní spolkové země důležité tendence, které signalizují zlepšení stavu:

- obchodování s akciemi nemovitostí na burze cenných papírů nabírá znovu dech;
- v průmyslových oborech je stále dostatek investičního kapitálu a vytíženost kapacit je stále vysoká.

Pro občanskou výstavbu je ve státním rozpočtu pamatováno na investice na úrovni zemí a obcí, i když méně než dříve, avšak na udržení pozic na stavebních trzích by to mohlo stačit. Zvláštní postavení má bytová výstavba. Ta je v porovnání s předchozími druhy staveb v nepříznivém stavu. Vícepodlažní bytové domy trpí i nadále malým zájmem investorů; další příčinou je nesprávná politika v oblasti zákona o pronájmu. U výstavby rodinných domů hrazených ze soukromých zdrojů se nyní nejedná o setrvalý stav, jak tomu bylo v minulosti, a situaci může zlepšit pouze vyšší zájem o rekonstrukce a modernizace stávajícího bytového fondu také s ohledem na nové předpisy o úsporách energie. Počet bytů v současném bytovém fondu je asi 38,3 mil. Z toho bylo 9 % postaveno před rokem 1900, mezi roky 1900

a 1948 to je 20 %, mezi roky 1949 až 1970 to je 49 %, pouze 22 % jsou byty postavené v posledních 20 letech. Znamená to, že tři čtvrtiny bytového fondu nevyhovují novým předpisům v různé úrovni jejich kvality. Vedle požadavků na energetické úspory jsou to požadavky na bezbariérové přístupy do domů, zvýšené bezpečnostní a protipožární požadavky, nové pojetí vztahu práce a bydlení, včetně případného stěhování za prací, zvýšené možnosti výměny bytů. To všechno dává možnosti práce pro stavební organizace alespoň do té doby, než se situace v hospodářství země opět neuklidní a nenastartuje se skutečný další rozvoj. Ústav pro rozvoj hospodářství a společnosti v Bonnu poskytuje již první výsledky studie o pravděpodobných trendech rozvoje stavebnictví v následujících deseti letech. Z nich vyplývá také skutečnost, že se provedením potřebných opatření podstatně zvýší cena nových nebo zmodernizovaných bytových domů.

Podle *Bauindustrie aktuell* 1/2/2002, str. 2, 5, 6, 7

KRÁTCE Z NĚMECKA

• Německý stavební řád a další předpisy ve výstavbě se musí poměrně brzy přizpůsobit požadavkům Evropské unie; zejména musí být posíleno ověřování, zda návrhy staveb a také územní zastavovací plány odpovídají požadavkům na ochranu životního prostředí. Přestavba předpisů by měla být hotova do roku 2004.

• Mezinárodní konjunktura ve výstavbě vodohospodářských staveb dosahuje značných rozměrů a Světová banka počítá, že v roce 2010 dosáhne rozsah investic do tohoto oboru 600 mld. dolarů. Velké světové firmy, a tedy i německé, se budou snažit získat z tohoto koláče uspokojivý podíl.

• V roce 2001 bylo v německém stavebnictví (HSV) zaměstnáno průměrně kolem 960 tis. osob, z toho ve starých spolkových zemích 700 tis. Celkem se během roku ztratilo 90 tis. pracovních míst; asi stejným dílem v původních i nových spolkových zemích. Poprvé se tak dostal počet zaměstnanců ve stavebnictví pod hranici 1 mil. pracovníků.

• Pro zabezpečení investic v dopravě uvolní vláda každý rok zhruba 3,75 mld. euro, z toho pro dálnice a silnice 2 mld., pro železniční síť 1,5 mld. a pro vodní dopravu 250 mil. euro. Pro německá města a obce bude ročně věnováno 685 mld. euro, téměř rovným dílem pro místní dopravu, sociální

infrastrukturu a ochranu životního prostředí (po 125 až 179 mld. euro).

• Myšlenka panelové bytové výstavby se stále vrací na stůl německých investorů, architektů a dodavatelů jako velmi ekonomická varianta výstavby vícepodlažních bytových domů se zapracováním všech dosud získaných zkušeností z obdobných předchozích programů do nových řešení.

• Evropský svaz výrobců laminátových podlah, sídlící v německém Bielefeldu, vydal výroční zprávu o výsledcích obchodu s laminátovými podlahovými výrobky v Evropě za rok 2001. Z ní vyplývá, že 20 největších výrobců vyprodukovalo kolem 252 mil. m² podlahových prvků; v celosvětovém měřítku to představuje 69 %. I při recesi v západní Evropě zde bylo prodáno 170 mil. m² podlahovin, ve střední a východní Evropě 35 mil. m² a do Asie bylo z Evropy dodáno 18 mil. m². Výsledky jsou uspokojivé i přes celkový pokles o 5 – 10 % proti roku 2000.

Podle *Baumarkt + Bauwirtschaft* 2/2002, str. 4, 8, 18, 23, *Informační leták EPLF*

Z POLSKÉ VÝSTAVBY

• Do modernizace železničních tratí bude vloženo 111 mil. euro v převážné části od Evropského fondu ISPA a Evropské investiční banky. Půjde zejména o tratě Berlín – Varšava, Zabrze – Wrocław, Poznaň – Štětín.

• Dvě velké stavební firmy Budimex a PIA Piasecki zaznamenaly v roce 2001 pokles až o 10 % proti roku 2000. Mostostal však měl pokles až 28 %. Počet vydaných stavebních povolení poklesl ve 42 polských městech o 20 %. Zajímavé je, že počet postavených bytů v 10 měsících roku 2001 se zvýšil o 26,7 % proti předcházejícímu roku a bude dosaženo asi 110 až 120 tisíc postavených bytů.

• Stagnace výstavby, která se ohlašuje na rok 2002, působí neblaze i na výrobce stavebních strojů. Značně se zvýšila poptávka po starších dovážených stavebních strojích, které nepotřebují homologizaci ani certifikáty bezpečnosti; to snižuje náklady na dovozní cla a další poplatky.

• Polsko plánuje postavit 500 km dálnic v příštích čtyřech letech. Dosud má Polsko 390 km dálnic. Nabídky na dodávku stavebních prací narážejí na nevyjasněnost financování a na legislativní problémy. Vláda očekává finanční podporu od zahraničí vzhledem k perspektivě vstupu Polska do Evropské unie.

Výběr z *francouzského tisku, Revue* č. 128

ZLEPŠENÍ SITUACE VE STAVEBNICTVÍ JE V NEDOHLEDNU?

Otázky, které se neustále vracejí ve všech prováděných německých analýzách, jsou: „Kdy skončí nynější recese ve stavebnictví?“; „Jak dlouho trvá cyklus recese?“ a „Jde o pravidelně se opakující proces nebo se mu lze vyhnout?“ Celkové optimistické předpovědi o nastávající konjunkturu v hospodářství jakoby se stavebnictví nedotkly. Z něho se stává „zvláštní případ“. Svazy stavebních podnikatelů sice věří, že rok 2002 bude přelomový, mnoho faktorů však signalizuje, že se situace nijak nezlepšuje. Oprávněné naděje mohou být snad v některých starých spolkových zemích. V pozadí recese stojí především nová bytová výstavba, která celkově ztratila v roce 2001 až 17 % proti předchozímu roku (ve starých zemích 11,9 %). Průmyslové a veřejné stavby se již zřejmě zotavují o několik desetin procenta. Počet povolených bytových staveb klesl v reálných číslech o 15,9 % na 271 tisíc. Není ani zájem věci ovlivňovat, snad až se tlak na nové byty rozšíří z Mnichova a z oblasti Rýn – Mohuč na další, pak snad státní orgány zareagují. Ani volební rok 2002 nepomohl k tomu, aby se politici hlouběji zabývali bytovou politikou. Spíše prosadili pro své obce vybudování obchvatů. Avšak ani nejlepší politika v infrastruktuře nezajistí nové byty a možná ani konjunkturu ve stavebnictví, i když jde částečně také o psychologický problém.

Podle *Baumarkt + Bauwirtschaft* 4/2002, str. 12

– jp –

ZE SVĚTA VÝSTAVBY

NOVÁ TRAŤ TGV VE FRANCIÍ V PROVOZU

Trať TGV pro vlaky o velkých rychlostech Paříž – Marseille se nazývá „TGV Méditerranée“. Její druhá část Lyon – Marseille byla dána do provozu 10. 6. 2001 po 5 letech práce. Data nové trati jsou impozantní: 250 km dlouhá, 483 inženýrských staveb, 17.155 m mostů, 12.768 m tunelů, náklady 25 mld. franků a 100 mil. pracovních hodin. Byla postavena nová nádraží Valence, Avignon a Aix-en-Provence, zvětšila se nádraží v Marseille a v Nimes. Velkými inženýrskými díly jsou zejména mosty, které jsou individuálními autorskými projekty a působí vysoce esteticky. Nejznámější z nich je most

u Avignonu, jeho délka je 1.500 m, skládá se ze dvou samostatných konstrukcí s prefabrikovanou vozovkou 100 m nad řekou Rhonou. Most Vernegues je navržen jako obrácená skořepina v délce 1.210 m, most Ventabren je inspirován starým Egyptem se sloupy s rozšířenými hlavicemi, jeho délka je 1.730 m a ve vodorovné rovině tvoří oblouk. Most v Mornas má střední část obloukovou, působí klidným dojmem, byl postaven ve Francii málo používanou technikou montáže na břehu. Most Garde-Adhémar je největším mostem na trati, má dva oblouky a v prostředním poli další třetí nadvýšený oblouk v zájmu ulehčení zatížení střední podpory. Jeho hmotnost je 5.300 tun. Poslední ze zajímavých konstrukcí mostů je most Viaduc sur l'Arc s obráceným nosným obloukem, tak zvaným „břichem ryby“. Detaily osazení na podpory byly složitým technickým problémem. Při výstavbě trati TGV Méditerranée zůstali francouzští architekti a stavbaři věrni své světové vysoké úrovni invence, nápaditosti, odvahy a lehkosti. Trať bude určitě předmětem mnoha exkurzí odborníků z celého světa.

Podle *Moniteur*, č. 5088, str. 56 – 61

NOVÉ BERLÍNSKÉ NÁDRAŽÍ

Návrh berlínského nádraží „Lehrter Bahnhof“ se představuje jako příklad dokonalého spojení architektury s kulturou stavění skloubením dynamického návrhu a provedení velkého projektu. Je to dnes nejvíce diskutovaný projekt výstavby Berlína. Daří se trvale vysvětlovat zástupcům občanů i poslancům parlamentu, že tak nákladný projekt musí splňovat vedle všech ekonomických a technických hledisek také estetickou stránku výstavby. Poukazuje se na střísněnost vymezené parcely o velikosti pouze 11 fotbalových hřišť a hloubce stavební jámy 20 m. Na přípravě se podílí 109 inženýrských kanceláří a 47 stavebních organizací, jejichž práce musí být od počátku koordinována. Nádraží musí být v provozu do mistrovství světa ve fotbale v roce 2006. Účast členů Inženýrské komory a Svazu konzultačních inženýrů je na tomto projektu velmi významná.

Podle *Deutsches Ingenieur Blatt*, č. 7/8–2001, str. 31 – 33

VÝSTAVBA KOMUNIKAČNÍHO UZLU INGOLSTADT

Stavební práce spojené s výstavbou řady významných komunikačních akcí u Ingolstadtu v Německu souvisejí s velkým projektem propojení evropské železniční sítě pro vlaky s vysokými rychlostmi. Realitou bude spojení

Norimberka s Mnichovem zhruba za jednu hodinu. Komplex staveb se týká tunelu v délce 1.250 m, přemostění Dunaje náhradou za starý ocelový most a celkové úpravy a rozšíření drážních těles a zařízení uvnitř města Ingolstadtu, v místech mezi Severním a Hlavním nádražím. Vzhledem ke geologickým poměrům v oblasti je výstavba celého komplexu značně náročná.

Podle *Bauwirtschaft* 5/2001, str. 42 – 44

BEZVÝKOPOVÉ TECHNOLOGIE ŠETŘÍ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Obrovský nárůst počtu velkých měst koncem 20. století (nad 1 milion obyvatel jich je nyní více než 300) a vznik megaměst (nad 10 mil. obyvatel je jich již 15), přináší s sebou téměř nepřekonatelné překážky při uspořádání těchto aglomerací, při jejich zásobování vodou, elektřinou, plynem a při odvádění odpadních vod. Dosavadní technologie výstavby inženýrských sítí cestou otevřených příkopů a jam se staly neupotřebitelnými. V posledních dekádách 20. století se proto stále více prosazovaly bezvýkopové technologie při výstavbě vedení pro média všech druhů. Při zvýšeném povědomí obyvatel o ochraně životního prostředí jsou tyto technologie vůči životnímu prostředí značně ohleduplné. Pro ně byly vyvinuty potřebné materiály, stroje i technologické postupy. Lze je rozdělit na několik skupin: mikrotunelování a prorážení pro trubky používá hydraulické hevery, směr ražení sleduje laser. Dále je to vedená ražba nebo řízená ražba pro menší i větší průřezy vedení. Vrtná souprava má otočné čelo, často se používá současný výplach vodou. Pro vedení se používají ocelové trouby 4 – 5 m dlouhé se šroubovým spojem. Pro krátké úseky pod komunikacemi se uplatňuje poměrně jednoduché zatloukání trubek, kdy není hlavním cílem provedení značná přesnost. Ve městě je složitým problémem nahrazovat poškozené části vedení novým. V těchto případech je nezbytné zřizování svislých revizních šachet, z nichž lze jednotlivé úseky vedení opravovat nebo nahrazovat. Uplatní se mikrotunelování pro rozbití starého vedení a vytvoření místa pro položení nového. Použitá technologie je těsně provázána s geologickými poměry místa. Není proto řídkým jevem, že se na poměrně krátkém úseku ve městě objeví více bezvýkopových technologií provádění podzemních vedení. Taková vedení lze pokládat ve větších hloubkách, než tomu bylo u výkopových způsobů. Další výhody spočívají v ukládání v nezámrzné hloubce, v lepším zabezpečení vedení proti zemětřesení, při správném systému kontrolních šachet jsou podstatně rychlejší veškeré údržbářské a opravné práce

bez zásahu do povrchu terénu. S novými zkušenostmi lze předpokládat, že se budou podzemní vedení provádět tak, aniž by to obyvatelé města nějak znatelněji zaznamenali. Podle publikace *New World Water*, 2001, str. 81 – 86

KRÁTKÉ ZPRÁVY

- Čínská vláda uvolnila na výstavbu potřebných zařízení pro olympijské hry 2008 v Pekingu 20 mld. dolarů. Z této částky se budou hradit výdaje na výstavbu sportovních zařízení, příslušných pozemních komunikací a telekomunikací.

- Ve švédském Stockholmu je ve výstavbě jižní větev silničního okruhu v tunelu o délce 6 km. Aby se snížilo šíření hluku z výstavby do okolí, používají stavbaři při prorážení tunelu způsob řezání skály drátem místo běžného vrtání velkoplošným razičím štítem.

- V Itálii uplatnili systém parkování v podzemí, který se osvědčil ve Spojených státech. Jedná se o válcový objekt o 6 – 9 podlažích se středním výtahem, osazený do terénu. Objekt pojme 100 vozidel v oddělených boxech. Konstrukce válce má průměr asi 21 m, mechanismus výtahu umožní zajet s vozidlem do požadovaného podlaží a otočením jej zasunout do určeného boxu. Takový parkovací objekt stojí asi 3,9 mil. dolarů (v USA).

- Jeruzalémská zeď kolem synagogy Na Hoře a mešity Al Asqa je v dezolátním stavu a hrozí zřícením. Pro obě náboženství jde o posvátné místo, avšak opravě této opěrné zdi brání trvalé spory mezi židy a muslimy. Zřícení zdi může mít nedozírné následky.

- Ministerstvo energetiky Spojených států již zadalo studie pro nalezení vhodných stavenišť pro výstavbu dalších jaderných elektráren podle programu, který schválila vláda v čele s prezidentem G. Bushem. Studie bude stát okolo 700.000 dolarů. Podle *Engineering News-Record*, 23. 7. a 3. 9. 2001

- Závod Al Layyah pro odsolování mořské vody ve Spojených arabských emirátech byl odstaven, neboť nedaleko závodu došlo k nehodě iráckého tankeru, což znečistilo moře velkou ropnou skvrnou. Znovuzahájení provozu bude aktuální po dokonalém odstranění následků nehody, což může trvat řadu měsíců.

- Město Vídeň zadalo u firmy ITT Flygt dodávku 14 čerpadel pro městské čistírenské zařízení, neboť potřeba úpravy odpadních vod se v posledních letech značně zvýšila. Zařízení je v provozu od roku 1980 a po jeho modernizaci stoupne stupeň přečištěných vod z 83 na 96 %.

Podle *World Water*, 24 5/6–2001, str. 7, 8, 10

- Bytový dům z roku 1934 v Drancy (Pařížská oblast) byl prohlášen za historický památník. Během druhé světové války byl mimo jiné také sběrným střediskem pro židy před jejich deportací do táborů. Předmětem historické péče jsou fasády, střecha, výtahové zařízení, schodiště, sklepy, dvůr a také nedokončený tunel, kopaný vězni. Dům byl ve své době souborem tehdejších nových moderních konstrukcí.

- Známy novinář Tintin dostane v Belgii své muzeum. V roce 2001 oslavila postava své 94. narozeniny a ačkoli byla spíš známa ve spojení s letadly, loděmi, vlaky a auty, bude mít budovu jako muzeum o rozloze 5.000 m².

- Společnost Sika ve spolupráci s Jeanem Aury, odborníkem na plastifikátory, vypracovala techniku pro trvalou opravu betonu na základě dvousložkové malty s vlákny, připravené pro každý případ zvlášť. Nová technologie je vhodná pro betonové stavby, které se prováděly v 50. letech dvacátého století. Nyní bude použita na divadle v Rouenu, které je historickou památkou. Podle *Moniteur*, č. 5088, str. 8, 17, 25, 110 a 112

- Přehrady se často nazývají megalostavbami a jako takové mají své odpůrce. Ve světě jich je v současné době na 800 tisíc, z toho je 45 tisíc vyšších než 15 m. Při časté a také často oprávněné kritice vůči přehradním nádržím, měnicím přírodních prostředí nebo způsobujícím změny v životě obyvatel (přestěhování, úplné vysídlení atd.) je však nutno zdůraznit, že se přehrady stavějí z více důvodů, než je pouhé zadržování vody jako účinného způsobu proti záplavám. Jedná se také o vyšší formy hospodaření s vodou pro okolní krajinu, z přehrad se získává stále více pitné vody a bez vody z přehrad není možné uvažovat o splnění smělých plánů světového společenství na pokrytí potřeb obyvatelstva dostatkem energie. V současné době používá elektřinu vyrobenou z přehradních turbín 150 států světa a množství vyrobené elektřiny dosahuje již 19 % celkové energetické spotřeby. Stranou se ponechává skutečnost, že přehrady slouží lidstvu již více než 5 tisíc let.

- O nové německé technologie ve výstavbě silnic se zajímají uzbeké technické a hospodářské kruhy. Uzbekistán potřebuje know-how i přímé dodávky pro svou část plánované evropsko-asijské dálnice, která má spojit Atlantik s Čínou. Podle *Bauwirtschaft* 6/37, str. 34 a 59; *Bauwirtschaft* 7/37, str. 1 a 7

- Zašpiněné povrchy Guggenheimova muzea v Bilbau (Španělsko) budou očištěny. Povrchy známého architektonického díla amerického architekta Gehryho (tvůrce Tančířského domu

v Praze) jsou provedeny z titanové oceli. Špína na nich bude odstraněna speciální pěnou, jejíž přesné složení se nyní studuje. Pokud bude složení vyhovující, bude provedena očista celého objektu. Podle autora stavby se špinavé skvrny objevily v důsledku uplatnění povrchové protipožární ochrany na titanu.

- Koncertní hala Royal Albert Hall v Londýně má již 150 let. V současné době probíhá rekonstrukce některých jejích částí, zejména v podzemí, kde se provádí přestavba šaten, prostorů pro zásobování a technického vybavení. Před budovou se renovuje velké hlavní schodiště a socha prince Alberta. Ve vlastní hale se provádí jen rozšíření jižní vstupní předsíně. Po dobu rekonstrukce, která byla navržena na dobu 10 let (od roku 1995) zůstala hala nepřetržitě v provozu, pouze v roce 1996 byla uzavřena na několik týdnů. Během roku zde probíhá více než 300 představení. Celkové náklady na rekonstrukci dosáhnou 66 mil. liber.

Podle *Building* 18/2001, str. 11, 15, 46 a 67

- Správa letiště Chek Lap Kok v Hong Kongu, dokončeného v roce 1998, požaduje na dodavatelích náhradu škody za závady ve výši 200 mil. liber. Spor bude doveden až k soudu, neboť obě strany zastávají naprosto protichůdná stanoviska. Výstavba letiště stála jednu miliardu liber a byla jednou z největších investičních akcí světa. Část odborníků se domnívá, že projekt nebyl na potřebné úrovni. Podle *Building* 21/2001, str. 9

- Japonské vysoké tempo výstavby se v poslední době výrazně zpomalilo. Stavebnictví zaměstnává skoro 7 mil. pracovníků a při současném stupni stagnace (přírůstek je nulový) upadá řada podniků do ztráty. Proti celkovým investicím v roce 1992 ve výši 700 miliard dolarů je nynější úroveň 586 miliard dolarů. Článek obsahuje řadu podrobných dat o současné situaci v japonské výstavbě. Lékem na současné problémy bude restrukturalizace systému, jeho konsolidace a ekonomická ustálenost. Věci uškodily i některé odhalené skandály, megaprojekty jako obrovský most Honšu-Šikoku a jiné.

Podle *Engineering News-Record*, 4. 6. 2001, str. 10

- Výstavba „modrého plynovodu“ pod Kaspickým mořem započala na konci června 2001 na ruské straně. Výstavby se účastní ruský Gazprom, francouzský Gaz de France, italská ENI a německý Ruhrgas. Každá společnost bude mít svůj úsek výstavby s plnou zodpovědností. Plynovod má být dokončen v roce 2002.

- V indickém městě Bihar se postaví 150 m vysoká socha Budhy jako největší socha na světě.

Stavba bude stát 140 mil. dolarů a zákazník požaduje životnost 1000 let. Budha bude sedět na trůně, který sám bude vysoký jako 17podlažní budova. Celá socha bude třikrát vyšší než je socha Svobody v New Yorku. Na postavení sochy se spotřebuje 5 až 7 tisíc desek z oceli o tloušťce 15 mm.

- Most spojující pevninskou část Řecka s poloostrovem Pelopones nese název Bridge Rion-Antirion a staví se jako nejdelší kabelový zavěšený most na světě. Bude 2.252 m dlouhý se čtyřmi pylony o rozpětích 560 m, na bocích ke břehům 392 a 239 m. Světlost mostovky nad hladinou bude požadovaných 60 m. Financování mostu provádí konsorcium, složené ze šesti řeckých společností a francouzské GTM. Most bude uveden do provozu v prosinci 2004 a bude provozován na základě koncese. V roce 2039 bude most předán státu. Cesta na poloostrov se zkrátí z dosavadních 45 minut (trajekty) na 5 minut.

- Dostavba letiště v Curychu zahrnuje zejména velkou 487 m dlouhou odbavovací budovu s 0,5 mil. m³ obestavěného prostoru. Výškový rozdíl terénu mezi oběma koncovými body budovy je tři metry. Počítá se, že se na letišti odbaví 3.700 cestujících za hodinu. V listopadu 2002 bude budova dána do provozu. Článek uvádí další technické podrobnosti o konstrukci a materiálech. *Podle International Construction 7/8/2001, str. 7, 11, 79 a 82*

- Německý průmysl výroby lehkého betonu se účastní na celkové produkci stěnových prvků pro budovy podílem asi 13 %. Proti Dánsku, kde je tento podíl až 40 %, se dosud jedná o menší rozsah, budoucnost však vidí výrobní firmy optimisticky, zejména v oblasti soukromých bytových domů. Dobré vyhlídky mají nyní po jistém ústupu i velkorozměrové stěnové a stropní prvky z lehkého betonu pro své přednosti – malý počet styků a spár v zájmu menší propustnosti vzduchu stěnami.

- Část nového plavebního spojení, kanál Labe – Havela, byla dána do provozu jako důležitý prvek spojení Hannoveru přes Magdeburg do Berlína. Kanál se rozšíří z dnešních 35 na 55 m. V roce 2003 budou již moci lodi s ponorem 2,50 m a šířkou do 11,40 m plout v obou směrech. *Podle Steinbruch und Sandgrube 8/2001, str. 6 a 8*

NOVINKY Z FRANCIE

- Společnost PR Industrie vyvinula plastickou hmotu pro povrchovou úpravu vozovek, která má dobré protihlukové vlastnosti. Snižuje hladinu hluku až o 40 %. Hmotu na bázi termolepidla lze přimíchat do

zpracovávané obalované směsi, neboť je na rozdíl od kaučuku přímo kompatibilní s běžnou živící a působí trvale. Malá společnost (5 pracovníků) hmotu vyváží z 80 % zejména do Turecka, Maroka a Tuniska. Hmotu se již dobře uplatnila na zkušebních úsecích s velkým provozem.

- Větší města střední Francie zvyšují svůj zájem o výstavbu podzemních garáží a parkovišť v důsledku špatných podmínek pro parkování na úrovni ulic. Pro neprůjezdnost ulic vzhledem k množství osobních vozidel uvažují někteří starostové, že autobusy městské hromadné dopravy budou jezdit zdarma. *Podle Moniteur 5082, str. 15, 17, 22 a 27*

- Ústav pro výzkum betonu CERIB ukončil práce na vývoji nového 600 t zkušebního lisu, který umožní provádět zkoušky odolnosti betonu na tlak až do hodnot 250 MPa silou 5.000 kN na zkušebních vzorcích 16 x 16 x 32 cm. *Podle Moniteur 5089*

ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

- Na amerických dálnicích se ročně zabije mnoho osob v zónách, ve kterých se pracuje (údržba, opravy, dostavby). V roce 1999 takto zemřelo celkem 872 osob, což představuje nárůst o 25 % proti předchozím rokům. I přes výrazná upozornění na práce, prováděné na dálnicích, se mnoho řidičů těmito informacemi neřídí. V zájmu bezpečnosti by se měly uzavírat všechny pruhy v jednom směru (převedení do jednoho pruhu v protisměru) a nikoli jen jeden pruh s omezenou rychlostí. Dělníci by rovněž měli být více chráněni. Dále by se měly posílit a zpřísnit dopravní předpisy, používat odolnější materiály pro ochranné prvky a rozšířit počet nouzových telefonů podél dálnic.

- Pro výstavbu přehrady Braddock byly zhotoveny ve výrobně dva betonové segmenty, každý o hmotnosti kolem 11.000 tun a o parametrech 100 m délka, 32 m šířka a 10 m výška a byly dopraveny do vzdálenosti 45 km po řekách proti proudu. Při výrobě byly použity zkušenosti z výstavby ropných plošin, mostních pilířů a ponomých tunelových trub. Provedení přišlo na 15 mil. dolarů z celkových 107 mil. na výstavbu přehrady.

- Rychlý růst poptávky po elektřině je aktuální také ve státě Nevada. Pracuje se urychleně na programech výstavby nových elektráren, neboť podle odborných studií má poptávka trvat dalších dvacet let, což je údaj platný pro všechny státy Spojených států. *Podle Engineering News-Record, 6. 8. 2001, str. 9, 10 a 18*

UČENÍ SUNZI A ŘÍZENÍ VÝSTAVBY V ČÍNĚ

Dosavadní příznivé hodnocení čínského hospodářského rozvoje začíná být opatrnější, neboť se ukazují známky jisté stagnace. Němečtí ekonomové shledávají v současné situaci v Číně známky autoritativní diktatury i v hospodářské oblasti, kterou si dosud představovali všichni jako liberální. K objasnění této skutečnosti je třeba zmínit velmi složité geografické podmínky země, která má již 1,3 mld. obyvatel, dvě třetiny území jsou hornaté a žije na něm 80 mil. lidí ve 36 tis. vesnicích dosud bez jakékoli dodávky energie. Největší investice se soustřeďují naproti tomu do velkých měst, zejména pak do Šanghaje, kde žije 14 mil. registrovaných a nejméně 3 mil. neregistrovaných obyvatel. Mnohá iniciativa se však i zde řídí učení SUNZI, které je již 2,5 tisíce let staré a říká, že cesta k vítězství vede přes disciplinované, řízené směřování přes všechny překážky a je v podstatě každodenním bojem mas o přežití. Pro zahraniční účastníky hospodářského rozvoje v Číně je značně složitým úkolem pochopit tuto mentalitu, přizpůsobit se jí a upravit své zavedené způsoby řízení na čínské zákony, předpisy a „pravidla hry“. Cizinci si musí uvědomit, že v Číně prakticky neexistuje jednotné právní ovzduší a věci se řídí autoritativně na oblastní úrovni, mnohdy zcela odlišně podle toho, zda se jedná se zákazníkem – investorem, nebo s úředníky. Co lze poměrně snadno projednat v Šanghaji, je již jinde velmi obtížným, často nemožným úkolem. Značné zkušenosti s místními zvyklostmi získala německá firma Züblin GmbH v oblasti městské výstavby. Její činnost v Číně trvá již od roku 1973. V celé obrovské Číně je SUNZI stále přítomno a vytváří vlastní duševní svět, podobný masovému pochodu z počátku 20. století „přes hory a doly a řeky“. Styk s cizincem je jistou formou boje lidu. V Číně se již objevilo nejméně deset knih, které informují o integraci militaristických myšlenek SUNZI do Business-Managementu. Otázkou je: Bez SUNZI nebude budoucí hospodářský rozvoj Číny možný? *Podle Bauwirtschaft 6/2001, str. 16 – 19*

DOSAŽENÍ ZNAČNÝCH ÚSPOR POMOCÍ MODELŮ E-BUSINESSU

Podle názorů německých odborníků lze pomocí zavedeného systému e-business dosáhnout v hospodaření stavebního podniku značných úspor. Stať uvádí tři takové modely, které ukazují na možnosti jejich uplatnění v integrovaném podnikovém řízení.

Jsou podrobně rozebrány veškeré aspekty jejich použití, zejména při poptávkovém řízení. Která z uvedených strategií je pro podnik vhodná, se prokáže v konkrétních případech a je přitom rozhodující, jak se celková interní úroveň řízení uvede do souladu s postupy a funkcemi e-businessu.

Podle Bauwirtschaft 6/37, str. 29 – 31

PRVNÍ PROVEDENÍ SPŘAŽENÉ SKOŘEPINY S VLÁKNITOU VÝTUŽÍ

V německém Dortmundu byla poprvé provedena spřažená skořepina s použitím vláken jako výtuže betonu. Stalo se to při výstavbě podzemní dráhy na jednom úseku trati při provádění vnitřní skořepiny v tloušťce 25 cm. Prvním důvodem pro spřaženou skořepinu byla její menší tloušťka (asi o 20 %). Snížilo se také množství stříkaného betonu pro vnější skořepinu. Výhodou této konstrukce je odstranění náročných prací na výtuži běžného železobetonu, dále pak odpadají náklady na dopravu takové výtuže, při použití vláken se nevyskytne koroze. Nevýhodou je cena vláken za tyto konstrukce, která je o 50 % vyšší než cena běžné výtuže. Pro tento druh vyztuženého betonu také chybí předpisová základna (obecné stavebně technické povolení). Uplatnění vláken však bylo velmi přísně sledováno a kontrolováno. Výsledky provedené konstrukce jsou velmi dobré a budou sloužit jako know-how pro další podobné případy.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 6/2001, str. 30 – 34

ZASTŘEŠENÍ POMOCÍ SÍTĚ KABELŮ

Anglický projektant Edward Halford navrhl speciální konstrukci, kterou lze pokrýt značný prostor pomocí velmi malého množství konstrukčních prvků. Jde o soubor konické sítě kabelů, kterou lze rozprostřít na nevelké ploše a důmyslným, avšak jednoduchým, způsobem ji zvedat nad požadovaný prostor určený k pokrytí. Každý konstrukční prvek souboru nese optimální podíl celkového zatížení. Autor dokazuje, že k pokrytí i velké plochy stačí třetinová hmotnost konstrukcí proti dosavadnímu systému prostorových nosných prvků. Použití systému je podle Halforda vhodné zejména u sportovních a kulturních halových staveb, leteckých hangárů, avšak teoreticky lze takto zakrýt i celé město. Článek popisuje postup zvedání připravené sítě konstrukčních prvků. Systém byl patentován a vzniklá výrobní společnost čeká na první objednávky.

Podle Building 23/2001, str. 57 – 59

VÝSTAVBA MRAKODRAPŮ PO ZNIČUJÍCÍM ÚTOKU NA WTC V NEW YORKU

Po teroristickém útoku na World Trade Center v New Yorku musí všichni, kteří se zabývají výstavbou vysokých budov, přehodnotit své úvahy v oblasti koncepční, funkční i konstrukční. Pro Německo se stává výstavba výškových budov velmi důležitou a takové stavby stojí nebo jsou plánovány ve všech velkých německých městech (Stuttgart, Frankfurt, Hamburg, Brémy, Kolín, Bonn, Hannover a Berlín). Především bude nutno zvýšit jejich bezpečnost. Původní konstrukční systém „trouby v troubě“, provedený poprvé v Chicagu, ovlivnil japonského architekta Minoru Yamasaki při návrhu 416 m vysoké budovy WTC. Betonové jádro zde představovalo pouze 10 % celkové hmotnosti a 90 % náleželo hliníkem obloženým ocelovým sloupům s malými prvky obvodového pláště. Pro teroristické účely toho typu, kterým byl útok uskutečněn, šlo o ideální stavební konstrukci. Po pravdě byl tvar obou věží WTC značně kritizován a jejich malá bezpečnost pro zaměstnané osoby v budovách trvale připomínána. Prováděná bezpečnostní cvičení ovšem nepočítala se způsobem, jakým byl útok proveden. Předchozí napadení budov se v roce 1993 odehrálo jako výbuch v podzemí. Poučení s nutností zesílení nosné konstrukce již bylo přeneseno do výstavby mrakodrapu Bank of China v Hong Kongu, kde se provedla těžká konstrukce vnější „trouby“ věže. Budova Jin-Mao v Šanghaji již má velmi pevnou betonovou konstrukci se čtyřmi megasloupky v rozích. V návrzích na výstavbu mrakodrapu ve Frankfurtu se již počítá se zesílením obvodových stěn vkládáním Vierendeelových nosníků. Věžím WTC se vytýkalo málo a příliš úzkých schodišť a únikových cest včetně protipožárních výtahů. Tyto požadavky se v nově navrhovaných výškových domech podstatně zvyšují. Nelze očekávat, že se výstavba výškových domů ve světě pozastaví. Hovoří proti tomu zejména ekonomické důvody (cena pozemků ve městech, návratnost vloženého kapitálu, značná flexibilita provozu včetně veřejností používaných prostorů). Nebudou výjimkou ještě vyšší budovy než byly věže WTC. Původně šestiboký hranol v Šanghaji (World Financial Centre) má být 500 m vysoký a bude mít kruhový půdorys pro zachycení sil větru. V Německu se plánují věžové domy 200 – 400 m vysoké. Samostatnou otázkou je problém životnosti budovy a jejích součástí: budova má životnost nejvýše 50 let, nosná konstrukce vyžaduje obnovu každých 30 let, vnitřní vybavení potřebuje obnovit za 20 let a elektronická zařízení za 10 let.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt 10/2001, str. 42 – 45

NÁSLEDKY ÚTOKU V NEW YORKU NA NAVRHOVÁNÍ VÝŠKOVÝCH BUDOV

Teroristický útok na věže World Trade Center v New Yorku se stal námětem různých úvah o budoucnosti výstavby mrakodrapů, o jejich bezpečnosti a o konstrukčních systémech, které by mohly ochránit tyto budovy před podobnou událostí. Závěry odborníků jsou jednoznačné: Navrhovat tyto objekty tak, aby odolaly čemukoli, není možné a pokud by to bylo požadováno, pak je nutno od jejich výstavby upustit. Ke kolapsu věží přispěla i jejich přílišná vzájemná blízkost. Rovněž hmotnost tlumících bloků na vrcholu věží přispěla svým pádem na nižší podlaží k průběhu katastrofy. Budoucí výstavba mrakodrapů čelí zvýšení nákladů na výstavbu až o 300 % z důvodů požadavků na vyšší protipožární bezpečnost a o 50 % z důvodů vyššího pojistného. Konstrukteři hovoří o potřebě změn v dimenzování konstrukcí pro výškové stavby co do jejich vyšší robustnosti a statické bezpečnosti. Jednou z možností je, aby konstrukční ocel odolávala vysoké teplotě po delší dobu. Jsou k dispozici i další návrhy na zlepšení konstrukčního řešení mrakodrapů v budoucnosti. Na příklad vkládat každých deset podlaží zesílená a velmi tuhá podlaží. Především je nutno uvažovat s velmi tuhým vnitřním jádrem ze železového betonu, obvodové pláště musí mít daleko pevnější styky a stejně jako obklady ocelových konstrukcí musí být provedeny z nehořlavých hmot na bázi uhlovodíků, jak je tomu u ropných věží při těžbě v moři. Na střechách nesmí být instalováno žádné technické zařízení. Vedle širších schodišť bude vhodné uvažovat se spirálovou skluzavkou – tobogánem po celé výšce stavby v zájmu podstatně rychlejší evakuace osob v případě potřeby a výtahy musí být instalovány v naprosto ohnivzdorných a protinárazových šachtách a musí fungovat po celou dobu evakuace. Pro jiné způsoby útoku, na příklad ze zaparkovaného vozidla na ulici, se doporučuje omezit počet oken z hlavních místností mrakodrapu s výhledem do ulice. Pro případ výbuchu v podzemních garážích je nutno řešit jejich provoz tak, aby se neparkovalo v blízkosti hlavních nosných pilířů. Pro kontrolu příjezdějících vozidel je nutno instalovat vhodná technická kontrolní zařízení. Britští inženýři již navrhli řadu opatření pro vlastní výstavbu mrakodrapů v Londýně a v dalších městech, která jsou částečně obecně uplatnitelná, některá jsou specifická. V Londýně se dosud platilo pojistné proti nebezpečí terorismu stejné pro všechny stavby, 150 liber za každý investovaný 1 milion liber. To se nyní musí změnit; výškové budovy jsou pro teroristy

daleko důležitějším cílem. Britská stavební firma Bovis Lend Lease měla přímo v postižených věžích šestičlenný projektový tým, který pracoval na projektu modernizace věží. Všichni se včas evakovali. Odborníci se shodují, že se celá problematika výškových budov musí řešit komplexně, avšak nejsou žádné vážné výhrady k příští výstavbě mrakodrapů podle nových předpisů.

Britské firmy na Blízkém i Dálném východě nemají žádný plán, který by čelil případnému teroristickému útoku. Všichni pracovníci byli vyzváni, aby se zdrželi jakýchkoli diskuzí o útoku v New Yorku a aby měli na zřeteli možná nebezpečí. Řada firem, umístěných ve věžových budovách World Trade Center, přemísťuje své kanceláře do Londýna. Důvody jsou zejména ty, že v Londýně jsou k dispozici okamžitě potřebné prostory za levnější cenu. Starosta Londýna věří, že by se firmy mohly v Londýně usadit natrvalo. Město plánuje výstavbu až 20 nových mrakodrapů (!) v příštích deseti letech. Dopady útoku v New Yorku a Washingtonu na leteckou dopravu a turistiku jsou obrovské. Jde o celosvětový problém, který poznamenal všechny vyspělé země. Ve Spojených státech byl nedávno zveřejněn velkolepý program výstavby nových letišť, který je nyní v troskách. Stejná situace je ve výstavbě nových hotelů.

V Londýně se nyní jedná o tom, zda povolit výstavbu vyšších budov, o více jak 60 podlažích (asi 200 m vysoké). Budova London Bridge Tower, kterou navrhoval architekt Renzo Piano, má mít 66 podlaží. Ekonomicky jsou vyšší mrakodrapy s více jak 50 – 60 podlažími nevýhodné a vyjadřují pouze image investorů. Odhaduje se, že úplná rekonstrukce World Trade Center v New Yorku by stála 8 miliard dolarů. Někteří odborníci navrhuji, aby se místo dvou věží postavilo několik nižších asi 50 podlažních mrakodrapů. Ve Spojených státech i ve Velké Británii se rozhodně budou měnit i základní stavební předpisy, včleněné na příklad do ustanovení britského stavebního řádu, zejména v části A tohoto stavebního řádu, a v protipožárním předpisu BS 9999. S uvedenými návrhy přicházejí ve Velké Británii velké stavební firmy, zaměstnávající odborníky, kteří se zabývají jednotlivými faktory ochrany. Možností řešení pro zvýšení bezpečnosti budovy je mnoho, rozsah nákladů na uskutečnění navrhovaných opatření bude násobkem původních nákladů. Podle Building 37, 38, 39, 40, 41/2001

ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

• Donedávna bylo stavebnictví nejnebezpečnějším oborem národního hospodářství ve vztahu ke zdraví pracovníků. Od roku 2000 se snižuje počet úrazů a nehod vzniklých na staveništích a úlohu nejhoršího oboru převzal výrobní průmysl ve stálých výrobních. Za

poslední roční období se událo na 5,7 mil. případů nehod, zranění a nemocí, zaviněných výrobními a jinými faktory. Stavební sektor vykázal v roce 2000 celkem 503.500 případů, tj. asi 8,3 případů na 100 dělníků, což je poměrně dost. Stále platí, že ne všichni dodavatelé si uvědomují nebezpečí, kterým jsou jejich pracovníci vystaveni a nedbají přísného dodržování předpisů o bezpečnosti práce a ochraně zdraví.

• V roce 2000 provedlo 400 největších stavebních organizací ve Spojených státech stavební práce, mimo dodávek do zahraničí, za 194,6 mld. dolarů (+ 11,4 % proti 1999), z toho největší podíl vykazuje výstavba energetických zařízení (12,2 mld. dolarů). Z ostatních skupin staveb jsou k dispozici pouze podíly růstu (pozemní stavby + 13,8 %, dopravní stavby + 7,3 %, čištění vod + 5,2 %) nebo snížení (průmyslové stavby - 5,8 %).

• Po dvaceti letech výstavby převážně na nových pozemcích (Greenfield) nastává éra výstavby na pozemcích, na kterých byla skončena původní výrobní nebo jiná činnost a tyto pozemky procházejí úplnou asanací a rekonstrukcí (Brownfield). Za tím účelem vznikla federální organizace pro ochranu životního prostředí – Environmental Protection Agency – EPA, která požaduje, aby se před novou výstavbou na pozemcích „brownfield“ provedla úplná očista půd, spodních vod a okolí. Vlastní definice takového pozemku: „jde o pozemek opuštěný nebo nepoužívaný, jehož znovupoužití může být komplikováno zamořením různými faktory“ (zákon rozeznává 47 způsobů kontaminace zemin). Ve Spojených státech je takových pozemků kolem 450.000, značnou část tvoří vojenské újezdy. Nepochybně bude použití takových pozemků pro novou výstavbu značně nákladné, i když se mnoho revitalizačních projektů zabývá vytvářením zelených ozdravných pásů, výstavbou hřišť, parků a zařízení pro rekreaci.

• Finanční rozdělení potřeb obnovy infrastruktury Afganistanu posoudila Světová banka a Asijská rozvojová banka. Jejich odhad potřeb na příštích deset let činí 4.800 mil. dolarů, rozdělených takto:

dopravní síť	2 400 mil. USD
civilní letectví	70 mil. USD
voda, čištění vod	580 mil. USD
energie	1 330 mil. USD
telekomunikace	120 mil. USD
obnova měst, bytová výstavba a služby	min. 320 mil. USD

• Prognózy na rok 2002 ve stavebnictví jsou ve Spojených státech převážně dobré. To vyjádřilo 745 respondentů na dotaz, uskutečněný koncem roku 2001.

Z dotázaných se 41 % domnívá, že rok bude dobrý, nikoli výjimečný, dalších 31 %, že bude průměrný, zakázky nebudou nadměrné, v některých skupinách staveb bude stagnace. Jen 7 % respondentů očekává vyloženě špatný rok s nízkým investičním zájmem. Počítá se obecně s účastí amerických firem při rekonstrukci Afganistanu.

Podle Engineering News-Record, leden/4/2002, str. 14, 69; Engineering News-Record, leden/3 a únor/2/2002 a speciální číslo 2001

– jp –

MYŠLENKOVÉ BOHATSTVÍ A INOVACE

(Vybráno z Ingenieur Blatt 5/02)

SPOLKOVÁ KOMORA KOMENTUJE ZPRÁVU O STAVU HOAI 2000

Spolková vláda chce pomoci „Zprávy o stavu 2000“ uvést fakta pro novelizaci Honorářového řádu (dále jen HOAI.) Prozatímní zprávu znalců podrobně komentovala Spolková komora inženýrů během slyšení. Toto stanovisko zde otiskujeme v úplném znění, protože dokumentuje, s jakými argumenty bojuje Spolková komora inženýrů za inženýrporadce a za HOAI, a protože inženýrům-poradcům umožňuje dobrý, pokud možno modifikovaný odhad i stanovisko HOAI v politickém prostředí.

Zákonem chráněný titul „inženýr-poradce“ vyžaduje od svého nositele nezávislost, vlastní zodpovědnost, víceletou odbornou praxi a povinné členství v jedné ze 16 zemských inženýrských komor. Tím odpovídá toto pracovní označení značce kvality.

Jako živnostníci středního stavu vykonávají inženýři-poradci svou povinnou činnost pro všeobecné blaho ve všech inženýrsko-technických disciplínách. Volnost v dodavatelských, obchodních a výrobních zájmech zaručuje jejich nezávislost i dodržení nejvyšších vědeckotechnických standardů kvality při dodržení principů hospodárnosti.

Jako nezávislí projektanti nebo poradci, specializovaní znalci nebo analytici jsou inženýři-poradci zavázáni dodržovat osvědčená pravidla a etické profesní povinnosti odpovídající době. Výkon jejich povolání vyžaduje zohlednění zajištěných technických poznatků a povinnost trvalého odborného vzdělávání. Zachování důvěrnické nezávislosti přísně vylučuje živnostenské inženýrsko-technické vedlejší činnosti inženýrů-poradců,

jakož i jednání odporující danému povolání díky příznačné reklamě. Nezávislé poradenství a projektování zajišťuje stavebníkovi spolehlivost založenou na důvěře od první realizační studie až po předání stavebního díla. Od inženýra-poradce, jako živnostníka, se vyžaduje jeho vlastní zodpovědnost a také vždy odborná nezávislost. Ta je zajištěna díky hlubokým znalostem, dalšímu vědeckému vzdělávání, obligatorní profesní zkušenosti a další vzdělávání mu umožňuje vypracovávat kreativní technické koncepce jako samostatný výkon. Inženýři-poradci tak chrání osoby, životní prostředí a kulturu. Rozhodující však je, že inženýrské výkony zaručují obecnou bezpečnost, stavební kulturu a šetrné zacházení se zdroji pro ochranu životního prostředí. Proto je důležité vytvářet předpisy, které zaručují nestrannost, kompetenci, integritu a odpovědnost živnostensky podnikajících inženýrů a architektů.

„POLITICKÉ PRINCIPY“ MINISTRŮ HOSPODÁŘSTVÍ MAJÍ MIMOŘÁDNÝ VÝZNAM

Mimořádný význam z pohledu inženýrů a architektů měla konference německých ministrů hospodářství, kteří se usnesli na „Politických principech pro živnostensky podnikající architektky a inženýry“. Ministři hospodářství jednotlivých spolkových zemí se zasadili za nezávislé uspořádání živnostenské struktury a potvrdili sazebník honorářů pro architektky a inženýry na zákonné bázi. Byl zde vyzvednut důležitý princip pro oddělení projektování a provádění. Tohoto principu se není možno vzdát. Nezávislé projektování a kontrola zaručují optimální předpoklady pro volnou a výkonnou cenovou konkurenci ve stavebním hospodářství. Tím se dosáhne nejvyšší možné hospodárnosti při současném zachování kvality.

Inženýři-poradci poskytují záruku za to, že produkty „Stavební dílo“ nebo „Technické zařízení“ budou vytvořeny na základě požadavků odborné kvality a ne podle maximalizace zisku. Pro toto spektrum výkonů je zapotřebí patřičný sazebník honorářů. Závisí-li pověření inženýra výhradně na ceně, zůstává konkurence ve výkonech stranou. Cílem musí být definovat podmínky výběrového řízení na inženýrské výkony tak, aby výkonnost zájemce byla posunuta do středu a ne teprve nad prahovou hodnotu VOF. Což znamená upuštění od forem výběrového řízení, protože provokují nabídky honorářů při porušování HOAI.

Bráníme se proti takovému vývoji, kdy se inženýři a architekti stávají přísluhovači generálních dodavatelů. Tak se dostávají mimo kontrolu nejen náklady, průhlednost a kvalita, ale také myšlenkové bohatství a inovace, které jsou charakteristické pro inženýry-poradce a architektky živnostníky.

Společné zadávání projektových a stavebních výkonů veřejným orgánem je nutné ukončit, nejenom v zájmu úspory nákladů pro veřejné rozpočty, ale také z důvodu jasně definované představy o povolání. Hlavní téma Spolkové komory inženýrů je harmonizace zákonů Spolkové komory inženýrů, která má zrušit rozdílnost zemských zákonů, nařízení, regulaci stavebních předloh, nařízení o znalcích atd.

Návrh zákona Spolkové inženýrské komory je důležitým milníkem pro budoucí uspořádání práce naší komory. Představa o povolání inženýrů a architektů pokulhává na tom, že pro ni, na rozdíl od jiných živnostenských povolání jako jsou lékaři, advokáti, notáři, daňoví poradci aj., neexistuje žádné právo k výkonu povolání, které by odráželo vysokou pracovní-etickou a stavebně-technickou zodpovědnost. Nesmí se stát, že méně kvalifikovaní poskytovatelé ovlivní představu o povolání inženýrů a architektů, aniž by patřili do této skupiny povolání. Inženýři a architekti podstatně přispívají k ochraně spotřebitele a nesou velkou zodpovědnost vůči spotřebitelům. Poskytují osobní, často poradenské služby, které jsou v první řadě založeny na jejich know-how. Takovéto služby proto předpokládají vysokou kvalifikaci. Tato kvalifikace byla zaručena náročným, obsáhlým vzděláním a zkouškami. Podléhá pravidelnému doзору a kontrole komory inženýrů, resp. komory architektů jako trvalá záruka kvality.

Pracovní právní úpravy k zajištění ochrany spotřebitele se osvědčily stejně jako samospráva díky komorám s jejich dozorcími a kontrolními orgány ohledně pracovních specifických povinností. Ve správě spolkové vlády o stavu živnostenských povolání ve Spolkové republice Německo z 3. 1. 1991 bylo jednoznačně stanoveno: „Spolková vláda přitom vychází z principu, že účinná konkurence ve výkonech je nejlepším předpokladem pro ochranu spotřebitele“.

EVROPSKÝ PARLAMENT POTVRZUJE DŮLEŽITOST NÁRODNÍCH POPLATKOVÝCH SAZEBNÍKŮ

Od vzniku HOAI tvrdí různé kruhy (také soudci nejvyššího soudu), že HOAI se nehodí pro vnitrostátní trh a tedy není konformní pro Evropu.

Vyhrožuje se tím, že by Brusel mohl HOAI jednoho dne „zkaširovat“. Co ale slyšíme od Evropského soudního dvora a Evropského parlamentu, však dokazuje pravý opak: v rozhodnutí z 5. dubna 2001 stanovil Evropský parlament výslovně, „že závazné honoráře v mnoha členských státech mají do

té míry velký význam, že občanům nabízí služby první kvality a budují důvěryhodné vztahy mezi živnostenskými povoláními a jejich zákazníky.“ Dále zastávají názor, že členské státy jsou oprávněny při zohlednění obecného blaha stanovovat závazné honoráře, aby chránily vysoké morální, etické a kvalitativní standardy.

Znamená to: „Evropský parlament pochopil význam skupin živnostenských povolání, které na vlastní zodpovědnost stanovují speciální hodnotové normy, aby zaručily kvalitu svých služeb, tyto úpravy profesně dodržovaly a přijímaly k nim také stávkové předpisy.“

Evropský parlament rozpoznal, že závazné honoráře mají velký význam, protože občanům nabízí služby prvotřídní kvality a vytváří důvěryhodné vztahy mezi živnostenskými povoláními a jeho zákazníky.

Evropský parlament zastává názor, že členské státy jsou oprávněny při zohlednění obecného blaha stanovovat závazné honoráře, a tím chránit kvalitativní standardy. K tomu slouží živnostenská povolání a jejich zákazníci důvěřují těmto standardům kvality.“

V rozsudku z 19. února 2002 vynesl také Evropský soudní dvůr v procesu Arduino principiální rozhodnutí o zákonnosti národních poplatkových sazebníků. Spolková komora inženýrů vidí díky tomuto rozsudku Evropského soudního dvora a díky principům v něm obsaženým, sazebník poplatků pro architektky a inženýry jako posílený, a také slučitelnost HOAI s evropským konkurenčním právem za potvrzené.

Oproti dosavadním prohlášením z Bruselu, která ohledně poplatkového sazebníku pro živnostenská povolání nechávají rozpoznat částečně konkurenčně právní nebo kartelově právní pochybnosti, Evropský soudní dvůr ve svém rozsudku jasně stanovil, že státem vydaný poplatkový sazebník prý neodporuje konkurenci. Protože také v případě poplatkového sazebníku HOAI pro odměňování výkonů architektů a inženýrů má oprávnění posledního rozhodnutí o vydání sazebníku honorářů zákonodárce, nedochází ke kolizi s evropským právem.

Generální zástupce Leger ve své závěrečné řeči v tomto procesu přednesl, že vydání národního poplatkového sazebníku vzhledem k mimořádnému významu služeb poskytnutých příslušníky ze stavu živnostenských povolání a jejich význam pro všeobecnost, je prý v principu legitimní. Především zajištění kvality pro veřejné zabezpečení a výstavbu měst, k nimž přispívají také inženýrské služby, působí bezprostředně na základní aspekty občanů, jako např. jejich tělesné zdraví a měly by dále vnější hospodářské efekty pro společnost jako celek. Státní úpravy v těchto oblastech, které přispívají k zachování vysoké úrovně kvality těchto služeb, proto představují legitimní zájem státu.

ARCHITEKTI A INŽENÝŘI UTRPĚLI VELKÉ ZTRÁTY V HONORÁŘÍCH

Německé kanceláře inženýrů dosáhly v roce 1999 obrát 28,6 miliard EUR bez DPH. Průměrný obrát každé inženýrské kanceláře se 350.000 EUR se nacházel téměř 3 procenta pod úrovní loňského roku. Klesající trend ve stavebním hospodářství se v letech 2000–2001 zesílil, přičemž reálné stavební investice v západním Německu poklesly o 3,8 procenta, ve východním Německu o 12 procent. Architekti a inženýři tedy museli v uplynulých letech utrpět velké ztráty v honorářích.

Výměr honoráře má dbát podle zákona na regulaci služeb inženýrů a architektů, na články zákona, na oprávněné zájmy inženýrů a architektů ale i zadavatelů. Tato ustanovení vysloveně jasně stanoví, že je nutno dbát přiměřenou mírou na důležitost obou smluvních partnerů. Jestliže jsou výkony v popisu výkonů a ve fázích výkonů nesporně definovány, jsou nároky na kvalitu, pracovní náklady a průhlednost pro zadavatele jako spotřebitele dostatečně zajištěny.

Všechny sazebníky honorářů, které jsou připraveny v závislosti na vyměřovacím základu, např. na stavebních nákladech, podléhají tzv. „nůžkovému efektu“. Poslední zvýšení honorářů o 6 procent, viz 5. novela, bylo přijato s účinností k 1. 1. 1996. Od r. 1996 se vyskytly v kancelářích architektů a inženýrů velké ztráty honorářů, zvláště způsobené tím, že mzdové náklady narostly podstatně více než stavební náklady. Apelujeme proto na znalce ve smyslu zlepšení tohoto trendu a na zodpovězení těchto otázek s vybranými kancelářemi architektů a inženýrů.

V tomto ohledu se přihlíží při vypsání konkurzu výhradně k tomu, aby se objasnily následující body (dle ekonomického posudku z 1. 6. 2001, č. 2, bod C):

- význam HOAI pro ochranu zadavatelů,
- zajištění honorářů odpovídající výkonům díky zvýšení tabulkových hodnot a
- doplnění HOAI novými skutkovými podstatami poplatků.

Inženýři a architekti očekávají od Spolkové vlády a Spolkové rady zvýšení tabulkových hodnot, protože honoráře již nejsou odpovídající. V této souvislosti očekáváme také výpověď o podílu veřejných zakázek na celkovém objemu zakázek, aby bylo možné prokázat, že každé euro zvětší na jedné straně honorář, ale na druhé straně také zajistí dodatečné příjmy pro veřejný orgán.

Ing. Karsten Zill/RA Thomas Noebel

PRACOVNÍ AKTIVITY ČKAIT

V současné době působí v rámci ČKAIT tři pracovní aktivity:

- pracovní aktiv oboru technika prostředí staveb a technologická zařízení staveb
- kolegium pro technické památky
- pracovní skupina autorizovaných elektroinženýrů a elektrotechniků

Pracovní aktivity se konstituují v jednotlivých oborech nebo specializacích autorizace a sdružují zájemce z řad členů ČKAIT, případně další odborníky v dané profesi, kteří se chtějí podílet na vytváření prostředí a podmínek pro výkon činnosti autorizovaných osob v daném oboru s cílem zvyšování odbornosti a kvality práce AO, uplatňování ochrany veřejného zájmu a ochrany spotřebitele a uplatňování etických principů. Snahou je docílit v pracovních aktivech zastoupení všech regionů, aby tak byly vytvořeny trvalé vazby mezi představenstvy jednotlivých oblastí a pracovním aktivem.

Pracovní aktiv oboru technika prostředí staveb a technologická zařízení staveb

se schází v průběhu roku na dvou pravidelných zasedáních, jarním a podzimním. Zasedání je obvykle dvoudenní. Předmětem jednání jsou např. připravované novely právních předpisů a technický vývoj v souvislostech, které se týkají výkonů profese těchto oborů, metody a procedury řízení projektů spojených s výstavbou, technická harmonizace a další souvislosti přípravy na vstup do Evropské unie, informační potřeby a zdroje pro činnost AO, postupující informatizace oboru, úroveň a obsah autorizačního procesu. Oblasti mohou využívat zkušeností a znalostí členů aktivu mj. při přípravě vzdělávacích programů v rámci projektu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT. K diskutovaným problémům při posledních jednáních pracovního aktivu TPS a TZS patří postavení AO ve specializaci energetický auditor, zákon o hospodaření s energií a jeho prováděcí vyhlášky. Na problémy v oblasti energetických požadavků na výstavbu upozorňuje příspěvek Ing. Miroslava Ježka ve Zprávách a informacích ČKAIT č. 2/2002 (dotazy k energetickým předpisům a odpovědi Státní energetické inspekce). Jak ukazují diskuse vedené např. na stránkách časopisu německých (zemských) inženýrských komor, Deutsches Ingenieur Blatt, vyvolává nové německé nařízení vlády o energetických úsporách obdobné otázky a ukazuje se, že na celou řadu v praxi se objevujících problémů nové právní předpisy nepamatují. (Podrobněji viz výběry ze

zahraničního tisku v časopise Tepelná ochrana budov.)

Na jednání a diskuzi pracovního aktivu TPS a TZS jsou zváni pracovníci ústředních orgánů státní správy, tvůrci a předkladatelé právních norem, zástupci vysokých škol, státních zkušeben, výzkumných ústavů, vybraných firem, uvádějících na trh nové produkty. Předsedou pracovního aktivu oboru TZS je Ing. Jaroslav Machek, člen představenstva ČKAIT a přednosta oblasti Praha a Středočeský kraj. Předsedou pracovního aktivu oboru TPS je Doc. Ing. Karel Papež, člen představenstva ČKAIT a předseda Ediční rady ČKAIT.

Kolegium pro technické památky ČKAIT

soustřeďuje svou pozornost na péči o technické památky, jejich ochranu, udržování a konverzi, tj. nové možnosti využití industriální architektury pro současné potřeby. O aktivitách kolegia informujeme průběžně na stránkách Zpráv a informací ČKAIT, Stavebních listů, Inženýrské komory. K významným počínům patří zdařilá mezinárodní konference „Návrat do města“, uspořádaná v dubnu 2002 v Brně u příležitosti konání stavebního veletrhu IBF za účasti zástupců inženýrských komor Slovenska, Polska, Maďarska, Bavorska a Saska. Byla věnována příkladným projektům konverze objektů industriální architektury v městské zástavbě v České republice a v zemích zúčastněných zahraničních delegací. Složení členů kolegia jde napříč obory a specializacemi autorizace, i když převahu mají členové ČKAIT v oboru pozemní stavitelství. Práce kolegia se zúčastňují také zástupci dalších institucí a nevládních organizací: Státního ústavu památkové péče, Národního technického muzea, Fakulty architektury ČVUT Praha, Společnosti pro dějiny vědy a techniky, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Konverzi objektů industriální architektury je věnována pozornost prakticky ve všech průmyslově vyspělých zemích světa a mezinárodní výměna poznatků v této oblasti je významným zdrojem informací, poučení a inspirace.

Práci kolegia pro technické památky řídí Ing. Svatopluk Zídek, člen představenstva ČKAIT.

Pracovní skupina autorizovaných elektroinženýrů a elektrotechniků

byla ustavena v červnu 2000. Současně byla ukončena činnost skupiny elektroprojektantů při ESČ. Pracovní skupina specializace elektro vznikla jako konzultační a odborný orgán pro elektroprojektanty – členy ČKAIT. Skupina se pravidelně schází – nyní v budově ČKAIT v Praze, Sokolská 15 – každou první středu v měsíci. Činnost skupiny se zaměřuje vedle právní problematiky oboru na přípravu a vzdělávání mladých projektantů, tvorbu a aplikaci Českých technických norem, odborné problémy a technická řešení,

způsoby zpracování dokumentace prostřednictvím výpočetní techniky aj. Pracovní skupina elektro se podílí na přípravě celoživotního vzdělávání členů ČKAIT, ověřování akreditovaných vzdělávacích programů.

O svých aktivitách informuje na stránkách odborných časopisů, v ročence ELEKTRO. Ve spolupráci s Informačním centrem ČKAIT připravuje pracovní skupina elektro vlastní stránky na Internetu.

Organizační, technický a administrativní servis pro činnost pracovních aktivit ČKAIT zabezpečuje Informační centrum ČKAIT. Zde mohou také případní zájemci o práci v aktivech získat další informace. Lze očekávat, že nové pracovní aktivity vzniknou také v dalších oborech a specializacích s cílem formulovat a řešit aktuální informační potřeby a problémy jednotlivých profesí a hájit profesní zájmy ve strukturách a systémech Evropské unie.

Marie Báčová,
Informační centrum ČKAIT

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PROJEKTOVÁNÍ OCHRANY PŘED BLESKEM A PŘEPĚTÍM

Návrh na ustavení mezinárodního klubu ochrany před bleskem (International Lightning Protection Club – ILPC)

Současný stav v oblasti projektování ochrany před bleskem a přepětím v ČR je na nízké úrovni. Soustava norem ČSN obsahuje pouze nízké nebo žádné požadavky na technickou úroveň v této oblasti. Byla budována pro poměry socialistického hospodářství, kdy projektant byl degradován na vykonavatele přesných pokynů, které umožňovaly pouze rozhodnutí mezi dvěma pokyny: „musí se“ – „nesmí se“. Současná úroveň znalostí o blesku a přepětí dosahuje na mezinárodní úrovni podstatně vyšší kvality než tomu bylo před třiceti lety, kdy byla vydána poslední verze ČSN 34 1390. Dnešní úroveň v mezinárodním měřítku je charakterizována analýzou rizika, které přináší blesk a přepětí, a mezinárodní normy jsou koncipovány tak, že umožňují ekonomicky zdůvodnitelnou kvalitu ochrany. Vyžaduje se spolupráce projektantů a montážních firem. Dnešní stav

v České republice neodpovídá této mezinárodní praxi: Navrhují a realizují se co nejjednodušší a nejlevnější řešení, která nemohou zajistit skutečnou požadovanou kvalitu ochrany.

S cílem zvýšit kvalifikaci a s tím spojenou konkurenceschopnost českých inženýrů a techniků při vstupu do EU na evropském trhu navrhlo zastoupení firmy DEHN+SÖHNE v ČR speciální vzdělávací program pro projektanty a v návaznosti na jeho absolvování ustavení mezinárodního klubu projektantů v oblasti ochrany před bleskem.

Vzdělávací program bude mít podobu čtyř na sebe navazujících seminářů, organizovaných ve spolupráci s ČKAIT, v rámci projektu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT. Série seminářů bude zakončena závěrečnou přednáškou Dr. Hasseho, spoluautora mezinárodních norem, exkurzí do výrobního závodu firmy DEHN+SÖHNE v Neumarktu a závěrečným písemným testem.

Téma jednotlivých seminářů:

1. seminář

Rizika způsobená bleskem a jinými zdroji přepětí, možnost regulování těchto rizik. Všeobecný přehled mezinárodních a českých norem o ochraně před bleskem a přepětím. Nebezpečí pro elektronická zařízení, s ohledem na elektronizaci zařízení. Možnost snížení rizika, možnost pojišťování proti rizikům IEC TR 61662.

2. seminář

Vnější ochrana před bleskem a přepětím dle EN, IEC a ČSN. Třídy ochrany před bleskem, ochranný prostor hromosvodu, metody ochranného úhlu a bleskové koule, aktivní hromosvody, mřížová soustava, tyčový hromosvod, vyrovnání potenciálů, IEC 61024-1, ČSN 34 1390, PRE EN 33 0000-5, součásti vnější ochrany před bleskem.

3. seminář

Vnitřní ochrana před bleskem a přepětím dle EN, IEC a ČSN. Zóny bleskové ochrany podle IEC 61312-1, koordinace přepětiových ochrany podle IEC 60664-1, třídy požadavků na svodiče, ČSN 33 0420, ČSN EN 61000-4-5, součásti vnitřní ochrany před bleskem a přepětím.

4. seminář

Praktické postupy při projektování a návrhu přepětiových ochrany. Hlavní zásady posuzování kvality přepětiových ochrany, možná nebezpečí způsobená nesprávným projektem ochrany, rozbor konkrétního projektu, důležité pokyny pro montáž a revizi.

5. seminář

Závěrečná přednáška a písemný test, exkurze do výrobního závodu.

O absolvování mezinárodního kurzu o ochraně před bleskem a přepětím podle

norem EN, IEC a ČSN a absolvování písemného testu bude vydáno členům kurzu osvědčení, uznávané v EU.

Doba trvání a místo konání seminářů: celkem 4x po 5 hodinách, místa konání po dohodě s Oblastními kancelářemi ČKAIT. Jednodenní závěrečný seminář spojený s exkurzí do mateřského závodu v Německu. **Náklady na pořádání kurzu** hradí firma DEHN+SÖHNE; je uvažováno s případným výběrem zálohy, která bude po absolvování kurzu účastníkovi vrácena. Záloha propadá v případě přerušení účasti na seminářích.

První vstupní semináře kurzu projektování ochrany před bleskem a přepětím byly zařazeny do katalogu akreditovaných vzdělávacích programů pro členy ČKAIT na druhé pololetí 2002 v oblasti Hradec Králové (31. 10. 2002) a v Praze (4. 9. 2002). Katalog byl rozeslán všem členům ČKAIT jako příloha Zpráv a informací ČKAIT č. 2/2002. Zájemci o účast v těchto seminářích se mohou přihlásit v Oblastní kanceláři Hradec Králové a v případě Prahy v Informačním centru ČKAIT, L. Zemanová, tel. 02/27 09 02 19. V dalších oblastech se předpokládá uspořádání seminářů a jejich zařazení do akreditovaných vzdělávacích programů ČKAIT v průběhu roku 2003. Na přípravě obsahu a vlastním průběhu seminářů bude spolupracovat pracovní skupina autorizovaných elektroinženýrů a elektrotechniků ČKAIT.

Ing. Zdeněk Rous, CSc., Ing. Jiří Kutáč,
firma DEHN+SÖHNE, zastoupení pro ČR,
Praha

CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ ČKAIT: SEMINÁŘ O PROJEKTOVÉM ŘÍZENÍ VE VÝSTAVBĚ

Oblastní kancelář ČKAIT Praha zařadila mezi akce Programu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT, v prvním pololetí 2002, dvoudenní seminář na téma **Uplatňování principů projektového řízení v praxi výstavby**. Organizačně seminář připravilo Informační centrum ČKAIT. Místem konání bylo nové sídlo komory v Praze, její budova v Sokolské 15. K účasti na semináři se postupně přihlásilo více než sedmdesát účastníků, zdaleka ne pouze z pražské oblasti. Počet účastníků byl limitován kapacitou velké jednací místnosti v budově komory a proto byl seminář konán ve dvou termínech: poprvé 13. – 14. března a opakovaně 4. – 5. dubna 2002.

Smyslem semináře bylo poskytnout jeho účastníkům přehled o konkrétních nárocích na řízení výstavby, pokud je stavba chápána jako rozhodující prostředek k dosažení cílů projektu spojeného s výstavbou a podnítit účastníky k hlubšímu studiu aplikace metod a postupů označovaných jako Project Management (PM) do praxe výstavby. Tradičně dobré znalosti v oblasti řízení výstavby investičních celků a obecně inženýringu začínají v ČR stagnovat, což se v praxi výstavby často negativně projevuje ve styku s významnými, zejména zahraničními partnery. Seminář byl proto určen především autorizovaným osobám působícím ve výstavbě v manažerských funkcích různé úrovně nebo na takové funkce aspirujícím. Seminář byl rozvržen do pěti tematických okruhů, každému z nich bylo vyhrazeno devadesát minut. Polovina času pro každý z tematických okruhů byla věnována referátu vybraného odborníka, druhá polovina seminární diskuzi o tématu, dotazům apod. Seminář vedl Ing. Vladimír Matějka, odborný redaktor řady Doporučených standardů metodických (DOS M), vydávaných IC ČKAIT, externí spolupracovník Informačního centra ČKAIT.

První tematický okruh byl věnován teorii Project Managementu a informacím o možnostech studia a získání kvalifikace v tomto oboru. Referující byla doc. Ing. Ludmila Hačková, CSc., ze Stavební fakulty ČVUT Praha, která vede na fakultě také seminář na toto téma. Ve své přednášce odkazovala posluchače zejména na DOS M 15.01 Management projektů spojených s výstavbou (Ediční řada Doporučené standardy technické, vydává IC ČKAIT). Zájem o toto téma byl značný, diskuze pokračovala i po ukončení tematického okruhu, v polední přestávce.

Druhý tematický okruh se zabýval prvními dvěma fázemi procesu přípravy a realizace projektu spojeného s výstavbou, tj. fází předinvestiční a fází zadávání realizace projektu. Referující byla Ing. Irena Bělehradová, ředitelka BRNO INVEST, s. r. o., která je hlavní autorkou DOS M 21.01 Investiční projekt (příprava území, příprava stavby). Zdůrazněna a diskutována byla zejména skutečnost, že řízení projektů kladě mimořádný důraz na přípravu projektů a na prvky v rutině přípravy výstavby ne zcela obvyklé (např. stanovení rizik projektu a způsobu práce s nimi).

Třetí tematický okruh byl zaměřen na fázi realizační přípravy a na fázi realizace stavby, jako součásti příslušného projektu. Předem bylo dohodnuto, že referát Ing. Vladimíry Beranové, CSc., vedoucí certifikačního orgánu VUPS, Certifikační společnosti, s. r. o., bude zaměřen na nové prvky v řízení jakosti, jak jsou požadovány nově vydanými standardy ČSN EN ISO řady 9 000, 10 000 a 14 000 (v ČR z roku 2001). Referující je

autorkou DOS M 19 z roku 1999, a pracuje nyní na DOS M 27.01, který se zabývá novým pojetím řízení jakosti a kvalitou ve výstavbě obecně.

Čtvrtý tematický okruh (druhý den) byl věnován posledním dvěma fázím přípravy a realizace projektu spojeného s výstavbou, tj. fázi vyzkoušení a průkazů a fázi užívání (provozování) stavby. Referujícím byl doc. Ing. Václav Kuplík, CSc., ze Stavební fakulty ČVUT Praha, který je také spoluautorem DOS M 06.01 Převzetí a provozování staveb, připraveného k vydání v r. 2002 a spoluautorem již vydaného DOS M 25.01 Rizika a škody ve výstavbě. Většina času vyhrazeného diskusi byla na žádost posluchačů věnována zkušenostem ze znalecké činnosti, poučení z vad a poruch staveb, jako důsledkům nedostatečné přípravy a špatného managementu projektů spojených s výstavbou, na které přednášející (z vlastních zkušeností soudního znalce) upozorňoval.

Pátý, poslední tematický okruh byl věnován soudobým prostředkům a nástrojům řízení procesu přípravy a realizace projektů spojených s výstavbou (organizování, plánování, kontrolování a dalším). Přednášejícím byl Ing. Jiří Staněk, vedoucí oddělení pro harmonogramy a progress reporting v CHEPOS ENGINEERING, s. r. o., Brno, který vede již dlouhodobě přípravu a aplikaci všech těchto prostředků a nástrojů řízení (s využitím příslušných SW produktů) v praxi. Ve výkladu i v diskusi vycházel zejména z DOS M 02.01 Management realizace projektů spojených s výstavbou (prostředky a nástroje řízení), jehož je autorem (DOS 02.01 byl vydán v závěru roku 2001 a je obsažen v nabídce publikací pro členy ČKAIT č. 1/2002).

Seminář splnil své poslání a také očekávání těch posluchačů, kteří se na managementu v oblasti výstavby podílejí nebo chtějí podílet. Seminář dal posluchačům přehled o soudobých požadavcích na řízení projektů spojených s výstavbou, při využití principů PM. K získání soudobých manažerských znalostí ve výstavbě je nutné studium alespoň na úrovni celého souboru Doporučených standardů metodických (DOS M). Podrobné znalosti o Project Managementu lze získat pouze specializovaným studiem, které je rovněž součástí nabídky vzdělávacích programů v rámci Programu celoživotního vzdělávání členů ČKAIT. Absolvent příslušného kurzu se může ucházet po složení příslušné zkoušky o certifikát projektového manažera. Opakování tohoto semináře je uvažováno ve spolupráci s dalšími oblastními kancelářemi ČKAIT.

*Ing. Vladimír Matějka
autorizovaný inženýr,
konzultant v oblasti projektového řízení*

Poučení Z HAVÁRIE DOMU NA NÁMĚSTÍ SVOBODY V BRNĚ

Před pěti lety – 22. října 1997 – se při přestavbě domu na náměstí Svobody č. 20 zřítla jeho dvorní část. Protože jsem byl přímým účastníkem této stavby, považuji za prospěšné seznámit členy našeho svazu s příčinami, které – podle mého názoru – způsobily tuto tragickou událost.

Jako snad u všech velkých stavebních havárií byla i v tomto případě příčinou zřícení kumulace několika nepříznivých okolností. V první řadě to byla úloha projektanta. Ten měl za úkol navrhnout přestavbu tohoto stoletého domu na moderní obchodní dům tak, že se ze tří nadzemních podlaží udělají dvě, aby se zvětšila jejich světlá výška. Postupně se proto stávající dva stropy odstraňovaly a mezi ně se vkládalo podlaží nové (z nosných I-profilů) a železobetonové desky).

Projektu měl pochopitelně předcházet průzkum stávajících zděných konstrukcí. To se bohužel nestalo. Ve spěchu, který požadoval zahraniční investor, byl průzkum (který dle vzorků cihel a malty stanovil dovolené namáhání zdiva na 0,67 MPa) dodán až po dokončení projektu a po vydání stavebního povolení. Průzkum také zjistil, že ve dvorním traktu, který se později zřítla, byly již ve třicátých letech některé pilíře odstraněny a v jedné části byl proveden nový železobetonový strop (starší motoristé si jistě vzpomenou, že tam byla prodejna

Pohled na náměstí Svobody v Brně po rekonstrukci

Mototechny), takže skutečné namáhání některých cihelných pilířů bylo už tehdy dvojnásobné a dosahovalo velikosti 1,28 MPa, ale nic se po celá desetiletí nedělo. Staré stavby byly podle dnešních norem dostatečně předimenzovány.

Také ve statickém výpočtu, který se omezil na ocelovou konstrukci nového podlaží, nebyla o cihelném zdivu ani zmínka. Celý projekt byl totiž označen jako „oprava“ domu a nikoliv „rekonstrukce“ (což by jistě více odpovídalo navrženým úpravám), a proto podle normy nemusel mít podrobný statický výpočet. Takto bylo vydáno i stavební povolení a stavební úřad statické posouzení stávajících konstrukcí nepožadoval.

Jak tedy ke zřícení dvorního traktu došlo? Když už bylo dokončeno nové ocelobetonové podlaží, původní strop nad ním (na jedné straně železobetonový a na druhé straně z cihelných klenbiček do I-profilů) byl už téměř odstraněn, začal se nejvíce namáhaný pilíř o rozměrech 0,9 x 1,25 m drtit (zcela náhodou viděl jeden stavbyvedoucí vystřelit v polovině jeho výšky kus cihly), okamžitě pokračovala destrukce ostatních pilířů a všechna tři podlaží nad nimi se zřítla. Jen pultová střecha zůstala viset ve vzduchu a po podchycení lany se později zase uložila na nově postavenou – tentokrát železobetonovou – konstrukci dvorního traktu.

Je zajímavé, že namáhání tohoto nejvíce zatíženého cihelného pilíře nebylo přitom prakticky o nic větší než předtím (činilo 1,24 MPa), zvýšení vzpěrnosti bylo zanedbatelné a malá excentricita při jeho velké šířce také nemohla hrát rozhodující roli. Proč mohutný pilíř nevydržel zatížení, si proto vysvětluji tím, že nebyl v celé své ploše rovnoměrně vyzděn. Jeho líc (do hloubky 15 – 30 cm) byl jistě proveden dobře, z plných cihel a s dokonalou vazbou, ale střední část byla pravděpodobně vyplněna cihelnými úlomky a zbytky, aby nebyl žádný odpad. O tom svědčí i skutečnost, že zdivo na jiných místech objektu, mnohem tenčí, se neporušilo ani při větším namáhání, než měl dotčený pilíř, protože slabší zdivo tehdejší zedník nemohl nijak ošidit.

Vznikají tedy otázky: Mohl to zjistit průzkum? Měl to předpokládat projektant? Měl investor i stavební úřad schválit projekt jen jako „opravu domu“? Měl dodavatel stavby vyslovit podezření a upozornit na ně? Kdo dovede odpovědět, ať soudí.

Při své přednášce na toto téma v Seniorském klubu ČSSI jsem ze své praxe uvedl i další případy, které sice nevedly k haváriím, ale k poškození staveb a tím k obtížím při jejich užívání. Na Lesné je to špatné založení některých domů částečně na skalním podloží a částečně na neúnosných zeminách, takže se tyto domy musí dodatečně podchycovat mikropilotami a jejich stěny stahovat kabely (na ulici Nejedlého a Loosové), dále je to u panelových domů hrubé poddimenzování tloušťky

Celkový pohled na pilíř označený „00“ před odběrem vzorků

Porušené vrstvy v ložné vrstvě nad táhlem (pilíř „00“)

Fotografie použity ze Zprávy o odběru a zkouškách vzorků a stanovení výpočtové pevnosti zdiva ve zřícené části objektu nám. Svobody 20 se svolením Ing. Josefa Havla.

stropních panelů (na rozpětí 3,60 m jen 100 mm!), které se pro nadměrné průhyby musí často podchycovat ocelovými nosníky. Jsou to staré hříchy a nikdo pro ně už nebude volán k odpovědnosti, ale příčina je stále stejná: nedostatek zkušeností některých stavařů a nedostatek kontroly těmi zkušenými.

Vzpomínám na své profesory (Hruban, Cigánek, Mencl, Sekla), kteří nás nejen učili teoriím, ale předávali i své bohaté zkušenosti z vlastní praxe, i na své bývalé šéfy (Feýrer, Jurajda) a investory (brněnský Losman, ostravský Čermák), kteří pro nás mladé vždycky měli čas a otcovsky nám poradili, protože stavařinu brali s nadhledem a měli ji „v malíčku“, a kladu si poslední otázku: „Jsou u nás i dnes takoví moudří stavební odborníci

na školách, v úřadech, ve stavebních firmách, inženýrských svazech a komorách, na které se mladší technici s důvěrou obraceli, aby se další zbytečné poruchy a havárie už neopakovaly?“

Ing. Miroslav Jandásek
(nar. 1923), absolvent brněnské techniky v r. 1949 (tehdy Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše), pracoval do r. 1988 jako projektant – statik u Ingstavu Brno, v poslední době činný v oboru pozemní stavby (např. neobvyklé konstrukce domů a garáží na Pekařské 46, v ul. Barvy na Lesné, návrh univerzálního bytového domu), autorizovaný inženýr v oboru pozemní stavby

**Lázně Luhačovice, a. s.,
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků, OK Zlín,
Český svaz stavebních inženýrů, OP Zlín,
Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI**

ve spolupráci s
Maďarskou inženýrskou komorou a B.-A.-Z. Miskolc; Lázněmi Miskolc - Tápolca;
Polským svazem inženýrů a techniků ve stavebnictví, oddíl v Krakowie; Solnými lázněmi Wieliczka;
Slovenskou komorou stavebních inženýrů, Košice; Bardejovské kúpele a.s.;
Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků, OK Karlovy Vary; lázeňskou organizací Imperial Karlovy Vary, a.s.;
Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska; Obcí architektů ČR;
Firmou Bayosan ČR – partnerem Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI

pod záštitou
senátorky Ireny Ondrové,
místopředsdkyně senátního výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, lidská práva a petice,

pořádají
u příležitosti 100. výročí založení akciové společnosti Lázně Luhačovice mezinárodní konferenci

BALNEOLOGOVÉ, STAVEBNÍ INŽENÝŘI A ARCHITEKTI ZEMÍ VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY

Tématem konference je novodobý vývoj lázeňské léčby a z něj vyplývající nové požadavky
na vybavenost a změnu typologie lázeňských objektů.

Místo konání konference: Lázně Luhačovice, Společenský dům

Termín konání: pátek 20. září 2002

Jednací jazyk: čeština & slovenština, maďarština, polština – simultánně překládáno – sluchátka

Program konference

9,00	Zahájení konference s připomenutím 100. výročí založení akciové společnosti Lázně Luhačovice, generální ředitel Ing. Josef Krůžela, CSc.			Mgr. Inž. Arch. Andrzej Gazcoł, konzervátor památek Malopolského vojvodství Dr. Inž. Stanisław Karzcmarczyk – Politechnika Krakowska Dr. Inž. Zygmunt Rawicki – Politechnika Krakowska
9,15	Pozdravné vystoupení paní senátorky Ireny Ondrové	12,30	Přestávka na oběd (oběd nehradí pořadatelé)	
9,30	Pozdravné vystoupení předsedy ČKAIT Ing. Václava Macha			
9,45	Lázně Luhačovice „Jurkovičovy Luhačovice“ doc. PhDr. Pavel Zatloukal, ředitel Muzea umění v Olomouci	13,30	Slovensko – Bardejov „Vývoj kúpeľnej liečby a rozvoj Bardejovských Kúpeľov“ Ing. Ján Miškanin, stavební inžinier-balneotechnik Česká republika – Karlovy Vary	
10,30	Maďarsko – Lázně Miskolc – Tápolca „Rekonstrukce a dostavba lázeňského komplexu Miskolc – Tápolca“ Ing. Hólo Csaba	14,15	„Promítnutí nových léčebných metod do vybavenosti lázeňských zařízení a.s. Imperial, Karlovy Vary“ MUDr. Marie Rebjonková – hlavní lékařka společnosti Imperial a.s. Ing. Bohumír Procházka – technický ředitel společnosti Imperial a.s.	
11,15	Přestávka			
11,45	Polsko – Krakow (lázně Wieliczka) „Využití výrobních prostor technické památky, solný důl Wieliczka, k léčebným účelům“ Mgr. Inž. Jan Kubas, hlavní specialista organizace léčení „Technické podmínky umožňující léčbu, uplatněné v solném dole Wieliczka“	15,00	Závěr konference	
		15,15	Exkurze – prohlídka nově rekonstruovaného objektu architekta Dušana Jurkoviče v Luhačovicích	

Informace, případně přihlášky, je možno získat na adresách:

OK ČKAIT Zlín
náměstí T. G. Masaryka 1281, 760 00 Zlín
Tel.: 067/74 31 318
E-mail: ckait-zlin@avonet.cz

OK ČKAIT Karlovy Vary
Stará Kysibelská 45, 360 09 Karlovy Vary
Tel.: 017/32 34 634
E-mail: ckait@iol.cz

5. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE A VÝSTAVA ODPADNÍ VODY 2003 OLOMOUC

13. – 15. května 2003

POŘADATEL KONFERENCE:
ASOCIACE ČISTÍRENSKÝCH EXPERTŮ ČR

PARTNEŘI KONFERENCE:
ATV-DVWK – Německá společnost pro vodu,
odpadní vody a odpady
Ústav technologie vody a prostředí VŠCHT Praha
Vodohospodářská společnost Olomouc, a.s.
Středomoravská vodárenská, a.s.
Vivendi Water Česká republika, s.r.o.
Ondeo Services CZ, s.r.o.
Anglian Water Europe, s.r.o.

Asociace čistírenských expertů ČR pořádá ve spolupráci se STŘEDOMORAVSKOU VODÁRENSKOU, a.s., v Olomouci 5. specializovanou mezinárodní konferenci ODPADNÍ VODY – WASTEWATER 2003.

Tato akce navazuje na předchozí úspěšné konference AČE ČR v Brně (1995), Jihlavě (1997), Teplicích (1999) a Mladé Boleslavi (2001).

Cílem konference je vytvoření reprezentativního fóra pro prezentaci nejnovějších poznatků z této oblasti z České a Slovenské republiky jakož i ze zahraničí a pro výměnu informací a zkušeností mezi účastníky konference.

Univerzitní město Olomouc bylo založeno v roce 1017, je druhou nejrozsáhlejší památkovou rezervací u nás, má bohatou tradici vzdělání a šíření pokrokových myšlenek – první dochované zmínky o knihovně a univerzitě jsou z druhé poloviny 16. století. Pro konání konference však bylo zvoleno nejen pro svoji malebnost, historickou a kulturní tradici, ale zejména proto, že v současné době je to město s vynikajícím přístupem k řešení otázek zlepšení životního prostředí a jednou z nich, která nabývá stále většího významu, je problematika čištění odpadních vod.

Asociace čistírenských expertů ČR je výběrové sdružení předních odborníků zabývajících se problematikou odvádění a čištění odpadních vod, založené v roce 1993. Toto sdružení spolupracující s odborníky ze zahraničí na místních projektech, podílejí se na tvorbě legislativy

odpadních vod s Ministerstvem životního prostředí ČR, představuje neustálé zlepšování technické úrovně stokování a čištění splaškových, městských i průmyslových odpadních vod tak, aby se dosahovalo zlepšování kvality vod povrchových i podzemních.

Tento úkol považuje AČE ČR za velmi důležitý v podmínkách České republiky vzhledem k vysoké koncentraci obyvatel, úrovni průmyslu a zemědělství při nepříznivé hydrologické bilanci.

ČESKÉ ODBORNÉ PUBLIKACE

• ŠEFCŮ, O., VINAŘ, J., PACÁKOVÁ, M.:
Metodika ochrany dřeva
Státní ústav památkové péče Praha, 2000

• VAVERKA, J., BUREŠ, Z., ad.:
Nové kostely a kaple z konce 20. století
Karmelitánské nakladatelství, s.r.o. Praha, 2001
440 str.

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.

TISKOVÁ OPRAVA!

V Katalogu akreditovaných vzdělávacích programů pro členy ČKAIT na 2. pololetí 2002, který byl přílohou Z+i č. 2/2002, došlo k tiskovým chybám.

U akce s pořadovým číslem 10. na str. 3 je chybně uveden název a místo konání akce.

Správné údaje zní:

10.	19. – 20. 9. 2002 5 hod. (9 – 14 hod.)	Oficiální doprovodný program MSV 2002 – bezpečnost, shoda, předpisy a normy – školení elektro	Brno, Výstaviště 1, Kongresové centrum	L. P. ELEKTRO, s. r. o., Brno	05/45 23 46 68, lp.elektro@volny.cz, L. Přikrylová	900 Kč	2
-----	---	---	---	----------------------------------	--	--------	---

U akcí s pořadovými čísly 28. na str. 4 a 320. na str. 24 je chybně uveden název akce a vložné.

Správné údaje zní:

58.	14. – 18. 10. 2002 4 dny (9 – 15:30)	Statické výpočty – školení programového systému NEXIS32 – seminář	Brno, VUT FAST	SCIA CZ, s. r. o., Brno	05/45 19 35 35, info.brno@scia.cz, Ing. D. Králková, Ing. J. Trubáček	2 520 Kč	3
320.	14. – 18. 10. 2002 4 dny (9 – 15:30)	Statické výpočty – školení programového systému FEAT	Praha, Tháškova 3	SCIA CZ, s. r. o., Brno	05/45 19 35 35, info.brno@scia.cz, Ing. D. Králková, Ing. J. Trubáček	2 520 Kč	3

Z důvodu technických problémů se ruší pořádání akce č. 20 v okruhu A s názvem „Metody stavebně technického průzkumu betonových a zděných konstrukcí“, pořadatel Ústav radiální defektoskopie, FAST VUT Brno.

AGREEMENT OF COOPERATION

between

American Society of Civil Engineers (ASCE)

World Headquarters,

1801 Alexander Bell Drive,

Reston, Virginia 20191-4400, U.S.A.

and

Český Svaz Stavebních Inženýrů (ČSSI)

(Czech Institution of Structural and Civil Engineers)

Sokolská St. 15, Prague 2, Czech Republic

and

Česká Komora Autorizovaných Inženýrů a Techniků (ČKAIT)

(The Czech Chamber of Certified Engineers and Technicians)

Sokolská St. 15,

Prague 2, Czech Republic

7. Exchange of publications information index.

8. Exchange of technical periodicals and other publications according to an agreed-upon special literature exchange list.

9. Provide mutual professional advice, especially in all areas of international, technical and scientific matters to the extent provided by each organization to its own members.

American Society of Civil Engineers

Czech Institution of Structural and Civil Engineers

The Czech Chamber of Certified Engineers and Technicians

Signed this tenth day of June in the year two thousand and two in Prague, Czech Republic, on the occasion of the ASCE President's Trip.

ASCE and ČSSI and ČKAIT have entered into this Agreement to facilitate the enhancement of the efforts of each organization to better serve the public and the engineering profession in its own country.

The type of activities considered under this Agreement may include, but are not limited to, the list of such activities contained in items 1 through 9 of this Agreement.

This Agreement will become valid upon approval by the governing bodies of the above organizations and will have a fixed duration of three years. It will be reviewed six months prior to the agreement termination date and will be automatically renewed for another three-year term if both organizations consider the Agreement to have been beneficial. Should the Agreement be deemed not beneficial by either organization, it will be terminated. It may also be terminated at any time prior to the date of expiration upon six-months written notice from either of the organizations.

Amendments to the agreement may be made at any time, but must be confirmed in writing by all organizations.

Each organization will nominate one person or office to be the focal point for communication with regard to detailed plans of action to be undertaken under this Agreement.

The fiscal details of specific programs proposed under this Agreement will be treated on a case-by-case basis, and the resultant financial plan must be approved by both organizations.

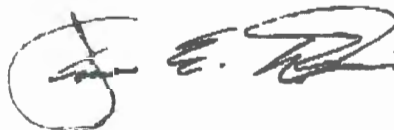
Activities contemplated under this agreement include, but are not limited to, the following:

1. Exchange of information regarding the engineering profession in general.
2. Publishing of articles, papers, and information under preferred terms and in accordance with an agreement specific to each case, provided appropriate measures are taken to identify authors, protect their rights, and, if required, obtain prior permission of authors.
3. Encouragement of the exchange of publications so that both organizations may establish and maintain depositories of technical publications.
4. Encouragement of joint events of all kinds.
5. Encouragement of the exchange of students, lecturers, and guests.
6. Exchange of information regarding scientific and technical events that are of mutual interest.

American Society of Civil Engineers (ASCE)

President – H. Gerard Schwartz Jr., Ph.D., P.E., FASCE

Executive Director – James E. Davis, P.E., FASCE

Czech Institution of Structural and Civil Engineers (ČSSI)

President – Ing. Miloslav Pavlík, Ph.D., CSc.

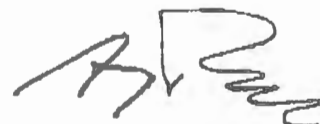

Chairman of Foreign Relations Committee –
Ing. Jiří Plíčka, Ph.D., M.Sc., CEng.

Czech Chamber of Certified Engineers
and Technicians (ČKAIT)

Chairman – Václav Mach

Vice President of Foreign Relations –
Ing. Jiří Plíčka, Ph.D., M.Sc., CEng.